

LETO XV.

Številka 10

Jesenice, 9. marca 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Celotni dohodek Železarne in njegova delitev

Celotni dohodek sestoji iz eksterne realizacije, lastnih storitev, prodaje materiala in odpadkov ter izrednih dohodkov. Največji delež v tej strukturi zavzema prodaja naše osnovne dejavnosti v vrednosti 1299 milij. din, kar pomeni, da smo pri realizaciji 345.946 ton dosegli povprečno ceno 3728 din/t. Kljub povišanju cen v mesecu juniju, ki je znašalo 13,6 %, nismo uspeli vsega efekta v celoti iztržiti. Efekt podražitev pomeni v kumulativni zvišanje 7,9 % na tono prodanega jekla, zaradi nedoseženih planskih obveznosti pa je vrednost realizacije večja le za 2,1 %. Sestavni del celotnega dohodka je še tkim. interna realizacija, kamor spadajo lastni proizvodi in storitve. Lastne proizvode in storitve smatramo vse izdelke, ki so v Železarni proizvedeni z namenom, da služijo v proizvodnem procesu kot pomožni material, orodje, rezervni deli ali celo kot vložek, če je to staro železo in drugi odpadki. Konkretno spada v to kategorijo vsa proizvodnja šamotarne, livarne, proizvodnja rezervnih delov in orodja naših delavnic vse za lastne potrebe. K realizaciji materiala in odpadkov pa štejemo vso malo prodajo, prodajo žlindre, materiala R-3 in drugo.

Pred javno razpravo

Na zadnji seji odbora za uveljavljanje ustavnih dopolnil v Železarni, so sprejeli osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma, ki ureja odnose med temeljnimi organizacijami združenega dela in med njimi ter delovno organizacijo Železarne. O njem bodo najprej razpravljali v družbenopolitičnih organizacijah in vodstveni kadri Železarne. Ko bo zaključena razprava v tej fazi, bo odbor zbral vse eventuelne pripombe in dopolnila ter na osnovi tega dokončno izoblikoval osnutek, ki bo za tem predložen v javno razpravo delovnim skupinam v Železarni. Da bi v tej razpravi lahko tvorno sodelovali vsi zaposleni v tovarni, bo osnutek objavljen kot priloga v Železarni.

V odboru predvidevajo, da bo javna razprava zaključena do 15. aprila, da se potem lahko začne uresničevati zadnja faza uresničevanja ustavnih dopolnil, to je priprava in izvedba volitev ter konstituiranje v TOZD in skupnih samoupravnih organov Železarne.

Dó formiranega celotnega dohodka nam manjkajo še ostali, mi jim pravimo tudi izredni dohodki z glavnim deležem zamudnih obresti, ki

jih zaračunavamo našim kupcem.

S tem je podana groba vsebina celotnega dohodka, ki pa se v strukturi deli na ma-

terialne stroške, pogodbene in zakonske obveznosti, osebne dohodke, izredne izdatke ter dobiček.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodni načrt in vložni material

Letošnji družbeni plan naše železarne predvideva ob upoštevanju tuje predelave toplo valjanih trakov (TVT), vendar brez šamotarne in livarne, blagovno proizvodnjo 365.390 ton. Istočasno je planirana količina 320.000 ton SM in 171.000 ton elektro jekla, oziroma skupaj 491.000 ton surovega jekla.

Vzrok za to, da dobave iz CSSR kasnijo, je v pomanjkanju likvidnih finančnih sredstev. Zato te materiale (Nadaljevanje na 7. strani)

Za zgoraj navedeno blagovno proizvodnjo pa planirana proizvodnja surovega jekla ne zadošča. Zato smo planirali nabavo potrebne količine polproizvodov izven naše Železarne. Kupiti moramo 10 tisoč ton TVT za potrebe hladne valjarne in 15.000 ton slabov za prevajanje v bluming valjarni prek potisne peči. Če teh količin ne bomo dobili, bodo nastopile težave z vložkom v posameznih obratih.

V januarju in februarju smo prejeli iz železarne Sisač 1950 ton TVT. Zaradi širine, največ do 400 mm, lahko uporabljamo v hladni valjarni te trakove le v omejenih količinah. Iz CSSR smo dobili na račun že lani naročenih in plačanih količin v februarju 1000 ton TVT, širine do 600 mm. Slabov v teh dveh mesecih nismo dobili.

Najnižji odstotek skupnih zastojev v bluming valjarni

V februarju so po zaslugi tako valjavcev kot vzdrževalcev in dobre organizacije dela v valjarni bluming dosegli doslej najnižji odstotek skupnih zastojev — 23,2 odstotka. Vsi zastoji so bili v tem mesecu najnižji, razen preventivne oziroma remontov. Pomemben uspeh najbolj nazorno dokazuje primerjava s letom 1972, ko so povprečni skupni zastoji znašali 31,57 odstotkov (mehanski — 6 %, elektro — 3 %, valjavski 2,0 %, pomanjkanje temperature 6,3 %, tehnološki 3,4 % itd.), v januarju letos pa 32,5 odstotka. V strukturi skupnih zastojev v februarju pa zavzemajo: mehanski zastoji — 2,8 %, elektro 2,6 %, valjavski 1,6 %, pomanjkanje temperature 2,7 %, tehnološki zastoji 4,5 % (preventiva oz. remont) itd.

To je prav gotovo tudi zelo pomemben delež sodelavcev v valjarni bluming k stabilizacijskim prizadevanjem, ki so in morajo biti vsak dan bolj prisotna tudi v ostalih obratih in službah Železarne.

Seja upravnega odbora ZJŽ na Jesenicah

Danes 9. marca je na Jesenicah sklicana redna seja upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn. Na seji bodo pregledali delo strokovnih organov oziroma poslušali in obravnavali poročila teh organov. Beseda bo tekla o najaktualnejših problemih združenja, posebno pozornost pa bodo posvetili problemom ne-likvidnosti oziroma stabilizacije, pomanjkanju obratnih sredstev in doslednem prilagajanju cen osvojenemu mehanizmu.

V drugem delu seje bo govora o dosedanjem in bodočem sodelovanju v okviru SEV, posredovana bo tudi informacija o rezultatih sodelovanja naših strokovnjakov v posameznih sekcijah stalne komisije SEV za črno metalurgijo.

Moštvo HK Jesenice — letošnji državni in pokalni prvak Jugoslavije

Celotni dohodek Železarne in ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
Največji delež to je 65,8 % porabljenih sredstev v strukturi, delitve celotnega dohodka odpade na materialne stroške ter proizvodne in neproizvodne storitve. Stroški vložnega materiala, energije, go-

riv in mazil se glede na izvršeno blagovno in skupno proizvodnjo gibljejo v okviru planiranih meja, pri čemer posebej odstopajo nižji stroški energije in goriv. Na znižanje stroškov energije je vplivala nižja dejanska cena

nabavljene električne energije ter manjša proizvodnja in nižje specifične porabe v elektrotrojarni, ki je eden največjih porabnikov električne energije. Tudi poraba goriv je nižja, kar je nedvomno lep uspeh pri naporih za zniževanje stroškov. Precej višje od planiranih pa so porabe specifičnega orodja, livnega materiala ter valjev, in to na vseh pomembnejših agregatih. Precej višje stroške pa izkazuje proizvodne storitve, temu je vzrok pomanjkanje lastnih kapacitet v vzdrževanju ter vedno višje cene zu-

nanjih storitev. V letu 1972 smo povečali vrednost minimalne amortizacije od 100 na 136 milijonov po sklepu odbora za poslovno politiko, razliko predstavlja funkcionalni del. Pogodbene in zakonske obveznosti so se razen obresti na kredite v preteklem letu bistveno povečale, kar velja za zavarovalne premije, stroške denarnega in plačilnega prometa ter prispevke iz osebnega dohodka. Osební dohodki so skupaj s prispevki večji za 10,6 % nasproti planiranim, občuten skok je bil dosežen v zadnjem kvartalu, ko je bil sprejet pravilnik o nagrajevanju. Kljub temu se osebni dohod-

ki gibljejo v mejah samoupravnega sporazuma. V kumulativni smo izplačali leta 1972 1913 din neto oseb. dohodka na zaposlenega. Vsi zakonski prispevki se torej gibljejo vzporedno z rastjo osebnih dohodkov, pri čemer je še vedno v veljavi 4 % dodatni stanovanjski prispevek, ki je bil uveden leta 1971 z namenom, da zberemo dodatno potrebna sredstva za stanovanjsko izgradnjo.

Dobitka nam manjkajo še ostali izdatki, to so izredni ali neposlovni stroški ter nabavna vrednost prodanega materiala R-3. Oba izdatka imata svoji protipostavki pri formiranju celotnega dohodka. Tako kot so zajete zamudne obresti zaračunane našim kupcem v celotnem dohodku, nimamo obresti naših dobaviteljev zajete v izrednih izdatkih. Izredni izdatki so letos precej višji, čemur je v celoti vzrok odpis terjatev starejših od 90 dni. Po zakonskem določilu smo morali odpisati 12,5 % vrednosti terjatev naših kupcev za vsa njihova dolgovanja, ki so bila starejša kot 3 mesece. Ob plačilu obveznosti se izredni izdatki kot odpis prenesejo v izredne dohodke. Celotni dohodek obremenjuje tudi prometni davek, ki pa za nas kot reprodukcijsko dejavnost ni pomemben.

Po upoštevanju skupnih stroškov, ki bremenijo celotni dohodek, ostane dobiček podjetja. Dobitček, ki je ostal na ravni preteklega leta, se deli na poslovni sklad, sklad skupne porabe, rez. sklad.

Notranja struktura delitve dobička je za poslovno leto 1972 precej manj ugodna, kot je to veljalo za pretečeno obdobje. Naložbe v poslovni sklad so zaradi formiranega sklada skupne porabe bistveno manjše. V letu 1973 je izšla namreč nova zakonska uredba, po kateri ne moremo več koristiti sklada skupne porabe ustvarjenega med letom, ampak ga moramo namensko izločiti iz razpoložljivih skladov po zaključnem računu preteklega obdobja.

Poslovni sklad sestoji iz prostega dela, posojila za hitrejši razvoj nezadostno razvitih pokrajin in obveznosti za sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij. S prostim delom povečujemo lastni sklad obratnih sredstev, posojilo za nerazvite bo sklad začel vračati 3 leta po plačilu obveznosti, skupne rezerve pa so neke vrste solidarnostni fond, ki se formira na nivoju republike in občin kot pomoč pri raznih sanacijah podjetij.

Po zakonskem predpisu smo morali po zaključnem računu izločiti na poseben račun podjetja še 2 % od dohodka za rezervni sklad. Železarna Jesenice ni izplačala posebnih sredstev za rezervni sklad od leta 1967, ko je s takrat formiranim skladom pokrila izgubo, ki je bila izkazana v zaključnem računu za omenjeno poslovno leto. Rezervni sklad bomo lahko koristili za izplačilo osebnih dohodkov in pokrivanje eventualne izgube.

Jelka Vidali, dipl. oec.

36 učencev se bo danes pomerilo v znanju o Železarni

Danes popoldan ob 16. uri se bo v gledališki dvorani na Jesenicah pomerilo v znanju o železarstvu in železarni Jesenice, dvanajst tričlanskih ekip, sestavljenih iz osmih razredov osnovnih šol radovljiške in jeseniške občine. Spodbujane od svojih vrstnikov, ki bodo verjetno tako kot vsako leto do zadnjega kotička napolnili dvorano, se bodo ekipe borile za tri nagrade — 2.500,00, 2.000,00 in 1.500,00 din, ki jih prve tri ekipe prejmejo za svoj zaključni izlet. Poleg spominskih daril in praktičnih nagrad ter spominskih daril šolam in učiteljem — mentorjem, bo ob tej priliki podeljenih tudi osem nagrad od 250,00 do 400,00 din za najboljše tehnične izdelke posameznikom ali skupinam, ki jih je izbrala žirija iz predloženih del na razpis, 14 nagrad od 200,00 do 400,00 za najboljše izbrane likovne izdelke in 13 nagrad za najboljše pismene izdelke na razpisano temo o železarstvu. Žirija je bila sestavljena iz predstavnikov šol in Železarne.

Na današnjem nagradnem tekmovanju iz znanja o železarstvu in Železarni, bo za kulturno zabavni program skrbela godba na pihala DPD Svobode iz Gorij v gorenjskih narodnih nošah.

»Da bo gospodarska stabilizacija uspešna, mora vsak izpolniti svoj del naloge in prevzeti odgovornost za vse, kar je za uresničitev skupne politike dežele naredil ali bi moral narediti, pa ni naredil.«

Nedvomno uresničevanje politike gospodarske stabilizacije predstavlja kompleks nalog in aktualnih vprašanj, s katerih rešitvijo bomo lahko ustvarili pogoje za trajnejšo stabilizacijo vse naše družbe. Če pa to hočemo resnično ustvariti in to moramo, ker stabilizacija pomeni tudi odločen boj za zmago samoupravne poti, potem nam mora biti tudi jasno, da tega ne bomo dosegli s pisanjem sklepov in govorenjem, temveč samo s praktičnimi rezultati oziroma načrtno akcijo. To pa pomeni radikalno spremeniti obnašanje vseh nosilcev gospodarske aktivnosti. Ze ob teh uvodnih mislih pa moramo hkrati ugotoviti, da so se po pismu predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ mnogi vzroki, napake in pomanjkljivosti začele učinkoviteje odpravljati, da je bilo sprejetih tudi več republiških in zveznih sistemskih rešitev, da bi se pospešil proces stalnejše ekonomske stabilizacije. Še vedno pa je prisotna vrsta težav in zapletenih nalog, ki bodo morale biti premagane in uresničene, da dosežemo trajnejšo podlago gospodarske stabilizacije. O tem je tekla tudi beseda na 39. seji predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, ki je sprejela tudi ustrezne sklepe, ki morajo med komunisti in delavskim razredom pospešiti boj za dosledno uresničevanje politike ekonomske stabilizacije. Ker mnogi med nami še vedno gledajo na stabilizacijske ukrepe kot nekaj kar je izven nas, je prav, da poleg naslovnega sklepa citiramo še naslednji sklep zadnje seje predsedstva ZKJ:

»Zapletenih nalog gospodarske stabilizacije ne moremo uresničiti zgolj z uveljavljanjem sistemskih instrumentov in ukrepov gospodarske politike. Zaradi tega je treba še bolj okrepiti dejavnost delavskega razreda, vseh delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, da bodo povečali obseg in kakovost izdelkov in storitev, storilnost, donosnost in gospodarnost, da si bodo bolj prizadevali za boljše izkoriščanje zmogljivosti, za večje prihranke pri stroških poslovanja in za odgovornejši odnos do dela. Ponovno se vidi, da je uresničevanje ustavnih dopolnil bistven pogoj, od katerega so odvisni hitrejša reševanja problema gospodarske stabilizacije, ustvarjanje večjega dohodka, izboljšanje življenjskih razmer delovnih ljudi, a tudi temelj materialne in socialne stabilnosti položaja delavcev.«

Napak bi bilo razumeti sklep, da morajo vse breme stabilizacije prevzeti samo zaposleni v delovnih organizacijah, tega je potrebno porazdeliti enako na vsa področja v naši družbi, tako proizvodna, kot neproizvodna. Seveda pa nas v prvi vrsti zanima tisto kar lahko in mora v zvezi z uresničevanjem politike gospodarske stabilizacije storiti sleherni član naše delovne skupnosti, od nekvalificiranega delavca, do vodstvenih kadrov, od pisarniških delavcev do zadnjega referenta. Naloge,

CELOTNI DOHODEK IN	NJEGOVA DELITEV ZA	
	v 000 din	%
Eksterna real. proiz. in stor.	1.312.217	83,2
Real. stor. za lastne potrebe	186.905	11,9
Realizacija mat. in odpadkov	17.739	1,1
Ostali dohodki	59.315	3,8
CELOTNI DOHODEK	1.576.176	100
Materialni stroški	1.037.402	65,8
Amortizacija	135.202	8,6
Pogodbene obveznosti	48.228	3,1
Zakonske obveznosti	25.594	1,6
Bruto osebni dohodki	199.563	12,7
Ostalo	64.830	4,1
Dobitček	65.357	4,1

ki se v zvezi s stabilizacijo postavljajo pred temeljne organizacije združenega dela in celoten kolektiv Železarne, so v raznih oblikah prisotne v kolektivu že dalj časa. Predvsem pa so bile te naloge zaostrene v raznih dokumentih in sklepih političnih organizacij in samoupravnih organov v Železarni v času, ko smo v podjetju zašli v poslovno izgubo. Več ali manj pa se vprašanja delovne in tehnološke discipline, kvalitetne doslednosti, predčasne zapuščanja delovnega mesta in druga, redno pojavljajo tudi danes na sestankih delovnih skupin.

Krivično bi bilo trditi, da v tem pogledu nismo dosegli nobenih rezultatov. Doseženi so pomembni proizvodni in tehnološki rezultati, z veseljem tudi v mnogih primerih ugotavljamo zniževanje proizvodnih zastojev, zniževanje porabe goriv in podobno. Hkrati pa lahko tudi zaskrbljeno ugotavljamo še vrsto slabosti in organizacijskih ter tehnoloških nedoslednosti. Samo v lanskem letu je bilo uradno zabeleženih 400 nedovoljenih predčasnih odhodov iz delovnih mest oziroma Železarne, vsaj toliko pa moramo računati tudi z nezabeleženimi, še več pa je najbrž primerov pohajkovanja med obrati. Znani so celo primeri, ko so posamezni delavci med delovnim časom hodili graditi svojo privatno hišo. V obratih med delavci je slišati tudi precej pripomb na račun pisarniškega kadra, med katerimi so posamezniki ali posameznice, ki med delovnim časom odhajajo celo k frizerju ali nabavljajo za svoje gospodinjstvo. Najbrž pri tem ni potrebno posebej omenjati posameznikov in grup, ki se že uro pred zaključkom dneva pripravljajo za odhod in pomikajo proti izhodu. K tem primerom bi lahko dodajali še druge, na primer razne zamenjave kvalitet in različne okvare zaradi malomarnosti posameznikov, zelo neodgovorno ravnanje z raznim potrošnim materialom, ne samo v proizvodnji, tudi v pisarnah itd. itd.

Jasno je, da poleg tega, da takšni in podobni primeri negativno vplivajo na samo proizvodnjo in poslovne rezultate Železarne, zelo žalijo in materialno prizadevajo tudi večino članov delovnega kolektiva, ki vestno in zavzeto opravljajo svoje delo. Ravno taki posamezniki pa običajno zelo glasno govorijo, kako bo stabilizacija zopet prizadela samo delovnega človeka, da bo moral vlagati večje fizične napore in podobno.

Mislím, da pridnim in vestnim delavcem, ko govorimo o stabilizacijskih prizadevanjih v Železarni, ni potrebno posebej dopovedovati, da se večji obseg in kakovost proizvodnje, večja storilnost in boljši poslovni rezultati, dosežemo z dosledno delovno in tehnološko disciplino ter z delovno odgovornostjo pred delovno skupino, obratom, TOZD, Železarno in družbo. To nam v praksi že dokazujejo nekateri obrati. Ali niso primeri, ki smo jih navajali izraziti primeri neodgovornosti posameznih delavcev, posameznih delovodij in obratovodij, šefov itd. Ker pomeni uresničevanje stabilizacijske politike tudi boj za zmago samoupravne poti, trdnjše in trajnejšo socialno varnost, delovnega človeka, boljši osebni in družbeni standard, bomo morali tako v temeljnih organizacijah združenega dela, kot v delovni organizaciji kot celoti, v vseh sferah nadaljevati in izbojevati boj za dosledno uresničevanje sprejetih nalog in obveznosti. To pa niso nobene nove fizične obremenitve, temveč samo dosledno izvrševanje tistega, za kar smo pred delovnim kolektivom in družbo zadolženi odgovorni.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za mesec februar 1973

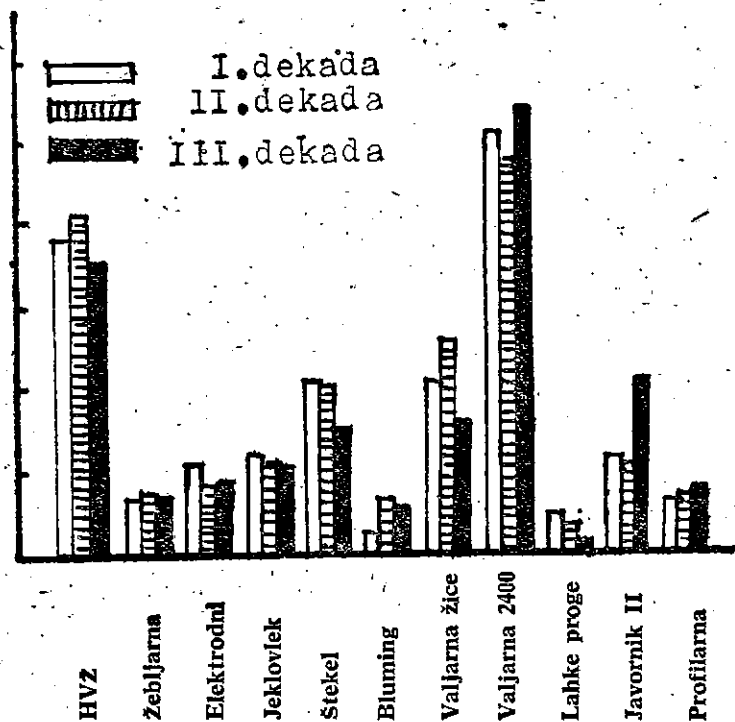
Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	11.800	10.123,3	85,8				
SM jeklarna	24.500	25.046,2	102,2				
El. jeklarna	13.800	13.834,6	100,3				
Livarne	140	147,2	105,1	50			
Samotarna	1.370	1.370,3	100,0	250	306,3	122,5	306,3
TOZD TALILNICA:	51.610	50.521,6	97,9	300	306,3	102,1	306,3
Bluming-štel	42.820	43.010,2	100,4	6.530	6.467,6	99,0	6.714,7
Valjarna debele pločevine	8.080	7.236,8	89,6	8.000	7.087,9	88,6	7.749,0
Valjarna žice	9.270	9.680,5	104,4	3.000	3.293,3	109,8	3.371,7
Valjarna profilov	2.600	2.956,2	113,7	100	327,7	327,7	327,7
TOZD VALJARNA:	62.770	62.883,7	100,2	17.630	17.176,5	97,4	18.163,1
Hladna valjarna	2.550	2.646,3	103,8	2.520	2.610,9	103,6	2.584,7
Profilarna	1.350	1.440,7	103,8	2.520	2.610,9	103,6	2.584,7
Jeklovlek	1.610	1.719,3	106,8	1.610	1.719,3	106,8	1.823,7
Žičarna	5.260	5.807,6	110,4	3.200	3.621,5	113,2	3.619,6
Elektrodni:	1.260	1.290,8	102,4	1.255	1.274,0	101,5	1.178,0
— elektrode	1.230	1.272,6	103,5	1.225	1.255,8	102,5	1.124,4
— prašek	30	18,2	60,7	30	18,2	60,7	53,6
Žebeljarna:	1.060	1.149,6	108,5	1.050	1.134,8	108,1	1.081,3
TOZD PREDEL:	13.090	14.054,3	107,4	10.980	11.801,2	107,5	11.473,8
SKUPAJ:	127.470	127.459,6	100,0	28.910	29.284,0	101,3	29.943,2
Tuja — It.							65,3
predel. — prof.	20	38,3	191,5	20	38,3	191,5	38,3
ZELEZARNA:	127.490	127.497,9	100,0	28.930	29.322,3	101,4	30.046,8

Planirane proizvodnje za dom je 1.420 ton, izvršene pa 1.590 ton.

Mesec februar smo zaključili zelo uspešno. Program skupne proizvodnje smo kljub izpadu proizvodnje na plavžu in valjarni debele pločevine izpolnili 100 %, program bla-

PREGLED ENAKOMERNOSTI ODPRAVE V FEBRUARJU 1973

V mesecu februarju je bila, lahko bi rekli v vseh obratih vzorna enakomerna odprava izdelkov. Nekoliko slabše je bilo v tem pogledu samo v obratu Javornik II.

Železarski globus

KANADA Železarska industrija Kanade in ZDA pričakuje z velikim zanimanjem odločitev o gradnji 4000 kilometrov dolgega arktičnega cevovoda. Ta cevovod bo omogočil transport zemeljskega plina z nahajališč na Aljaski do vzhodne Kanade in Ohikaga. Za proizvodnjo potrebnih cevi bo zgradila kanadska železarska družba Stelco obrat za gradnjo spiralno valjanih cevi. V njem bodo proizvajali cevi premera 760 do 1525 mm in z debelino stene 5,55 do 19,04 mm.

LR KITAJSKA Kitajska vlada je naročila pri neki japonski projektantski organizaciji projekt za novo železarno toplo in hladno valjane pločevine. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 3 milij. ton surovega jekla, investicijski stroški so predvideni 300 milijonov dolarjev.

govne proizvodnje pa smo presegli za 1,4 %. Visoka je tudi odprava 30.046 ton, kar je za mesec februar z 28 dnevi, zelo dober dosežek.

Analiza dela po obratih:

TALILNICE:

Obe jeklarni sta delali dobro in sta obveze izpolnili, martinarna celo presegla. Slabše je delal plavž, za kar pa ima objektivne vzroke. V mesecu februarju je vplivalo na proizvodnjo plavža; enkratni prodor grodinja na plavžu 2 in naslednje na plavžu 1.

Dobro so delali tudi v samotarni, kjer so februarske obveze izpolnili 100 %.

VALJARNE:

Razen valjarne debele pločevine, so vsi ostali obrati delali dobro. Pohvaliti je treba sodelavce v valjarni profilov in valjarni žice, ki so z dobrim delom omogočili redno preskrbo z vložkom jeklovleku in žičarni, ki sta oba močno presegla programirane obveze.

Vzrok, da valjarna debele pločevine ni izpolnila obvez, je predvsem v pomanjkanju butana za nemoteno obratovanje normalizirne peči, zaradi česar je ostalo okrog 700 ton pločevine v medfazni proizvodnji in delno v desortiranem vložku, kar je imelo za posledico zastoje zaradi pomanjkanja temperature.

PREDELAVA:

Vsi obrati hladne predelave so delali dobro, in so programske obveze presegli. Omeniti je treba rekordno proizvodnjo žičarne 5.807 ton, kar je najvišja mesečna proizvodnja do sedaj.

sk-

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 10. marca:		
inž. Janko Perne, valjarna Bela	848	81-904
NEDELJA, 11. marca:		
inž. Jakob Soklič, strojne delavnice	556	81-131
PONEDELJEK, 12. marca:		
inž. Dušan Sikošek, energija	302	81-130
TOREK, 13. marca:		
inž. Miloš Piščanec, martinarna	341	81-402
SREDA, 14. marca:		
inž. Karel Ravnik, elektro jeklarna	433	81-411
ČETRTEK, 15. marca:		
Teodor Okrožnik, gradbeno vzdrževanje	577	81-327
PETEK, 16. marca:		
inž. Janez Komel, žičarna	524	81-583
Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.		
Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja		

PERSONALNE VESTI

V mesecu februarju je bilo sprejetih 78 delavcev, delovno razmerje je prekinilo 56 delavcev.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Andrej HLEBANJA — 1912, strojno vzdrževanje, 27 let in pol v ZJ, Jože JUG — 1915, valjarna 2400, 22 let v ZJ, Dora KAPUS — 1917, transport — FRS, 25 let in pol v ZJ, Egidij KOZJEK — 1918, profilarna, 27 let in pol v ZJ, Franc PALČIC — 1915, VEN, 35 let v ZJ, Janez PAVLIN — 1916, martinarna, 26 let v ZJ, Marija POKLUKAR — 1912, elektro energija, 25 let in pol v ZJ, Simon TURŠIČ — 1913, transport, 22 let in pol v ZJ, Janez TUŠEK — 1910, tehnološka priprava dela, 34 let v ZJ, Matevž ZALOKAR — 1915, valjarna žice, 26 let in pol v ZJ, Anton ZUPAN — 1912, gradbeno vzdrževanje, 35 let v ZJ.

INVALIDSKO UPOKOJENA: Ajša GARVALA — 1918, DE — DP, 12 let v ZJ.

UMRLI: Serena BAKIČ — 1932, DE-DP, 12 let v ZJ in Peter KLEMENC — 1950, profilarna, 3 leta v ZJ.

Svojcem naše iskreno sožalje.

ODSLI NA ODSLUŽENJE VOJASKEGA ROKA: Josip Bajz — 1954, elektrodni obrat, Janez Cvenkelj — 1954, VEN, Mirsad Čatak — 1954, strojno vzdrževanje, Irfan Cordić — 1954, strojno vzdrževanje, Gregor — 1952, VEN, Muharem Dizdarevič — 1954, profilarna valjarna, Damjan Dolinar — 1954, VEN.

IZKLJUČENI SO BILI: Džemal Ajdinović — 1946, transport, Avdo Ališkanović — 1955, profilarna valjarna, Zuhdija Brdar — 1952, martinarna, Dušan Bubalo — 1954, hladna valjarna, Zdravko Cestar — 1954, gradbeno vzdrževanje, Ferid Džamastagić — 1955, valjarna Bela, Eftim Eftimov — 1954, martinarna, Gore Georgijev — 1954, valjarna Bela, Ilija Gocev — 1950, elektro jeklarna, Franc Grilc — 1952, valjarna žice, Muhamed Hadžalić — 1952, strojno vzdrževanje, Ljubomir Iliev — 1948, martinarna, Teofik Kovačević — 1950, elektro jeklarna, Veno Legat — 1954, profilarna, Rade Manov — 1950, elektro jeklarna, Mone Micov — 1954, visoke peči, Niko Nikolić — 1952, hladna valjarna, Milenko Nogić — 1952, elektrodni obrat, Milomir Panić — 1950, elektro jeklarna, Piro Edhem — 1948, jeklovlek, Franc Sajovic — 1943, strojno vzdrževanje, Smail Sefić — 1947, transport, Milan Slivnik — 1949, DE-DP, Stojan Stoev — 1951, martinarna, Meho Tuzlak — 1954, valjarna Bela, Lazo Vuković — 1954, hladna valjarna, Asim Zulić — 1952, transport, Slavče Velov — 1951, martinarna.

DIPLOMIRALI STA: Na II. stopnji strojne fakultete v Ljubljani je diplomiral uslužbenec strojnega vzdrževanja Branko NOČ. Na metalurški fakulteti II. stopnje v Ljubljani je diplomiral Janez ROZMAN, asistent v obratu jeklovlek.

ISKRENO ČESTITAMO!

Na osnovi 10. člena pravilnika o delovnih razmerjih ZJ, dajemo naslednjo spremenjeno

OBJAVO

za prosto delovno mesto v PIV energiji: 3340 D-5 delovodja v PIV energiji 1 prosto mesto

POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva STS — strojna ali delovodska šola in najmanj 5 let prakse v strojni stroki ali VK ključavničar z najmanj 10-letno prakso v energetskih postajah. Poleg tega morajo kandidati imeti še opravljene izpite za:

- strojnik črpalnih postaj
- strojnik kompresorskih postaj
- polnilec tlačnih posod.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadroviski sektor Železarne Jesenice.

KADROVISKI SEKTOR

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Zbor mladih samoupravljalcev za črno in barvno metalurgijo bo na Jesenicah, dne 17. marca ob 10. uri v dvorani pri Jelenu

Sklep 26. seje predsedstva republiške konference ZMS je bil, da komisija za družbeno-ekonomske odnose pri RK ZMS izvede v mesecu marcu zbor mladih samoupravljalcev v panogi industrije in rudarstva. Delovni naslov zborov je:

IZVAJANJE USTAVNIH DOPOLNIL V PRAKSI

Na zborih mladih samoupravljalcev, bo sodelovalo 1800 delegatov iz 412 delovnih organizacij. V zborih bo tekla beseda o vlogi mladih pri uveljavljanju ustavnih dopolnil. Glede na to, da je to ena naših osrednjih nalog, v kateri bomo razčlenili našo dejavnost na podlagi zaključkov 5. seje RK ZMS in da je ta naloga politično in strokovno izredno zahtevna želimo, da se tudi slovenska mladina vključi v vrsto skupnih prizadevanj vseh družbenopolitičnih organizacij, da se pospeši konkretno izvajanje ustavnih dopolnil v praksi. Zaključki zborov mladih samoupravljalcev bodo naš osnovni akcijski načrt pri delu z mladimi v delovnih organizacijah, posebno pa še pri reorganizaciji ZMS v delovnih kolektivih v duhu ustavnih dopolnil.

Zbori mladih samoupravljalcev bodo uspešno izvedeni le, če bo naš nastop pravilen in odgovoren, se pravi, če bomo razpravljali in govorili predvsem o stvareh, ki vplivajo v posamezni delovni organizaciji na počasno uveljavljanje ustavnih dopolnil in pokazali na tiste sredine, ki do danes še niso razumeli bistva ustavnih dopolnil in so kot taki krivci za njihovo neizvajanje.

Delegati za zbor, ki bo na Jesenicah, so mladi iz podjetij, ki so podpisniki skupnega sporazuma. To so tovarna glinice in aluminija, IMPOL Slovenska Bistrica, Cinkarna Celje, Livarna Maribor, železarna Ravne, Store in Jesenice. Iz vsakega podjetja pride najmanj 10 delegatov. Za čim boljše počutje delegatov bo sekretariat TK ZMS pripravil program bivanja in poteka zbora.

Predsedstvo OK ZMS Jesenice o vključevanju mladih v partizanske enote ter o zbiranju sredstev za izgradnjo doma v Kumrovcu

Predsedstvo občinske konference ZMS je na seji 5. 3. razpravljalo še o poteku priprav na volilno sejo občinske konference, o kadrih za bodoče predsedstvo in komisije ter o nekaterih tekočih nalogah.

V uvodu seje je član predsedstva republiške konference ZMS Zlato Vogrič poročal o sklepih zadnje seje predsedstva, ki se je sestalo kot kandidacijska komisija za izbor kandidatov za novo republiško vodstvo Zveze mladine. Na osnovi sprejetih kriterijev je bil za predsednika republiške konference predlagan Ljubo JASNIČ iz Jesenice, za sekretarja Zdenko MALI iz Kranja. O vseh predlogih bodo do konca meseca razpravljale občinske konference in regijski posvetovalni organi Zveze mladine.

Predsedstvo je ugotovilo, da potekajo priprave na volilno sejo v skladu z dogovorom in sprejelo sklep o tem, do kdaj morajo biti izdelana poročila o delu, ki jih bo pred izidom pregledal sekretariat predsedstva občinske konference.

Predsedstvo je zadolžilo komisijo za obrambno vzgojo mladih, SLO in skupne akcije z graničarji, da pripravi analizo in predlog o možnosti vključevanja mladih prostovoljcev v partizansko enoto. Akcija bo svedela povezana s potrebnimi dodatnimi sredstvi, kar pa ne more in ne sme biti bistvena ovira, da bi mladi ne sodelovali v partizanskih enotah. Pred njihovo vključitvijo pa jih bo potrebno idejno, moralno, politično in strokovno pripraviti, kar bo naloga ne le ZMS in mladinskih specializiranih organizacij, temveč tudi strokovnih organov.

Predsedstvo se je ponovno zavzelo za še tesnejše in številnejše skupne akcije z graničarji naše občine, saj vidi v tem eno od mnogih akcij mladih za vključevanje v priprave na splošni ljudski odpor.

Izgradnja doma borcev in mladine v Kumrovcu je izrednega pomena za vso mlado generacijo, zato se je predsedstvo zavzelo za akcijo v okviru občine ter za posebno akcijo zbiranja sredstev med mladimi. Na tem področju bo pri občinskem vodstvu ZMS deloval poseben odbor, ki bo usklajeval akcijo med mladimi.

Uspešen seminar za vodstvo ZMS v delovnih organizacijah

Komisija za družbeno politično delo pri občinskem komiteju ZMS je organizirala v soboto, 3. marca, v Kazini

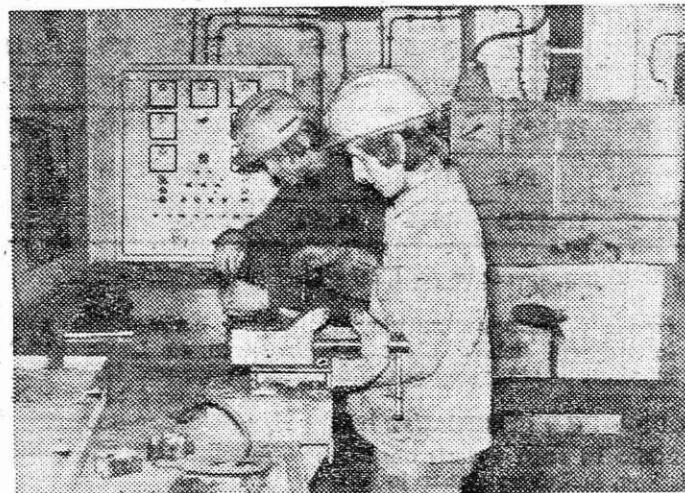
na Jesenicah seminar za vodstva ZMS delovnih organizacij, na katerem smo obravnavali naslednji temi:

— delavski amandmaji — predaval je tov. Dante Jasnič;
— naloge ZMS po III. seji konference ZKJ — predaval je Živko Pregelj, predsednik RK ZMS.

Dante Jasnič je govoril o 21., 22., 23. ustavnem amandmaju in o integracijskih gibanjih v gospodarstvu. Zelo podrobno in nazorno je obrazložil vsebino ustavnih dopolnil in pomen združevanja gospodarstva.

V drugem delu je predsednik RK ZMS Živko Pregelj govoril o aktivnem vključevanju mladine v družbeno politično življenje. Mladinski aktivni se bodo morali bolje povezovati s sindikalnimi organizacijami. ZM naj postane množično in predvsem učinkovito sredstvo za organiziranje, usposabljanje in usmerjanje mladih ljudi v neposredno družbeno akcijo v družbeno političnih organizacijah, samoupravnih organih, interesnih skupnostih in drugih organizacijah.

Udeležba na seminarju je bila zelo dobra. Kako potrebni so taki seminarji, je dokazala tudi razgibana razprava in izražena želja, da bi moralo biti takih seminarjev še več.

Mladinca pri delu v električni delavnici aglomeracije

»Urediti položaj mentorjev na osnovnih šolah!«

Predsedstvo občinske konference ZMS je v zadnjem dnevu februarja sklicalo posvet o položaju mentorjev izvenšolskih dejavnosti na osnovnih šolah v občini. Gradivo, ki je prikazovalo položaj mentorjev, njihovo angažiranost in financiranje, je bilo zbrano na osnovi odgovorov v anketi. Na posvetu so se zavzeli za večjo družbeno skrb položaju mentorjev.

Ob ugotovitvi, da je mentorska dejavnost izrednega pomena za vzgojo in usmerjenost mlade generacije ter ob ugotovitvi, da je financiranje mentorstva neurejeno, je spodbudno, da v občini deluje na osnovnih šolah kar 87 oblik izvenšolskih dejavnosti, od planinskih društev in taborniških organizacij, 19 sekcij šolskih športnih društev, klubov OZN, 19 krožkov Ljudske tehnike ter še 38 raznih organizacij in krožkov, od dramskih, literarnih in prometnih krožkov do pionirske organizacije in aktivna Zveze mladine na šoli. V poprečju zajemajo vse izvenšolske dejavnosti prav vse učence osnovnih šol, nekateri so angažirani tudi na več področjih.

Financiranje same dejavnosti in mentorjev pa poteka iz rednih sredstev za osebne dohodke zaposlenih, svoj prispevek daje le občinska zveza za telesno kulturo. Prav gotovo se bo v bodoče potrebno dogovoriti o namenskem financiranju na osnovi programov dela, saj se v okviru občine zbirajo namenska sredstva za posamezne dejavnosti.

Družbeni odnos do tega problema se je pokazal že ob sami udeležbi. Posveta so se udeležili ravnatelji in mentorji ter predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti, niso pa se ga udeležili vabljeni predstavniki DPM, Ljudske tehnike in ostalih specializiranih organizacij, občinske zveze za telesno kulturo in kulturne skupnosti občine, čeprav na šolah vzgajajo mlade za vsa ta področja dejavnosti.

Na posvetu so se ponovno zavzeli za posebno skrb mentorstvu, ocenili, da je financiranje nevzdržno in da je potrebno pritegniti interesne samoupravne skupnosti ter specializirane organizacije. O vlogi in položaju mentorstva na šoli naj, so predlagali in zahtevali, razpravljajo vse družbeno politične organizacije v občini, interesne skupnosti ter specializirane organizacije, šole pa naj vodijo vso potrebno dokumentacijo in poročila o izvenšolskih dejavnostih. V kratkem bo potrebno spregovoriti tudi o mentorstvu na srednjih šolah.

Spominski dom v Kumrovcu

Rojstni kraj predsednika Tita dobiva nov izgled. Spreminja se okolje in urejajo se poti, po katerih so hodili naši predniki, borci in mladina. V Kumrovcu gradijo tudi spominski dom borcev NOB in mladine Jugoslavije. Prvo pobudo za zgraditev spominskega doma sta dali Združenje borcev NOV Kumrovec in Posavje.

Po večletnem sodelovanju v obliki raznih manifestacij, bratenja šol in z medsebojnimi obiski otrok borcev, je akcija prerasla iz lokalne v skupno jugoslovansko akcijo Zveze združenj borcev narodnoosvobodilnega boja in Zveze mladine.

Temeljni kamen za novi spominski dom je položil tovariš Tita 21. aprila 1972. leta. Ob tej priložnosti je bilo poudarjeno, da bo v spominskem domu na izvirni način prikazan lik in življenjsko delo tovariša Tita ter najvažnejša poglavja iz naše revolucije. Spominski dom bo deloval kot sodoben informativni in dokumentarno-študijski ter družbenopolitični in rekreacijski center.

V Kumrovcu se bo srečavala mladina vseh naših narodov in narodnosti na raznih seminarjih, simpozijih, koncertih, recitalih itd. Tu se bo zbliževala ob skupnem spoznavanju zgodovine jugoslovanskega delavskega gibanja in socialistične revolucije prek življenja predsednika Tita v športnih ter kulturnih tekmovanjih na izletih in drugod.

V domu bodo borci NOV na srečanjih z mladino prenašali nanjo bogato revolucionarno tradicijo. Dom bo prežet z duhom tovariša Tita, duhom bratstva in enotnosti, kot stalnega izročila ljudstvu ki ga uresničujemo v naši družbi.

V okviru te široko zasnovane vsejugoslovanske akcije, ki je že omogočila začetek gradnje spominskega doma, ne smemo zaostajati tudi mi. Izvedba te zamisli je namreč odvisna tudi od zadostnih finančnih sredstev, ki naj bi jih imeli v ta namen. Ta sestavek naj bo spodbuda za akcijo tudi med našo mladino. Potrebna so velika sredstva in menim, da to ne sme biti problem, saj to je le neznan prispevek v primerjavi s tistim, ki ga je takratna generacija dala za nas.

B. I.

**Dopisujte
v
Železarja**

Samoupravni organi v preteklem tednu

13. seja delavskega sveta Železarne

Predsednik delavskega sveta Železarne dipl. inž. Emil Ažman je sklical 13. sejo v sredo, 28. februarja 1973, namenil pa jo je zlasti razpravi o poslovnem poročilu za leto 1972.

Predno so začeli z razpravo o poslovnem poročilu so pregledali še sklepe zadnjih dveh sej in ugotovili, da so sklepi v redu izvršeni. Nato pa so obravnavali poslovno poročilo, ki ga je uvodoma tolmačil direktor sektorja za računovodstvo in finance. Po tolmačenju in razpravi, ki je sledila, so poslovno poročilo sprejeli in potrdili z naslednjimi ugotovitvami:

1. V 1972. letu smo na splošno dobro poslovali, vendar z izvajanjem količinske proizvodnje ne moremo biti zadovoljni. Glavni vzrok za slabšo proizvodnjo je problematika prodaje določene vrste proizvodnje, kar je bilo istočasno povezano s problemi likvidnosti, ki pa so bili v minulemu letu zelo veliki.

2. Realizacija je zelo ugodna, to pa predvsem zaradi premika v hladno predelavo in v višjo stopnjo predelave, kar je naloga tudi za letošnje leto, ko bomo morali tak način proizvodnje še pospeševati in še hitreje prehajati v hladno predelavo, ki mora biti glavni vir višje finančne realizacije.

3. Odgovornim službam so naročili, da pripravijo kratko informacijo o poslovnem uspehu minulega leta za razpravo na sestankih delovnih skupin s tem, da konkretne podatke za obrat in delovne skupine pripravijo obratovodje, ki morajo nakazati tudi naloge za letošnje leto.

4. Na podlagi poslovnih rezultatov so ugotovili, da je bilo delo individualnih izvršilnih organov v minulemu letu uspešno in so jim potrdili mandat za tekoče leto.

5. Izrekli so priznanje celotni delovni skupnosti Železarne za prizadevanje in zlasti za razumevanje pri opravljanju nalog ob težkih pogojih dela zaradi stalnih sprememb, ki neposredno vplivajo na področje proizvodnega programa kot vseh ostalih nalog.

6. Potrdili so zaključni račun, kot je prikazal direktor finančno računovodskega sek-

torja dipl. ekonomist Mitja Medvešek.

V nadaljevanju seje so nato sprejeli predlog odbora za življenjske pogoje in rekreacijo in odobrili, da lahko koristijo 30 % predvidenih sredstev za športno kulturno in rekreativno dejavnost v letu 1973, dokler ne bodo delovne skupine na svojih sestankih potrdile predlog delitve sredstev sklada skupne porabe.

Pred zaključkom seje pa so na predlog sindikalne organizacije Železarne imenovali nekaj predstavnikov Železarne in sicer v solidarnostni stanovanjski sklad občine Jesenice, v svet osnovne šole na Koroški Beli in v razpisno komisijo za direktorja zdravstvenega doma na Jesenicah.

23. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

V petek, 2. marca 1973, je predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez Kavčič sklical skupno sejo odbora za življenjske pogoje in rekreacijo in komisijo za šport in rekreacijo ter komisije za kulturo in izobraževanje pri tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne. Namen skupnega sestanka je bil, da bi se dogovorili za koordinirane akcije na področju prosvete, kulture, športa in rekreacije v Železarni in v jeseniški občini, obravnavali pa so naslednja vprašanja:

1. Sprejeli in potrdili so predlog kulturne, športne in rekreativne dejavnosti v letu 1973 s tem, da so iz programa črtali dnevni aktivni in aktivni oddih med delovnim časom, ker se jim je zdelo, da je ta predlog nerealen, zlasti za naše pogoje dela.

2. Sprejeli so predlog delitve sredstev sklada skupne porabe za kulturno, športno

in rekreativno dejavnost z nekaterimi pripombami, kot so:

— temeljito je treba pregledati pogodbe s tistimi društvi in klubi, nad katerimi ima Železarna patronat,

— z občinsko zvezo tabornikov se je treba dogovoriti glede pomoči odredu Jeklarjev,

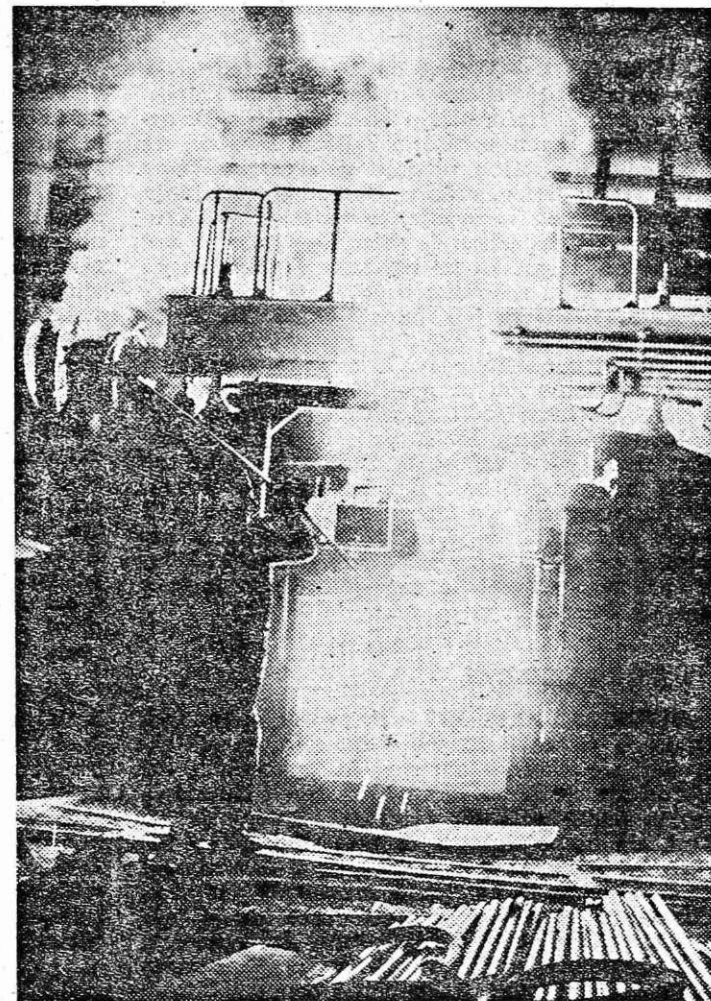
— iz programa črtati predvideno pomoč kulturni skupnosti in ta sredstva prenesti v rezervo odbora, seveda namensko za kulturno dejavnost,

— v programu je treba predvideti tudi sredstva za investicijsko dejavnost na teh področjih, zlasti za izgradnjo trim stez in kabinetov.

— društvu prijateljev mladine, občinski zvezi so naročili, da jim dostavijo utemeljen program njihovih potreb in finančnih sredstev.

Tako dopolnjen in prediskutiran program je treba čimprej dostaviti v javno razpravo delovnim skupinam Železarne, da bi lahko nato delavski svet Železarne, na podlagi njihovih pripomb, predlogov in zahtev odobril sredstva za to vrsto dejavnosti.

3. Pred zaključkom seje so vzeli na znanje še informacijo predsednika odbora o bodočih organizacijskih oblikah rekreacije v Železarni.

Vpinavanje kisika v električno peč

Sestanki delovnih skupin

TOZD TALILNICE

PLAVŽ — Delovni skupini Kokalj — peči in Lotrič sta se sestali 3. marca. Obravnavali so okrožnico o narodni obrambi in samozaščiti. Z večjo vestnostjo pri delu ter s samoiniciativnostjo bi lahko še več prihranili pri potrošnji materiala. Vprašujejo, kaj bo z nabavo gamaš za delavce pri pečeh. Pazniki vode pri plavžih vprašujejo, zakaj nimajo beneficiranega delovnega staža in menijo, da so zanj opravičeni.

MARTINARNA — Sestanek delovne skupine Koloman v livni jami je bil 23. februarja. Seznanjeni so bili z informacijo službe za varstvo pri delu ter z nalogami za bolj varno delo. Nadalje so razpravljali o mazanju in vzdrževanju žerjavov, ki ni zadovoljivo. Žerjavovodje opozarjajo, da odrejene dolžnosti dosledno opravljajo, ustrezno pa naj ukrepa tudi obratovodstvo. Govorili so še o postavljanju lijakov. Nekateri sodelavci menijo, da je sedanji način nevaren, še posebej, če žerjavovodja nima dovolj izkušenj. Ponvičarji predlagajo, da bi pokrili jame pod žlindrniki in ureditev razsvetljave v hali, kjer so izlivki in čepi. Vprašujejo, kaj je z mehanskimi krtačami za čiščenje kokil. Zanima jih tudi, zakaj sodelavci pri električnih pečeh dobijo bunde-brezrokavnike, v martinarni pa ne.

TOZD VALJARNE

JEKLOVLEK — Plan v februarju bo izpolnjen in bo za okrog 100 ton večji od predvidenega. Plan za marec bo težje dosegljiv zaradi remonta BK linije. Tudi okvaro na ravnalnem stroju RAU bo treba odpraviti, ravnalni stroj LOOSE pa je v remontu. Nekaj težav imajo z vložkom. Seznanjeni so bili s sprejetimi sklepi političnega aktivnega obrata jeklovlek, razpravljali pa so še o koriščenju delovnega časa ter o uporabi zaščitnih sredstev.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA — Delovni skupini Korbar in Erjavec sta se sestali 21. in 24. februarja. Na obeh sestankih so analizirali izpolnjevanje proizvodnih nalog v januarju in februarju. Delovna skupina Korbar je obširneje razpravljala o proizvodnih stroških. Paziti je treba na vzdrževanje strojev, da bo čim manjša poraba rezervnih delov in brusilnih kolutov. Delovna skupina je bila seznanjena s sedanjim položajem ob deblokadi žiro računa ter s položajem glede kupcev. Zavzemali so se za to, da je treba dosledno izpolnjevati naloge in paziti na dober izplen. Delovna skupina Erjavec pa je obravnavala še okrožnico o varnostnih ukrepih v primeru vojne.

ADJUSTAŽA STEKL BELA: Na sestanku delovne skupine Vister dne 16. februarja so pregledali proizvodne rezultate. Plan je bil dosežen na liniji

rezanja in na Bronx škarjah ter pri adjustiranih svitkih za Italijo. Pri adjustiranju svitkov za HVT proizvodnja ni bila dosežena, ker ni bilo dovolj vložka. Plan za februar bo težko dosegljiv, ker primanjkuje vložka. Imeli so pripombe glede pomanjkanja vložka, ker tako težko dosegajo planske naloge. Seznanjeni so bili z informacijo službe za varstvo pri delu in o narodni obrambi in samozaščiti.

Delovna skupina Lazar je imela sestanek 19. februarja. Plan gotove proizvodnje v januarju je bil dosežen z 99 %, plan odprave izdelkov pa s 93 %. Plan odprave izdelkov za Javornik I. in valjarno 2400 ni bil dosežen zaradi pomanjkanja polizdelkov. Delovna skupina meni, da je plan za februar previsok, čeprav je nižji od januarskega.

VALJARNA ŽICE — Delovni skupini Koren in Juršič sta se sestali 26. februarja. Po doseženi količini je delovna skupina Juršič izpolnila pričakovanja, kar pa ne velja za kvaliteto proizvodnje. Vodstvo in valjavci bomo morali biti še bolj pozorni. Valjavce so ponovno opozorili, da se valji med prestavljanjem posameznih prog ne smejo vrteti in da v tem primeru k vrteči se progi prihajajo prestavljanja na lastno odgovornost. Na sestanku delovne skupine je tekla beseda o koriščenju dopustov v primeru večjih okvar ali ob redukciji električne energije. Ogrevalec vprašuje, kdaj bo obračalec blumov pripravljen za normalno delo. Delovna skupina Koren ugotavlja, da je bil plan v januarju kljub redukciji električne energije 22 ur, dosežen z 104,4 %. Omenjali so še tolerance ter izplen, ki v tem mesecu ni bil najboljši.

(Nadaljevanje na 6. str.)

Sestanki delovnih skupin

(Nadalj. s 5. strani)

Posredovani sta bili še: informacija o narodni obrambi in samozaščiti, ter informacija službe o varstvu pri delu o hudi poškodbi v valjarni Bela. Dogovorili so se, da bodo na vseh sestankih obravnavali pravilnik o varstvu pri delu. Opozarjajo, da so prhe v kopalnici pokvarjene in je le polovica prh uporabnih.

JAVORNIK I — V dneh od 20. do 26. februarja so se sestale štiri delovne skupine. Na vseh sestankih so prebrali informacijo obratovodstva. Delovna skupina Zupan vprašuje, kako je mogoče, da iz sosednjih obratov uhajajo delavci predčasno prek ograje. Glede stališča skupnosti socialnega in invalidskega zavarovanja, so vodji delovne skupine naročili naslednje: če se nadure oziroma ure nad sedemdnednikom ne priznajo v pokojninsko osnovo, tudi ni zakonske osnove, da se od tega odteguje 18,35 % za pokojninski sklad. To je direktno odtujevanje rezultatov, opravljenega dela, kar točno opredeljuje XXI. ustavno dopolnilo. Za to vprašanje naj se posebej zanima komisija za družbeno ekonomska vprašanja pri osnovni organizaciji sindikata TOZD valjarn. Delovne skupine: Benedičič v adjustaži, Udir v čistilnici ter Brišar na tehtnici, so poleg informacije obratovodstva razpravljale o tem, kako naj bi zagotovili vložek jeklovleku, o okrožnici, ki obravnava narodno obrambo in samozaščito, o varstvu pri delu, ter o poročilu komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti.

TOZD PREDELAVA

ADJUSTAZA ZICARNE — Delovna skupina Sušnik je na sestanku 20. februarja obravnavala informacijo o narodni obrambi in samozaščiti ter informacijo službe za varstvo pri delu o nekaterih vzrokih hudih poškodb v tovarni. Sprejet je bil sklep, da mora sleherni delavec uporabljati zaščitna sredstva, ki so predpisana, v nasprotnem primeru jih bodo odstranili z delovnih mest. Iz informacije splošno varnostne službe pa je bilo razvidno, kako smo disciplinirani. Se vedno je veliko primerov vinjenosti in predčasnega zapuščanja delovnih mest, izostankov z dela itd. Obravnavali so tudi navodila o nadurnem delu.

PATENTIRNICA — Delovna skupina Guzelj je na sestanku 23. februarja razpravljali o izpolnjevanju proizvodnega programa v januarju in februarju. Sledilo je poročilo splošne varnostne službe o prekrških v predelovalnih obratih, informacijo o narodni obrambi in samozaščiti ter informacijo službe za varstvo pri delu, kjer so še posebej opozorili na dosledno uporabo zaščitnih sredstev.

POCINKOVALNICA — Delovna skupina Kralj je imela sestanek 15. februarja. Analizirali so izpolnjevanje proizvodnih nalog v januarju in februarju, nato pa so bili informirani o poškodbi v valjarni Bela in opozorjeni na dosledno uporabo zaščitnih sredstev.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

KLJUČAVNICARJI — Delovna skupina Filej-Koblar je imela sestanek 2. marca. Prisotna sta bila tudi obratovodja Janez Peternelj in vodja garaže Bogo Mali. Zaradi težav, ki nastajajo s prevozi ključavničarjev na posamezna delovišča, je delovna skupina sprejela sklep, v katerem je rečeno, da je treba ključavničarje prepeljati na mesta remontov v valjarno 2400 — srednji vhod, za ostale obrate na Javorniku do mehanične delavnice in za valjarno Bela do barake, kjer so garderobe in v jeklovlek. Povratek je prav tako iz navedenih mest. Glede voznih redov ni pripomb, vendar je treba upoštevati, da je treba z ozirom na število ključavničarjev, včasih opraviti več prevozov in vozil.

VEN JAVORNIK — Delovna skupina Lužnik-Koblar je imela sestanek 23. februarja. Prebrali so okrožnico o narodni obrambi in samozaščiti,

ter informacijo o prekrških in kaznivih dejanjih v letu 1972 v VEN. Nadalje je še sledila informacija o delu sindikalne organizacije VEN, ter poročilo o poškodbi v valjarni Bela in šamotarni. Vprašujejo, kaj je z benificiranim delovnim stažem za elektrifikarje, ki so bili dežurni v ukinjenih obratih (težka proga, valjarna tanke pločevane). Strinjajo se s predlogom sindikalne organizacije, da vzdrževanje VEN še ostane, da lahko strokovno odpravljajo okvare v obratu.

VEN — PLAVŽ — Delovna skupina Stenovec je imela sestanek 22. februarja. Poklicni gasilec jih je seznanil z uporabo ročnih gasilskih aparatov. Nato so razpravljali o poškodbah pri delu v Železarni, opozorjeni so bili na dosledno upoštevanje pravilnika o varstvu pri delu v Železarni in ustreznega pravilnika VEN. Delavci opozarjajo na veliko nevarnost pri vzdrževalnih delih zaradi neustreznih podestov. Kljub večkratnemu posredovanju še vedno ni znano, kako je z garderobami za elektro-vzdrževalce na plavžu. Odgovor zahtevajo v desetih dneh.

VEN BELA — Delovna skupina Janša se je sestala 21. februarja. Kritično ocenjujejo nov način izdaje materiala na čke. Omenjajo primer zastoj na blumingu, ki je trajal 55 minut, zato ker dežurni elektrifikar v skladišču ni dobil toko-odjemalca iz skladišča. Menijo, da so takšni in podobni zastoji brez potrebe in bi morali v nujnih primerih izdajati material prek knjige, kot je bilo v praksi doslej. Ob koncu sestanka, so bili seznanjeni s praktično uporabo ročnih gasilskih aparatov.

RTA — Sestanek delovne skupine v oddelku RMR je bil 21. februarja. Sodelavca tov. Malej in Pust iz SEP sta posredovala izčrpno poročilo o izračunavanju norm v Železarni in še posebej v RTA. Odgovarjala sta tudi na vprašanja delovne skupine. Sprejet je bil sklep, da sedanji način normiranja za delovno skupino ni vzpodbuden. Zato naj obratovodstvo oziroma DS dopolni obstoječi način obračunavanja norm v smislu progresije in ga nato dostavi v nadaljnjo obdelavo sektorju za ekonomiko podjetja.

Delovna skupina je s sestankom nadaljevala 24. februarja. Predlog obratovodstva o novem izračunavanju norm, delovni skupini ni ustrežal. Delovna skupina je izdelala svoj predlog, ki se v bistvu ne razlikuje mnogo od predloga obratovodstva, ima pa določene prednosti, ker je izdelan na matematični osnovi in deluje progresivno od doseženih 7,5 točk na uro naprej. Vrednost točke mesečno narašča kontinuirno z naraščanjem doseženih točk. Način je bolj stimulativen pri višjem doseganju točk in manj, kadar je doseganje točk pod poprečjem. Predlog za izračun norm je bil dostavljen obratovodstvu in sektorju za ekonomiko podjetja v nadaljnjo obravnavo.

TRANSPORT — 21. in 23. februarja sta imeli sestanek delovni skupini tehtalcev in v vozovni delavnici. V vozovni delavnici so pregledali plan revizijskih popravil tirnih voz za leto 1973, ki predvideva na 192 voz trimesečni pregled, triinštrideset voz letno popravilo in enainosemdeset voz za generalno popravilo. Tudi na tem sestanku so bili opozorjeni na dosledno uporabo zaščitnih sredstev, ter seznanjeni z informacijo službe za varstvo pri delu o poškodbi sodelavca v bluming valjarni. Prebrali so informacijo o narodni obrambi in samozaščiti, ter pregledali dopis splošne varnostne službe o prekrških in kaznivih dejanjih na transportu v preteklem letu. Prebrali so še obvestilo šefa delovne enote transport o predčasnem zapuščanju delovnih mest, ob koncu sestanka pa so bili seznanjeni še z navodili o uporabi dissous jeklenk.

Člani delovne skupine Drole pri tehtalcih, so bili seznanjeni z informacijami o poškodbi v valjarni Bela, o narodni obrambi in samozaščiti ter o prekrških v obratu transport v preteklem letu. V drugem delu sestanka so obširneje govorili o osebnih dohodkih. Ugotavljajo, da sedanji obračun osebnih dohodkov za njihov obrat ni prilagojen

za opravljeno delo. Občutno so prikrajšani na račun nabavne službe in obratov, ki nimajo urejenih skladišč ter služb, ki niso dovolj zainteresirane za zmanjšanje splošnega zadrževanja voz in znižanja stonin v Železarni. Ze ob formiranju sedanjega načina, so v kolektivu ugotavljali, da ni sprejemljiv, in da bodo pri osebnih dohodkih prikrajšani, čeprav niso krivi. Vse delovne skupine so osnutek zavrnile z ustrezno obrazložitvijo, vendar je posluh strokovnih sodelavcev popolnoma odpovedal, ter ne upošteva želja in zahtev kolektiva, ter ignorira prav tisti organ samoupravljanja, katerega bi moral v vsakem primeru upoštevati. V obratu sleherni delavec ve, zakaj so bile ustanovljene delovne skupine. Menijo, da je bila s strani vodilnega kadra narejena velika napaka, ker niso bili pozorni tedaj, ko je kolektiv opravičeno zahteval drugačen način obračuna osebnih dohodkov. Krivica, zaradi katere so prikrajšani pri OD je črn madež vodilnega kadra, ki močno vpliva na delovne skupine ter posameznike, ki so imeli veliko zaupanje v nov način samoupravljanja in gospodarjenja. Zahtevajo, da je treba napako čimprej odpraviti in poiskati obračun OD, ki bo bolj realen in ne v škodo delavcev.

TRANSPORT: 21. februarja sta se sestali delovni skupini v kurilnici in pri vzdrževanju prog. Na sestanku delovne skupine Gasar so govorili o tirnih napravah, vodja delovne skupine pa je zatem posredoval še informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Razpravljali so še o prekrških v obratu transport. Poučeni so bili s pravilnim ravnanjem z dissous jeklenkami. Menijo, da giblivi del za transport ni pravilno urejen, ker so skoraj vedno na zadnjem mestu. Sestanka delovne skupine v kurilnici sta se udeležila tudi inž. Malenšek in asistent Otrin. Govorili so o planu za leto 1973 ter prebrali informacijo službe za varstvo pri delu o poškodbah v valjarni Bela, ter okrožnico Republiškega inšpektorja za železniški promet. Inž. Malenšek je obširneje govoril o nalogah, ki jih bo treba opraviti skladno s predpisi. Prisotne je seznanil z uporabo butan in dissous jeklenk, razpravljali pa so še o osebnih dohodkih v zadnjih dveh mesecih.

SKUPNE SLUŽBE

NABAVNI ODDELEK — Vodja delovne skupine je prisotne seznanil z vsebino okrožnice o narodni obrambi in samozaščiti, nato so obravnavali informacijo o poškodbi v valjarni Bela. Sprejet je bil sklep, da so vodje odsekov dolžni nadzorovati izvajanje navodil pravilnika o varstvu pri delu v svojem delokrogu. Prisotni so bili informirani o spremembi osnove za izračun učinka OD. Korigira se učinek skupne proizvodnje od 70 % na 40 %. Dodatek je osnova realizacije s 30 %. S to korekcijo se izboljša oziroma poveča skupen odstotek v izračunu OD.

PRODAJNI ODDELEK — Na sestanku 24. februarja je delovna skupina Erjavšek obravnavala informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Informacijo so vzeli na znanje, kakor tudi poziv za naabvo obveznega kompleta za zaščito. K poslovnemu poročilu za leto 1972 ni bilo pripomb. Opozorjeni so bili še na stroške izvajanja delovne discipline. Še posebej glede prihajanja v službo in odhoda iz podjetja med službenim časom (malica).

OTK: Delovna skupina na prevzemnem oddelku se je sestala 14. februarja. Prebrali so informacijo službe za varstvo pri delu o poškodbi Franca Potočnika v valjarni Bela, seznanjeni so bili s praktično uporabo ročnih gasilskih aparatov, ter z informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Delovna skupina OTK v šamotarni je imela sestanek 19. februarja. Vodja delovne skupine je opozoril na uporabo zaščitnih sredstev. Pritožujejo se zaradi pomanjkanja pitne vode, ki postaja že stalen problem v šamotarni. Ugotavljajo, da se glede vprašanj, ki jih obravnavajo na sestankih ne ukrepa in zato sestanki izgubljajo na vrednosti in pomenu.

Proizvodni načrt in vložni material

(Nadaljevanje s 1. strani)
ne uvažamo direktno, temveč prek trgovske hiše. Vendar ima tudi ta težave z likvidnimi sredstvi.

V mesecu marcu predvideva plan, brez šamotarne in livarne, blagovno proizvodnjo 30.565 ton. To število ob upoštevanju povprečnega izplesa ustreza 54.500 tonam surovega jekla, ki ga bo morala prevajati bluming valjarna. Leta ima za marec planirano proizvodnjo 35.700 ton, kar bi moralo zadostovati za planirano blagovno proizvodnjo. Vendar je to predvidevanje le teoretično. Upoštevati moramo to, da so resnične potrebe zaradi zgrešenih šarž, nepričakovane izmečka in eventualnih prekoračitev planirane proizvodnje, dejansko večje. Posebno zadnji činitelji, prekoračitev planirane proizvodnje, so važni. V mesecu marcu, ko je prisotnost delavcev v obratih normalna in vremenske razmere ugodne, moramo računati na dober potek proizvodnje. S tem tudi pokrivamo nižjo proizvodnjo v neugodnih poletnih mesecih. Zato bo treba izvajati na blumingu več in nabaviti nekaj polproizvodov drugod. Bluming valjarne bodo pri tem koristile zalogo ingotov pred globinskimi pečmi.

Obe možnosti v tem mesecu obstojata. Bluming valjarna je proizvedla v februarju 34.412 ton in imela rekordno nizko zastojev, 23,2 % na obratovalni čas (v januarju 32,5 odstotka). Če upoštevamo, da je bilo v februarju samo 28 dni, potem bi lahko v 31 dneh marca in približno enakih pogojih proizvedli celo 38.000 ton. Pri tem je ugodno to, da bo asortiment v marcu za proizvodnjo boljši kot v februarju. Zaradi remonta valjarne profilov bo potrebno valjati v tem mesecu manj blumov 120 mm Ø kot prejšnji mesec. Zato bo treba posvetiti vso pozornost zastojem v bluming valjarni in jih po možnosti držati na ravni, doseženi v februarju. Situacija v bluming valjarni bi lahko poslabšala to, da je v drugi polovici tega meseca predviden remont globinske peči št. 3. Ker imamo na zalogi 300 ton doma pripravljenih slabov, bomo lahko v času remonta globinske peči, z obratovanjem potisne peči, te slabše prevajali. Ta ukrep bo pomagal, da večjih težav pri preskrbi z vložkom za ostale obrate, kljub remontu globinske peči, ne bi smelo biti.

V železarni Sisak smo naročili še 1000 ton TVT. Dobili jih bomo v tem mesecu.

Iz ČSSR moramo dobiti 600 ton TVT kot ostanek naročila iz leta 1972. Poleg tega imamo iz letošnjega naročila že plačano 1000 ton TVT in 2000 ton slabov, 2000 ton slabov pa bo plačanih v prihodnjih dneh. Da bi čimbolj pospešili dobavo teh materialov, bosta ta teden odpotovala v ČSSR dva predstavnika naše nabavne službe. Z osebno intervencijo na pristojnih mestih in v železarnah bosta skušala doseči, da bi TVT in slabše dobili čimprej.

Iz vsega zgoraj navedenega je razvidno, da obstojajo v marcu realne možnosti za normalno preskrbo posameznih obratov z vložkom. Osnoven pogoj je dobro delo v bluming valjarnah in dobava TVT iz železarne Sisak. Na pričetek dobave materiala iz ČSSR lahko v najboljšem slučaju računamo ob koncu tega meseca.

Avgust Karba, dipl. inž.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Pripomočki za zaščito živali

(Nadaljevanje in konec)

Za zaščito konj in govedi uporabljamo zasilne maske. Konjsko masko izdelamo v obliki zobnice iz jute ali močnejšega platna v dveh plasteh, med njiju pa damo predivo, seno ali mah. Na dnu naj bo vložek, debel 10–15 cm, ob straneh pa 5–8 cm (pri predivu na dnu 8 in ob straneh 4 cm). Na gornjem robu maske prišijemo trakova, da jo lahko konju privežemo na glavo. Pred uporabo potopimo zobnico — masko v vodo ali vodno raztopino 10 % kalcinirane sode. Če sode nimamo, jo potopimo v Mg (5 % raztopina).

Za zavarovanje oči uporabljamo pri živalih mehko tkanino, zloženo v več plasteh in poprej namočeno.

Noge pa zavarujemo pri živalih tako, da jih zavijemo v cunje. Za zavarovanje trupa pridejo pri živalih v poštev navadna konjska prekrivala, plahte in pokrivala iz rogoznice. Če jih zvežemo pod trebuhom — zavarujemo s tem tudi spodnji del trupa.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Program dela osnovne organizacije sindikata TOZD valjarn

Na prvi seji novoizvoljene odbora osnovne organizacije sindikata TOZD valjarn so sprejeli program dela, ki obsega štiri točke. V sprejetem programu je poudarjena osnovna naloga sindikalne organizacije v TOZD, njena vloga pri kadrovanju in vsebinskem uveljavljanju ustavnih dopolnil.

Sindikalni odbor je treba aktivirati tako, da bo razprava o temeljnem samoupravnem sporazumu o odnosih med TOZD in TOZD ter železarno v delovnih skupinah dovolj razumljiva in da bodo ljudje vedeli, zakaj se odločajo. Skupne službe naj odločajo le o tistem, za kar bodo od temeljnih organiza-

cij združenega dela pooblašene in jim za opravljeno delo dajejo tudi odgovor.

V prvi točki sprejetega programa je rečeno, da je treba skrbeti zato, da bodo informacije ljudem dovolj razumljive in da bodo delovne skupine prepričane v to, za kar se odločajo. Njihov pristanek je treba iskati za vsako zadevo, ki je širšega značaja, dolgoročna in ki lahko vpliva na počutje ljudi. Organizacija mora delovati tako, da bo v največji meri zagotovljeno demokratično samoupravljanje na vseh ravneh. Uvajati je treba nove oblike dela, ki naj še bolj spodbudijo zanimanje slehernega posameznika. Od odgovornih ljudi je treba zahtevati tehnološki red in delovno disciplino. Za vse to je treba še posebej zainteresirati vse samoupravne organe. Skrbeti bo potrebno za pospeševanje novatorske in racionalizatorske dejavnosti in uvažanje novih boljših tehnologij, ki naj povečajo rezultate dela. Boljše delo ter izkoriščanje delovnega časa in strojev naj postane pomemben prispevek k stabilizaciji in povečanju dohodka. Odgovornost bo sindikalna organizacija zagovarjala na vsakem delovnem mestu. Delati bo potrebno na tem, da se vrnejo proizvodni odtujena sredstva, ki so rezultat opravljenega dela. Dograjevati bo treba sistem pravic, ki jih ima naš delavec iz minulega dela.

Stalna skrb mora veljati stanovanjski izgradnji cenejših delavskih stanovanj. Več pozornosti bo treba posvetiti prehrani delavcev v podjetju. Nadalje bo treba spremeniti politiko koriščenja kapacitet

v počitniških domovih v času dopustov, da bodo dostopni vsem neposrednim proizvajalcem. Uveljaviti je treba enotno politiko v podeljevanju podpor ogroženim članom in iskati najboljše načine, lahko tudi cenejše, za rekreativno dejavnost članov sindikata.

V sklepnih mislih programa je zapisano, da morajo biti sindikalni odbori tudi dovolj učinkoviti na sestankih delovnih skupin. Že na začetku mandatne dobe naj bi organizirali uvajalni seminar, za vse vodilne ljudi, ki aktivno delujejo v samoupravnih organih in v sindikalni organizaciji. Vsebina seminarja naj bo prilagojena ustavnim spremembam. Novim zahtevam je treba prilagoditi samoupravne akte in podpirati vsako dobronamerno kritiko, ki je upravičena in zaščititi človeka, ki jo je posredoval. V organizaciji ter v samoupravnih organih in prek njih na vseh področjih je treba zahtevati odgovornost za opravljeno delo.

Železarski globus

PERU V provinci Nazca, 400 km južno od glavnega mesta Lime, bodo zgradili novo železarno z letne zmogljivostjo 2 milijona ton polizdelkov. Pričela bo obratovati leta 1978 in bodo za gradnjo investirali 300 milijonov dolarjev. Perujska vlada se pogaja z nekaterimi japonskimi in francoskimi družbami za finančno udeležbo.

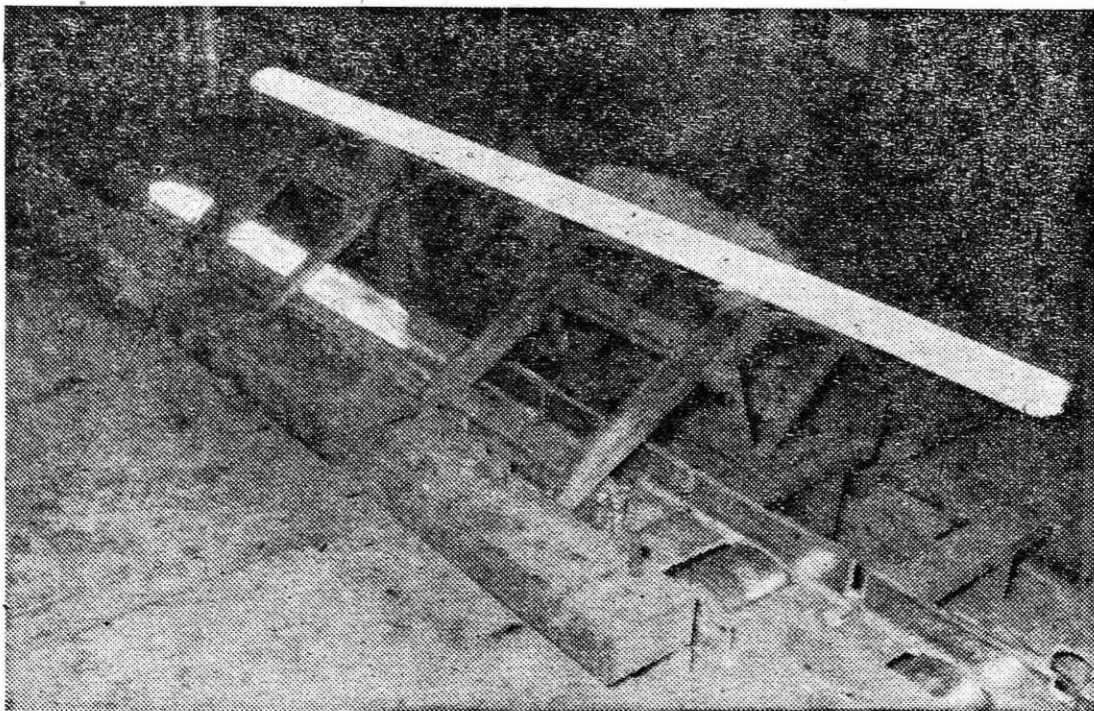
S sej sindikalnih odborov

RAZISKOVALNI ODDELEK

Tretja seja sindikalnega odbora je bila 26. februarja. Predsednik sindikalnega odbora inž. Stocca je navzoče seznanil z dopisom o praznovanju dneva žena. Za vse žene bo v gledališču gledališka predstava, sodelavke pa bodo prejele po 50 din. V oddelku nameravajo njihove sodelav-

ke obdariti s cvetjem in skromnim darilom.

Ob koncu seje so se strinjali s predlogom, da bi v marcu organizirali izlet na Vogel. Postavljeno je bilo vprašanje glede denarja, ki ga dobimo od prodaje odpadnega železa in bi denar lahko koristili za organizacijo izleta.

Motiv iz valjarne žice na Beli

Rezultati preizkusa znanja za drugo skupino vodij delovnih skupin

V začetku letošnjega leta smo ponovili I. seminar za vodje delovnih skupin, na katerega smo povabili vse tiste delavce, ki

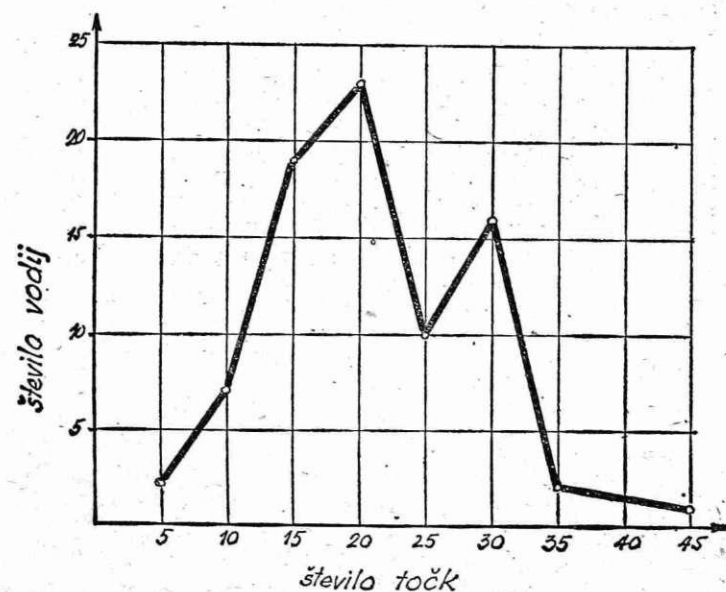
- so prvi seminar zaključili neuspešno,
- so postali vodje delovnih skupin šele po zaključku prvega seminarja,
- nadomeščajo vodje delovnih skupin oziroma so njihovi pomočniki,
- se predvidevajo za bodoče kadrovanje na ta delovna mesta.

Metodološki postopek je bil enak kot pri prvi skupini: potem, ko naj bi kandidati preštudirali skripta, smo imeli z njimi razgovore, zaključna faza pa je bil preizkus znanja.

V to izobraževalno akcijo smo zajeli 89 delavcev. Na skupinske razgovore jih je prišlo 79 (89 %), medtem, ko je bila udeležba na preizkusu boljša: udeležilo se ga je 85 kandidatov, kar predstavlja 95,5 %. Torej so izpadli le štirje delavci, ki kljub dvakratnemu vabilu niso prišli na preizkus.

Rezultati preizkusa

Št. točk	Št. vodij
3-7	2
8-12	12
13-17	19
18-22	23
23-27	10
28-32	16
33-37	2
38-42	1
43-47	85

Ce rezultate 2. skupine kandidatov primerjamo z rezultati prve, ugotovimo nekatere bistvene razlike.

$$M_1 = 24,5 \quad M_2 = 20,3$$

$$\sigma_1 = 8,0 \quad \sigma_2 = 7,6$$

Ze sama krivulja je bimodalna (ima dva vrhova), kar je brez dvoma rezultat razlik v populaciji in ne v težavno-

sti testa, ker so rezultati prve skupine kandidatov potrdili hipotezo, da so bila vprašanja v preizkusu glede na težavnost pravilno sestavljena.

Statistično pomembne razlike pa so se pokazale tudi v poprečnem dosežku na testu, ki je v prvi skupini bistveno višji kot pri drugi.

Kako si razlagamo te razlike? Brez dvoma je struktura kandidatov manj homogena že z aspekta delovnih mest, katera zasedajo, poleg tega pa je bilo v drugi preizkus ponovno vključenih 9 vodij delovnih skupin, ki prvega niso uspešno zaključili (tokrat jih je med njimi 5 dobilo oceno zadostno, za štiri pa se je tudi ponovni preizkus končal neuspešno).

Ker smo v letošnji akciji zajeli tiste, ki so že vodje delovnih skupin in delavce, ki se za ta delovna mesta šele pripravljajo, smo predvidevali, da bodo prvi bistveno boljše opravili preizkus kot drugi, vendar so nam rezultati hipotezo zavrnil, saj med obema grupama ni statistično pomembnih razlik.

Zakaj torej kljub vsemu boljši rezultati pri prvem preizkusu pred dvema letoma? V glavnem jih pojasnjemo s tem, da so imeli že vsi takratni vodje večje ali manjše izkušnje z vodenjem svoje skupine in se jim zato vsega sploh ni bilo treba učiti oz. so si hitreje zapomnili, kaj je pri njihovem vodenju

pravilnega in kaj delajo napak. V drugem preizkusu pa so bili vodje v manjšini medtem, ko ostali še nimajo nobenih (ali samo občasne) izkušnje pri delu s skupino delavcev.

Kakšne ocene so torej dosegli kandidati te skupine?

Ocena	Št. vodij	% vodij
1	14	16,5
2	25	29,4
3	40	47,1
4	5	5,8
5	1	1,2
	85	100,0

Delovna enota	Ø štev. točk.	št. vodij
1. energija	23,6	5
2. predelovalni obrati	21,4	15
3. valjarne Javornik	20,7	6
4. vzdrževanje	20,6	16
5. valjarne Bela	19,4	19
6. talilnice	18,7	21
		82

(Transport in upravne službe sta izpuščena, ker sta imela samo enega oz. dva kandidata.)

Skupni rezultati: starost, staž, izobrazba

Pri preizkusu prve skupine pred dvema letoma smo dobili statistično pomembne razlike v dosežkih glede na starost, staž in izobrazbo kandidatov (na testu znanja

Slabših od poprečne ocene je kar 46 % delavcev medtem, ko je prav dobrih in odličnih samo 6 delavcev (7 odstotkov).

Rezultati po delovnih enotah

Statistično pomembnih razlik v rezultatih po delovnih enotah nismo mogli ugotovljati, ker je bilo število udeležencev iz posameznih enot zelo majhno. Zato smo za vsako delovno enoto izračunali samo poprečno število točk.

delavci, s krajšim ali daljšim stažem.

Delno (ali popolnoma) bi ta pojav lahko pripisali združevanju v razrede (pri starosti smo lahko računali samo razlike med delavci, starimi do 39 in nad 39 let; pri stažu pa samo med skupinama z do 16 in nad 16 let delovne dobe, kar brez dvoma ni taka meja, ki bi ločila mlajše in starejše — po letih in stažu), vendar zaradi majhnih frekvenc sicer ne bi mogli računati statistične pomembnosti razlik.

Drugače pa je bilo pri izobrazbi. Čeprav smo kandidate razdelili samo v dve skupini (prvo: do 8 razredov osnovne šole, drugo: zaključena obrtna, poklicna, mojstrska ali srednja), smo dobili statistično pomembne razlike med rezultati prve in druge. Torej zaključujemo: čimvišjo izobrazbo imajo kandidati, boljši rezultat so dosegli na preizkusu. Prvi skupini s popolno ali celo nepopolno osnovno šolo se pozna pomanjkljivo osnovno znanje, na katerega bi lahko gradili znanje s področja vodenja.

Izobrazba	Ocena					Skupaj
	1	2	3	4	5	
do 4 razredov osnovne	3	2	5			10
od 5 do 7 razredov osnovne	6	13	6			25
8 razredov osnovne	2	2	3	1		8
PIŠ, obrtna	3	4	15			22
mojstrska		4	4	2		10
srednja ali višja			7	2	1	10
Skupaj	14	25	40	5	1	85

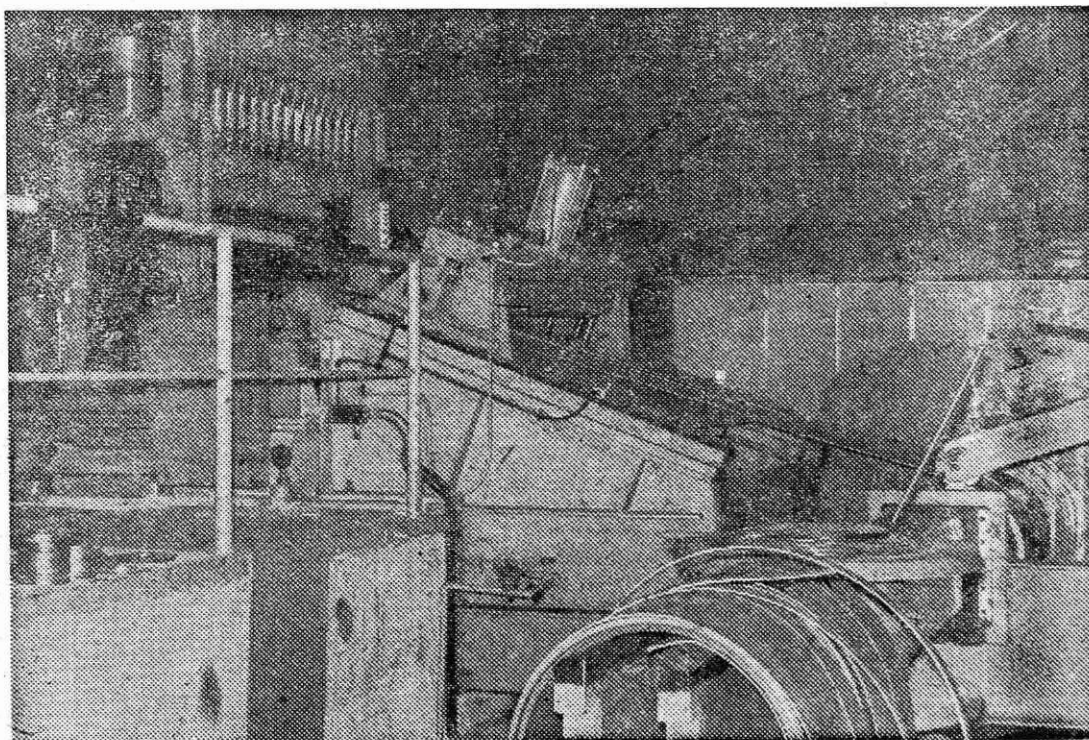
S tem zaključujemo prvo izobraževalno akcijo za vodje delovnih skupin, ki so jo sami vodje dosti ugodno sprejeli in večinoma tudi odgovorno preštudirali material.

Kako so nova spoznanja prenesli v prakso, pa bomo preverili po zaključeni drugi etapi izobraževanja, ki jo pravkar pripravljamo.

Albina Tušar, prof. soc.

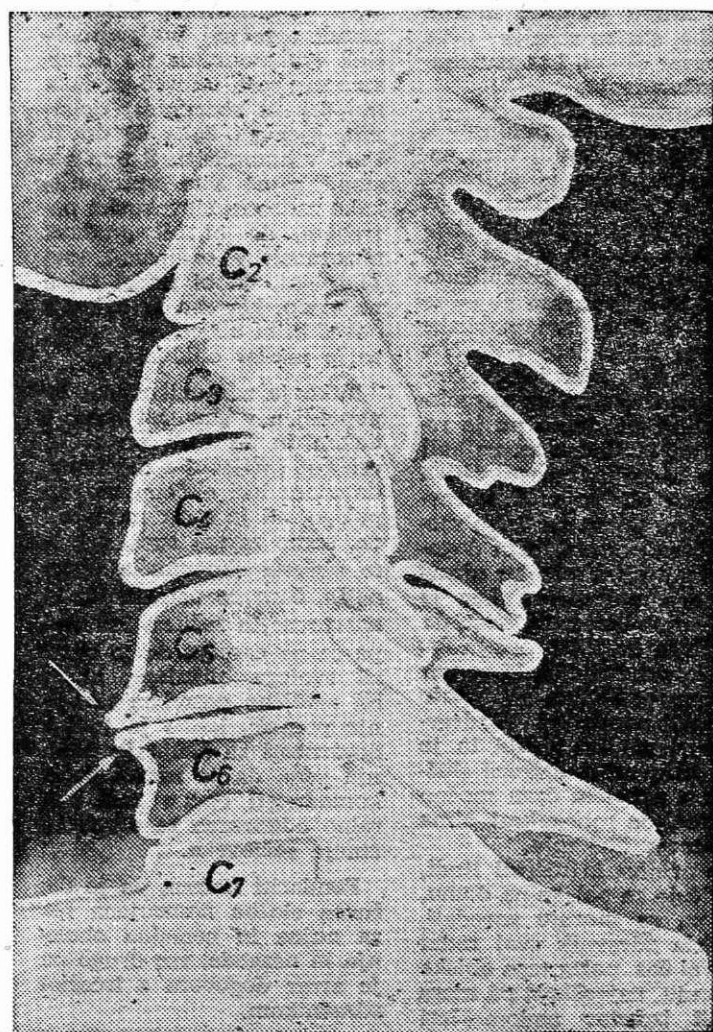
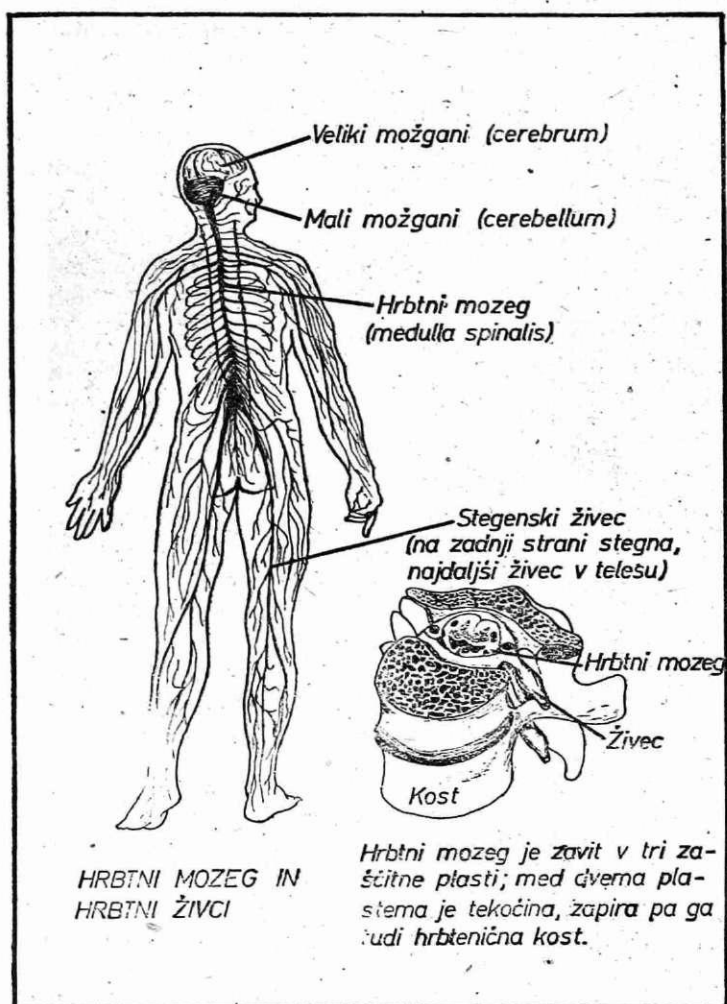
Železarski globus

ŠPANIJA V prihodnjih sedmih letih nameravajo v tej državi zgraditi štiri naprave za proizvodnjo peletov. Eno v bližini Valencije za predelavo limonitov, drugo pri Huelvi za pirite in magnetite, tretjo v San Miguelu za peletiziranje magnetitov in četrto v Vizcaji.

Novi Bronxove škarje v valjarni na Bell

NEVRALGIJE SO SKORAJ OZDRAVLJIVE

Röntgenska slika vratnega dela hrbtenice

Kadar ima človek bolečine v področju enega ali več živcev, govorimo o nevralgiji. Bolečine se porajajo sunkovito, vmes pa nastopajo obdobja brez bolečin. Vzroki nevralgij so zelo različni, najpogostejši so v hrbtenici. Hrbtenica je večkrat izpostavljena izrednim obremenitvam zaradi težkega dela, poškodb, nepravilne lege in zaradi vožnje po slabih cestah. Obolenja hrbtenice pa povzročajo še hormonalne motnje, dedne bolezni in staranje.

Tudi nepravilen gib telesa more povzročiti trenutno bolečino, ki se stopnjuje najprej v ledvenem predelu hrbtenice, potem pa v obeh spodnjih okončinah. V ljudski govorici je slišati za »heksenšus«, kar pomeni, da je človek nesposoben za hojo in gibanje. Drži se sključeno, v ledvenem predelu hrbtenice pa je upognjen na levo ali na desno stran.

Za čarovniški udar (Hexenschuss) krivimo medvretenčno ploščico. Skozí kostna vretenca poteka kanal za hrbtenjačo, med telesi vretenca pa se nahaja medvretenčna ploščica, ki deluje kot blažilec sunkov na hrbtenico. Zaradi velike obremenitve se ploščica lahko izboči v hrbtenični kanal ali proti izhodišču živčnih koncev iz kanala. V različnih primerih pritiska medvretenčna ploščica na živce, pri tem pa se bolečina pojavi vzdolž celotnega živca. Če se dogaja ta proces v ledvenem delu hrbtenice, se bolečine lokalizirajo v križu. Bolečine v križu imenujemo »lumbago«. Kadar pa bolečine izžarevajo v spodnji okončini, pa »išijas«. Drugo najpogostejše mesto je vratna hrbtenica. Vrat postane trd in negiben s hudimi bolečinami v tilniku. Kadar se bolečine širijo v zgornji okončini, govorimo o brahialgiji. V mnogih primerih nastopijo bolečine v prsnem delu hrbtenice, ki se širijo pasasto od hrbtenice navzdol. To je interkostalna nevralgija. Je pa še ena možnost obolenja vratne hrbtenice, ki jo dokazemo s pomočjo rentgenske slike, kot je to razvidno iz skice. Iz rentgenske slike je razvidno, da se med 5. in 6. vratnim vretencem nabira kalcij oziroma snov, ki tvori kost. Zaradi poapnenja vretenca, pride do pritiska na živce, pri čemer nastane bolečina.

Spremembe na hrbteničnih ploščicah pa niso krive za vse bolečine, ker so možni še drugi vzroki. Npr.: različni

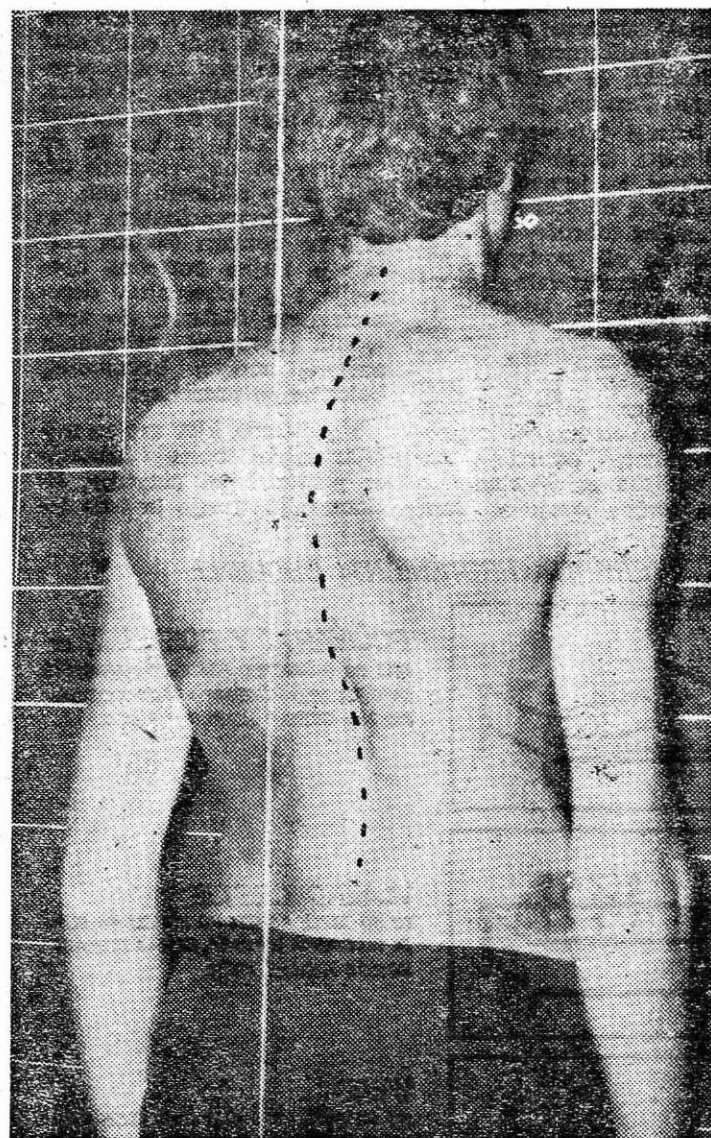
procesí na vretencih in medvretenčnih sklepih pa tudi vzdolž živcev. Kot vzroke naštevamo: vnetja, infekcije, alergijske reakcije, tumorje, poškodbe, sladkorno bolezen in bolezni žil. Med infekcijami je najbolj znan virus, ki povzroča Herpes zoster (pasavec). Poseben virus v tem primeru napade živčno korenino in zaradi tega se vzdolž živca na koži pojavijo mehurčki. Hkrati je živec vzdra-

žen in povzroča hude bolečine — nevralgije.

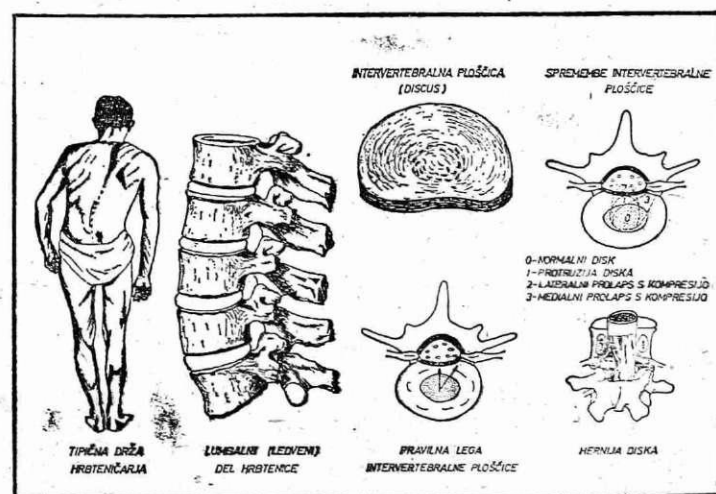
Menim, da bi bilo dobro povedati nekoliko o medvretenčni ploščici ali diskusu, ki ima debelino 5 — 12 mm. Discus intervertebralis kot ga imenujemo po latinsko je sestavljen iz anulus fibrosusa in nucleopulposusa. Nucleopulposus je razmeščen med dvema telesoma vretenca centralno, razen pri hrbtnih diskusih, ki se nahajajo ekscentrično in so pomaknjeni proti longitudinalnemu ligamentu (vzdolžna vez).

Posebno neprijetno obolenje je diskus hernija (izpad diskusa). Pri diskus herniji, ki je pogosto obolenje hrbtenice, se nucleopulposus izboči t. j. deformira. Ker predstavlja nucleopulposus elastično blazino med dvema

(Nadaljevanje na 10. strani)

Prava deformacija — skoliotično spremenjena hrbtenica

(Nadaljevanje z 9. strani)

vretencema, je pri določenih pogojih različno obremenjena in podvržena spremembam. V nucleuspulposusu je združena tekočina, ki se pomika v smeri najmanjšega pritiska. Pri protruziji (izbočenju) nucleuspulposusa, nastanejo pritiski na spinalne korenine (hrbtenjače živce) in hrbtenjačo. To je vzrok za nevrološke (živčne) spremembe. Prolaps intervertebralnega diskusa (izad medvretenčne ploščice) je možen v vsakem segmentu hrbtenice. Najčeseje so spremembe v lumbalnem (ledvenem) cervikalnem (vratnem) segmentu. Zaradi različnih vzrokov diskus rad propade, ker nima lastnih žil, to pa pomeni, da se prehranja s pomočjo difuzije, ki ni adekvatna z ostalimi načini. Degeneracijsko spremenjena intervertebralna ploščica kmalu spremeni svojo barvo in konzistenco. Pojavijo se žlebički, ki so razvejani radialno (krožno).

O herniji intervertebralnega diskusa (ploščice) govorimo takrat, ko je nucleus pulposus začel uhajati skozi počen anulus (obroček). Zaradi protruzije ali prolapsa, nastanejo dorsolateralne (nazaj in v stran) in lateralne (v stran) spremembe. Pritisk zaradi prolapsa ogroža živčno korenino, katera pritiska proti foramen intervertebrale (lateralnemu kanalu in pro-medvretenčni odprtini). Zaradi pritiska izgineva mastno tkivo živčne ovojnice, sam

živček pa se tudi spreminja in zbolí. Pod mikroskopom so vidne degenerativne spremembe in regeneracija ter povečano število Schwanovih celic (celične živčne ovojnice). Tudi v ganglijih (živčni vozli) so vidne spremembe v smislu povečane količine vezivnega tkiva. Večkrat se zgodi, da se združita prolapsiran diskus in živca z veznim tkivom, ki ju poveže med seboj. Prolaps intervertebralnega diskusa je tudi posledica za nastanek išijas in lumbaga. Prolaps diskusa brez kompresije more povzročiti lumbago zaradi draženja lastnih živcev. Za išijas je važno, da povzročimo v anamnezi za poškodbo. Povečana bolečina pri kašlju in parastezija (mravljinčnost) sta važna znaka za oboleni segment hrbtenice. Večinoma je prizadet motorni živček, delno pa tudi senzibilni (čutilni). Zelo pomemben je tudi rentgenski pregled, če gre za degenerativne spremembe diskusa. Sam diskus se na rentgenski sliki ne vidi, vidijo pa se spremembe na vretencih samih in po njihovih legah.

Kadar konvencionalna terapija ne pomaga (sadrin korzet) je nujno potrebna operacija t.j. odstranitev degeneriranega diskusa. Po treh tednih strogega mirovanja nastane močna brazgotina, bolečine pa prenehajo.

V primerih kjer gre za boljše oblike obolenja hrbtenice priporočamo plavanje, fizioterapijo, gretje in trdo le-

žišče. Priporočljive so tudi fango obloge in vaje za jačanje miškulature. Priporočajo se tudi lažje delo, ki ne zahteva prevelike obremenitve hrbtenice.

Zdravljenje nevralgij je izredno težko, večkrat pa tudi neuspešno, čeprav farmacevtska industrija nudi široko izbiro zdravil. V želji, da bi tudi takim bolnikom, ki jih je v železarni mnogo, poma-

gali, smo pričeli z akupunkturo

Pri socialno zdravstveni službi smo pričeli z akupunkturo, ki se je izkazala do sedaj kot edina najboljša terapija. Zdravilo se je uspešno uveljavilo v prek 150 primerih. Zdravljenje ni nevarno, skoraj da ni boleče in brez zdravil. Celotno zdravljenje poteka s tremi ali štirimi zlatimi iglami in sicer trikrat

po 20 minut. V mnogih primerih bolečine prenehajo že po četrt ure, tako da je možno neboleče gibanje. Zdravljenje z akupunkturo ima tudi ekonomski efekt pred klasičnim zdravljenjem. Bolniški stalež je razmeroma kratek in brez plačila zdravil. Ko bomo dobili živčni detektor bo zdravljenje še hitrejše in uspešnejše

D. Aleksander Rjazancev

Bolnica Jesenice postaja premajhna ob vedno večjih nalogah

Namen in pomen zdravniške dežurne službe

Tako kot gospodarsko in družbeno življenje, se spreminja in dopolnjuje tudi zdravstvena služba. V preteklosti smo imeli v zdravstvenem domu Jesenice organizirano dežurno službo tako, da je bila pomešana nujna služba, služba resnične prve pomoči in služba obiskov na bolnikovem domu, kot nadaljevanje bolnišničnega ali ambulantnega zdravljenja.

V tem času je bila ekonomska moč občana manj razvita, relativno tudi zdravnikova tako, da je uporabljal za obiske javno vozilo, to je reševalni avtomobil.

Z razvojem družbe in ekonomske moči nas vseh pa so se začeli pojavljati med vsemi sloji prebivalstva osebni avtomobili in s tem se je začel spreminjati tudi odnos zdravljenja na domu in zdravljenja v ambulanti, kot je to pojav v vseh razvitejših deželah. Ekonomska moč se je dvignila, kadrovske pa smo zaradi različnih vzrokov, zaradi razširjenega zdravstvenega varstva v splošni službi, tudi močno oslabili, kar je tudi pojav v vseh naprednejših deželah. S tem problemom se je zato začela ukvarjati tudi svetovna zdravstvena organizacija.

V trenutku, ko je občan postal lastnik primernega osebnega vozila, se mu je približala tudi ambulanta in odpadla je ne nujna strokovna pomoč na domu.

Vprašanje je samo, kaj je nujna pomoč na domu. Nekdo meni, da je nujna temperatura 39 stopinj, drugi 37, tretji 40 stopinj. Nekdo smatra krvavitve, poškodbe, dru-

gi spet zobobol, zanohtnice, glavobol itd. Zaradi vseh naštetih stvari res ni potreben obisk na domu. Možna pa je, da bi se kdaj zaradi teh stvari lahko klicalo, če bi bilo povezano z neko komplikacijo, ki jo bolnik sam ne more rešiti. V dobi avtomobilske poplave lahko išče pomoč v stacionariju, kjer je strokovna pomoč stalno na razpolago, obisk na domu pa je rezerviran izključno za najbolj nujna in najbolj neodložljiva trenutna obolenja. Za zdravljenje na domu pa bi se moral občan pogovoriti in dogovoriti s svojim lečečim zdravnikom v ambulanti, kar je tudi zdravnikova dolžnost, da si odtrga delček prostega časa v korist bolnika, ki se mu je zaupal. Težave nastopajo le zaradi pomanjkanja zdravnikov v splošni službi in je tako zdravnik v dežurni službi in v prostem času močno zaseden, da mnogokrat nima privatnega življenja.

Ne mislim kritizirati ljudi, ki kličejo za obiske na domu, pač pa se morajo zavedati, da dela zdravnik svoj redni delovni čas, poleg tega obiske na domu, največkrat pa mora zaradi izpadov nadomeščati tudi v svojem tako imenovanem prostem času.

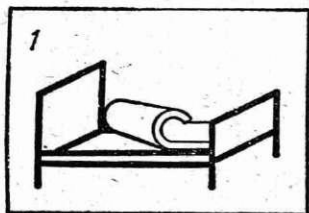
Zdravnik je človek kot vsak drug in njegove umske in fizične zmožnosti so omejene, zaradi tega naj bo v premislek vsakomur, da po dežurstvu ni prost, temveč ga čaka najprej še sedemurni delavnik, kjer ga čaka 60 do 70 ljudi v ambulanti. S tem nastopa samo eno vprašanje, kako zadostiti človekovim potrebam, da bi bil predmet pozornosti v ordinaciji vsaj 20 minut, da bi prišel takoj na vrsto, ker mu je čakanje odveč in bi bil vedno sprejet, to je nikdar odklonjen.

Tako je zdravnikov čas izpopolnjen v glavnem samo z delom in se tudi on težko večkrat sprijazni z dejstvom, da mora biti občan na razpolago, ali je stvar nujna ali ne, samo zaradi tega, ker je to občanu ekonomsko ugodnejša, časovno ustrežnejša in enostavnejša rešitev. Pri tem pa se ne zaveda, da je ogrozil svojega bližnjega, ki bi bil resnično potreben takojšnje pomoči, lahko je tudi v nevarnosti za življenje. Mnenja sem, da je zaradi svoje komodnosti občan tudi moralno odgovoren za ogroženo stanje sočloveka.

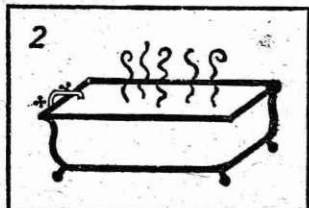
Poudariti hočem, da je dežurna služba namenjena res za nujna in nenadna obolenja in nezgode, vse drugo pa je stvar dogovora z lečečim zdravnikom.

Predstojnik ZE Jesenice dr. Mihael Sajevec

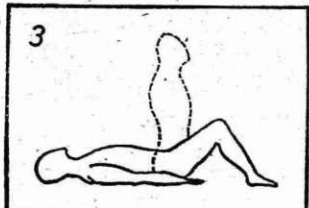
TERAPIJA HRBTENIČNIH OBOLJENJ

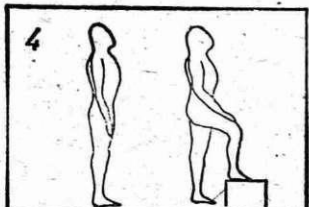
POČIVANJE V POSTELJI, KI NAJ BO TRDA. TRDO POSTELJO NAPRAVIMO TAKO, DA MED VZMETNICO IN ŽIMNICO DAMO 2 cm DEBELO LESENO PODLOGO.

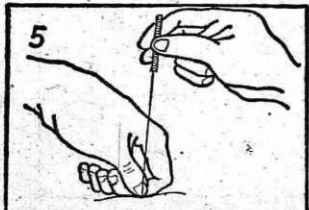
VLAŽNO GRETJE
TO SO TOPLE KOPELI. PO KOPELI PA SLEDI GLOBINSKA MASAŽA, KI NAJ IZGLADI BOLEČE MIŠIČNE KRČE.

VAJE
KO SE AKUTNI SIMPTOMI UMIRJAJ, SE PRITEMELJNE VAJE, T.J. DVIGANJE IZ LEŽEČEGA V SEDEČ POLOŽAJ, PRI ČEMER BOLNIK UPOGNE KOLENA IN KOLKE ZA Približno 30°. KRONIČNI BOLNIKI NAJ VAJO PONOVIJO TRIKRAT NA TEDEN.

BOLJŠA DRŽA
V FIZIOTERAPIJI MORAMO BOLNIKA NAUČITI O PRAVILNI DRŽI PRI STANJU IN SEDENIJU.

AKUPUNKTURA
KADAR NE POMAGA ZGORAJ NAVEDENO POD TOČKO 1-4, POMAGAMO BOLNIKOM Z ZLATIMI ALI SREBRNIMI IGLAMI, KI JIH VBODEMO ZA 20 MINUT V BOLEČI DEL HRBTENICE.

Novatorji v letu 1973

Upravni odbor društva novatorjev in racionalizatorjev je na svoji peti seji obravnaval dejavnost avtorjev tehničnih izboljšav v Železarni v letu 1972. Iz podatkov, ki jih društvo ima je razvidno, da ta dejavnost v Železarni od leta 1970 dalje rahlo upada. Tako smo imeli v letu 1969 80 predlogov, v letu 1972 pa samo 48 predlogov. Rahel porast je opazen pri izplačanih odškodninah, vendar pa je to bolj povezano s porastom cen in inflacijo dinarja.

V letu 1972 je bil zabeležen precejšen skok izplačanih odškodnin vendar, če odštejemo, da sta bili v tem letu izplačani dve odškodnini za patente, smo vsoto, katerega je bila izplačana v letu 1971, presegli samo za 4791 din ali dobrih 6,5 %. Iz pregleda je razvidno, da je bilo v letu 1970 izplačano za 45 predlogov 84.000 dinarjev, v letu 1972 pa za 48 predlogov 113.823 dinarjev. Če odštejemo od te vsote 35.000 dinarjev izplačanih na račun patentov, lahko ugotovimo, da je izplačana vsota za 6177 din manjša pri istem številu predlogov.

V poročilu referata za novatorstvo in racionalizacije je navedeno, da je delo okrog obravnavanja in ocenjevanja zahtevno in odgovorno in da se je odbor držal več ali manj določb pravilnika, ki dopušča mero subjektivnosti. Vendar, ker ni bilo nobenih pritožb s strani avtorjev, meni, da je bilo delo pristojnega odbora zadovoljivo. Ne vem ali je to pravo merilo.

V letu 1972 smo uspeli, da je delavski svet Železarne na svoji seji obravnaval problematiko naše dejavnosti in sprejel tudi nekaj zaključkov z namenom, da se stanje na tem področju izboljša. Naša organizacija je dala nekaj pripomb na pravilnik, tako glede korektur lestvice in glede člena 25 pravilnika, katerega spremembo je sprejel delavski svet. Naše pripombe pa žal niso bile upoštevane, ne pri korekturi lestvice, ne pri spremembi člena 25. Ne samo to, odbor za izume in racionalizacije je sprejel spremembo člena 25 pravilnika z rekreativno veljavo, čeprav to ni bilo na delavskem svetu poudarjeno in je vse

predloge, ki so bili vloženi na osnovi prej veljavnega člena 25, zavrnil. S tem je brez dvoma oškodoval avtorje, če že ne rečemo, da je samovoljno tolmačil sklepe delavskega sveta. Iz analize je razvidno, da razprava na delavskem svetu ni prinesla zelenega napredka. Morda je to tudi vzrok, da se pri nas oziroma krog avtorjev tehničnih izboljšav. V letu 1972 smo se še vedno borili za priznanje našega dela, bilo je tudi nekaj primerov, ko se je avtorjem odrekalo avtorstvo tehnične izboljšave.

Glede na to, da smo v letu 1972 dosegli, da so razni gospodarski in politični organi, tako v zveznem, kakor tudi v republiškem okviru sprejeli določene zaključke za napredek naše dejavnosti, je zelo težko razumeti, da imamo v Železarni, kjer je ta organizacija najmočnejša in samo-

upravno najboljše organizirana, še vedno začetne težave. Vse preveč je vpliva posameznikov pri reševanju teh problemov, ki rešujejo vse v »korist« Železarne.

Če bomo hoteli stanje premakniti naprej, bomo morali prenesti vse pristojnosti reševanja predlogov tehničnih izboljšav na temeljne organizacije združenega dela. Ob bolj razviti dejavnosti bodo imele korist samo temeljne organizacije združenega dela, zato naj tudi te odločajo o izplačani odškodnini. Skupno naj bo organizirana samo služba, katere bo opravljala tehnične posle. Ob sklepu smo se to: če bi povsod tako gledali na korist Železarne, kot jo nekateri kažejo pri ocenjevanju in odobravanju odškodnin avtorjem tehničnih izboljšav, bi verjetno marsikaj prihranili. Če hočemo doseči na področju tehničnih izboljšav napredek, se ne smemo naslanjati samo na visok kader, ampak moramo pridobiti k sodelovanju tudi čimveč vzporednih proizvajalcev, nuditi jim vso pomoč pri njihovem delu in tudi njihova prizadevanja pošteno in realno oceniti. **Stane Torkar**

Prvi koks iz koksarne v Osterfeldu

V srcu nemške težke industrije v Ruhrski oblasti — Osterfeldu v Zahodni Nemčiji je 1. marca letos pričela obratovati najpopolnejša in največja koksarna na svetu. Pri načrtovanju je sodelovala in delovala sedem let vrsta najboljših strokovnjakov iz področja težke industrije. Med njimi je bil tudi nekdanji jeseniški železar, pozneje študent železarskega tehnikuma dr. inž. Vukašin Teržić.

Obe bateriji skupaj sta dolgi 160 m, visoki pa 13 m, široki 16,5 m. Vgrajenih je bilo 42.000 ton opeke, razne kakovosti, oblike in težine, železnih konstrukcij pa prek 4.500 ton, brez strojev za vsipavanje, potiskanje in odvoz koksa. Zmogljivost 96 peči je 500 ton koksa na dan za potrebe jeseniške železarne bi zadovoljevala proizvodnja te peči nekaj več kot teden dni.

Koksarna stoji skoraj na premogu, koks pa se s pomočjo transportnih trakov pošilja dalje potrošnikom. Značilnost te koksarne ni samo v tem, da je največja, da so pri projektiranju porušile vse stare principe, da obratuje tako, da ne povzroča ni-

ti dima niti pare, ko se praznijo peči, da ne onesnažujejo zraka, ampak tudi v tem, da so vsa zidarska dela od kanalov pa do vrha baterij izvršili zidarji Vatrostalne — Zenica. Rok za dograditev koksarne je bil določen 23 mesecev in je bil v vseh fazah dela dosežen. Celotna gradnja je bila izvedena po naročilu Ruhrkohle AG, vso dokumentacijo je pripravila in vodila nadzor nad delom firma Dieder — Kellogg iz Essna. Ugled Vatrostalne, ki ga uživa v ZR Nemčiji, še bolj pa njen generalni direktor Derling, tudi nekoč član kolektiva železarne Jesenice, je zalegel, da smo Jugoslovanci dobili v izvedbo tako ogromno naročilo — pred nosom neke tuje največje gradbene ustanove, ki ima prav v Osterfeldu svojo direkcijo za Evropo.

Na svečani otvoritvi je govornik omenil vse izvajalce del in takoj za Didier — Kellogg, tudi Vatrostalne in njeno strokovno vodstvo in to pred znanimi nemškimi izvajalci: Küppers, Siemens, Albrecht, Koppers in še nekaj. V govoru naslednjega govornika je bilo rečeno, da je gradnja koksarne uspela v vsakem primeru. Posebno je ponovno omenil in pozdravil zastopnike železarne Sisač, ki so bili povabljeni na ogled in generalnega direktorja Vatrostalne Derlinga, ker so jugoslovanski zidarji izvršili svoje delo kvalitetno in v postavljenih rokih.

Gradnja te koksarne je stala 120.000.000 DM. Če kdo misli, da Nemci ne držijo denarja trdno v rokah, se moti. Ko sva v avgustu in septembru leta 1971, po že podpisani pogodbi z dr. inž. Teržićem na pristojnih mestih v Essnu predlagala avans — je stvar uspela šele, ko je pritisnil še direktor Derling. Toda, ko je bilo delo izvršeno in potrjeno od nadzornega organa — so plačila takojšnja in sploh z banko ni drugega posla, kot da jim predložiš ček, ki ti ga je izstavil naročnik.

Zakaj so Nemci pričeli ponovno graditi koksarno, ko je bil koks že ogrožen kot tehnološko gorivo, saj ga je mazut in zemeljski plin v dobrem že nadomeščal? Vzrokov je več. Prvi je gotovo ta, da je treba premog predelati v kvalitetnejše gorivo, drugi, da moderne koksarne ne povzročajo več toliko nesnage, kakor prejšnje in so tudi v zmogljivosti mnogo večje. Verjetno je vzrok tudi v tem, ker se zahodni svet in tudi Amerika že zavedajo, da zaloge nafte, niti zemeljskega plina in drugih virov energije niso zjamčene in da se bodo lepega dne znašli v situaciji, ki bo zavrla njihov gospodarski razvoj. Vsi pa vedo — kje je rešitev, le kako to stvar urediti, da bo tudi njim prav — bo pokazala bližnja bodočnost. **Stanko Ravnik**

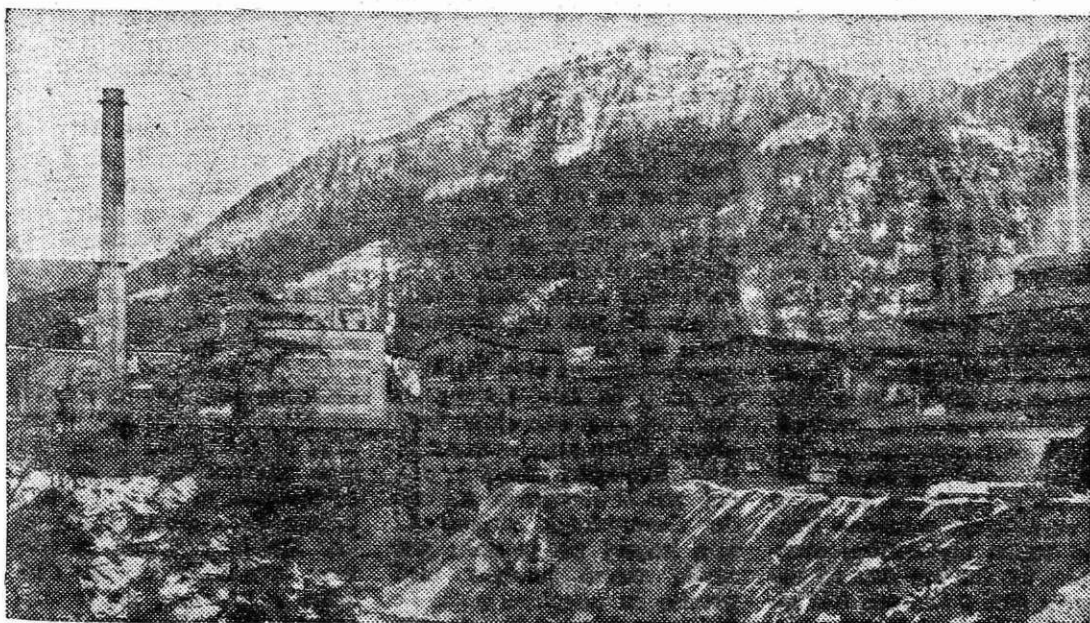
Prijeten večer v klubu zdravljenih alkoholikov

Kljub raznim prireditvam, ki so bile v soboto dne, 3. marca, na Jesenicah, se je kar precejšnje število ljudi zbralo v klubu zdravljenih alkoholikov. Zbrali so se, da bi skupaj s svojimi družinami praznovali dan žena in istočasno imeli tudi pustno zabavo. Po kratkem uvodnem nagovoru, ki ga je imel namestnik predsednika, so vsem ženam izročili šopke. V nagovoru je bilo rečeno, da so morale tako žene, kakor tudi otroci mnogo prestati v času, ko so se možje vdajali alkoholu. Poudaril je tudi, da so žene tudi v času zdravljenja doprinesle svoj delež in s tem pomagale, da je bilo zdravljenje uspešno. Ženam je za-

želal najboljše za njihov dan z obljubo, da ne bo več treba več čakati s strahom, kdaj bodo prišli možje domov vinjeni. Se posebej pa je čestital in se zahvalil socialni delavki Veri Sventovi in dr. Stanki S. Novakovi za njuno požrtvovalno delo in prizadevanje. Uvodni skromni slovesnost je sledila zabava ob zvokih gramofona in ob brezalkoholnih pijačah. Zelo zanimivo je gledati vesele oči žena, ko vidijo, da se njihovi možje znajo zabavati brez včasih nepogrešljivega alkohola.

Na Jesenicah imamo trenutno dva kluba zdravljenih alkoholikov, v katerih je

včlanjenih okrog 60 članov, ki se tedensko redno sestajata. Mnogim je klub postal drugi dom, kjer dobijo močno oporo. Menim, da bodo morali delu kluba posvetiti več pozornosti tudi drugi dejavniki in mu nuditi materialno pomoč. Število članov se stalno veča in je verjetno na Jesenicah še veliko kandidatov za ta klub. V poletnih mesecih bo po vsej verjetnosti potrebno organizirati tudi razne druge oblike dejavnosti, kot so izleti, morda tudi kakšno športno dejavnost in podobno. Če uroštevamo korist, ki jo ima tako družina, kakor tudi družba, potem nam ne sme biti žal ne časa in ne denarja, ki ga dajemo za uspešno delovanje kluba. Železarna je pri tem pokazala mnogo razumevanja, njej bodo morali slediti tudi druge gospodarske organizacije. Odnos do zdravljenih alkoholikov pa bodo morali spremeniti tudi posamezniki in jih spodbujati pri njihovem delovanju. V soboto mi je nekdo dejal, morda v šali, morda zares, naj jim nesem liter vina, da jim bom napravil skomine. Ta najbrž ne ve, kakšne gorje prinaša alkohol v družine in tudi ne, da je potrebno veliko naporov in samozatajevanja, da se odreče nekdo, ki je prekomerno užival alkohol več let in postane abstinent. Ti ljudje zaslužijo naše občudovanje in spodbudo, s čemer bomo dodali svoj delež k zmanjševanju alkoholikov in s tem tudi k zmanjševanju gorja v družinah **S. T.**

Plavža z aglomeracijo v zimskih dneh

Ivan Jan

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka 11

Mitraljez so namestili tudi v cerkveni zvonik, od koder je bilo moč obvladovati vso bližnjo okolico.

In tako je bila zdaj prva — Jeseniška četa — razporejena predvsem na območju vasi Na pečeh. Tam je bila tudi bataljonska rezerva, ki jo je sestavljalo 15 borcev in se je zadrževala v Hkvaščevem hlevu.

Tako je bila bliže štabu. (Anton Dežman, Radovljica, pismena izjava julija 1971. Kopija v Pokraj. muzeju Kranj.)

Pomemben položaj je bil ob strebišču žičnice, ki je bila med zgornjo in spodnjo vasjo. Tam je bila postavljena mitralješka trojka Vinka Zaklja. Ta položaj je bil strateško zelo dober, vendar so bili borci močno izpostavljeni sovražnikovu ognju, predvsem topništvu!

Na Jelenščah, na levem krilu in na najvišji točki fronte, nekakšnemu vozlišču obrambe, pa je bil razporejen preizkušeni Bičkov vod, kjer sta bila v začetku mitraljezca vodnikov Henrik in Maks Krmelj. Skale Jelence nad njimi zaradi me-

gle še niso videli. Tudi če bi jo, zaradi visokega snega tja gori zaenkrat ne bi gazili. Ves vod je pričakoval Nemce z jamniške in selške strani... (Franc Biček, ustna izjava, jeseni 1959.)

Pod Bičkovimi položaji, na razpotju pri križu, pa je bila razmeščena desetina, v kateri so bili predvsem Skofjeločani in je predstavljala nekakšno stražo. Njena naloga je bila preprečiti prodiranje kolone iz smeri Sv. Jere. Tik pod njimi je bila strma, skoraj neprehodna grapa. Tja je poveljstvo razporedilo desetino iz dveh razlogov: zaradi sledov zjutraj vračajoče se Mlakarjeve patrulje in pa zaradi oblike terena. Kdor bi poskušal priti v Dražgoše, bi to poskusil verjetno najprej s te strani, pri čemer ne bi potreboval večjih sil.

Presenečenja torej ne bo. Če bo kdo, bodo presenečeni le napadalci. Kako dobro in prav je bilo, da so partizani zasedli vsa tista mesta, ki so bila važna za dostop in obrambo Dražgoš.

In resnično, okoli devetih se je nasproti Ilijeve desetine pokazala kolona Nemcev, ki

so ugibali, kod naj bi prodirali. Nemci so bili že dobro vidni, toda Ilijevi borci so čakali, da bodo prišli še bliže. Bilo jih je kakih 200. Potem so se nad grapo ustavili, da bi ugotovili, kje so. Vsepovsod je bil mir in vas je bila videti kot izumrla. Vse pa je skrbelo, da zaradi mraza ne bi odpovedalo orožje. Posebno mitraljezi! (France Kavčič, pisani spomini jeseni 1959, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fas. 12—13.)

Z jamniške strani se je tudi bližala nemška kolona! Ta je bila usmerjena prav tja, kjer so bili Bičkovi položaji. Tretja kolona Nemcev se je pomikala iz Rudnega proti Pečem, četrta je silila na vzhodni strani čez Lajše, peta pa bi rada prišla čez Novaka na desno krilo dražgoških branilcev. Tako bi vas obkolili od vseh strani, za hrbtom pa je pot zapirala prestrma in zasnežena Jelovica. (Anton Dežman, Cankarjev bataljon, Vstaja jugoslovanskih narodov 1941, VIZ JNA, »Vojno delo« 1964, II., str. 460.)

Slehermi Ilijev borec je medtem že lovil na muho svojega moža. Vsi so bili sicer vznemirjeni, toda mirovali so in čakali, da bi Nemci prišli še bliže. Streljati morajo zadeti v polno! To, da bi Nemci užgali prvi, niso hoteli čakati!

Nemci so prišli tako blizu, da bi bilo zdaj nesmiselno čakati. Po tihih in zasneženih dražgoških bregovih je odjeknil prvi strel, ki ga je sprožil mladi France Kavčič, z bratom Jožetom, nedavno rešen fant iz škofjeloških zaporov. Sledil je drugi in potem je nastalo splošno streljanje. V prvem hipu ni bilo moč raz-

ločiti, kdo je pravzaprav začel, potem pa se je pokazalo, da so začeli partizani! Prav to je zagotovilo, da je že po prvih streljih, ki so Nemce presenetili, padlo nekaj zelenih vojakov, pravzaprav policistov. Nemci so takoj odgovorili, čeprav so bili sprva zmedeni in so svoje mrtve in ranjene najprej spravili na varno. Obojestransko streljanje je trajalo toliko časa, da je padel tudi poveljnik te nemške kolone, za to so se napadalci za nekaj ur umaknili! (Anton Dežman, prav tam, France Stular, ustna izjava jeseni 1959.)

Streljanje pri Ilijevi skupini pa ni bilo dolgo osamljeno. Začelo je ropotati po vseh strminah, na vsej, okoli tri kilometre dolgi fronti. Bilo je tako, kot bi prižgal minersko vrvico, ki je vnela vse tisto strelivo, ki se ga je dotaknila. Sneg je sicer dušil gosto streljanje, vendar je odmevalo po vseh bregovih. (Anton Dežman, prav tam, Ivan Bertonec, pisani spomini jeseni 1959, arhiv Pokr. muzeja Kranj, fasc. 12—13, France Stular-Ilija, prav tako pot pod 17, France Kavčič, pisani spomini jeseni 1959, arhiv Pokraj. muzeja Kranj, fasc. 12—13.)

Na tako dolgi fronti so partizani doslej še niso spoprijeli! To je bilo presenetljivo tudi za same cankarjevece, ki so tedaj računali, da spopad nemara ne bo tako dolgotrajen, kajti Nemci se najkasneje zvečer vedno umaknejo!

Nemške kolone so že v prvem naletu hotele priti v Dražgoše, vendar jim to ni uspelo niti na enem odseku. Ustavili so jih dobro merjeni partizanski strelj!

Po nekakšnem kratkem zatišju se je zgodilo nekaj no-

vega: iz doline so bruhali nemški topovi in po dražgoških bregovih so padale prve granate! Zdaj ni bilo več šale! Topovi so stali na Rudnem pri Novakovi žagi in bruhali v Dražgoše ogenj, da so se domačini naglo umikali v kleti! To je bil obenem tudi dokaz, da nemški pehoti ni uspelo priti v Dražgoše.

Tako se je vnela prava bitka, ki ni bila »samo vaja«, za nemško vojsko, kakor se je hvalil pred tem nemški oficir!

Nemci so imeli s seboj tudi radijske oddajnike in sprejemnike, s čimer so si zagotovili naglo zvezo in obveščanje, cankarjevci pa so si po partizansko pomagali s požrtvovalnimi kurirji.

Zelo vroče je bilo tudi tisti dan na Bičkovih položajih. Najhujši pritisk Nemcev so čutili prav na levem krilu obrambe. Nemško poveljstvo je dobro precenilo položaj in je računalo na prodor s te strani, od koder bi po razbitju partizanov potiskali fronto kakor harmoniko proti zahodu... Bičkov vod je, zgoraj nad Ilijevo desetino, mogel biti razporejen le bolj na redko. Fantje so bili tudi po 50 do 60 metrov vsaksebi in vodnik jim je zabičal, da v prazno ne smejo streljati.

To pom...
pač čist...
je megl...
po počju...
la, se j...
so d se...
ce, belih...
sko, nevi...
v kem š...
sostini in...
zale kak...
daj se r...
koj polc...
uda po...
ustiti in...
mami stu...
tu začase...
To za te...
prst na...
seu ni go...
pimu! Na...
raunakn...
dnik I...
požajih in...
voda. Del...
meenih z...
in d skal...
nja. Zda...
zi da na...
pru tu...
paje. Z...
dila je...
rana teg...
pralo, k...
zavali n...
lor...
to je p...
kuja s s...
pol, kake...
jintakoj...
je evarno

Mitja Košir

V strminah Copovega stebra

Neustavljiv tok življenja, ki se ne meni za posvetne želje posameznih ljudi, mikroskopsko majhnih delcev vse obsegajoče narave, nas pahne neusmiljeno v kruto realnost in iz oči v oči se spogledamo sami med seboj. Kaj hitro ugotovimo, da je tisti jaz, ki kuje visoko leteče načrte mnogo slabši od onega drugega jaza, ki v človeku postavi mejo in pravi: »Do tu in ne dalje, nisi rojen za heroja, za nekaj posebnega«. Takrat se pričena borba s samim seboj in kdor takrat odpove, postane eden izmed mnogih v brezoblični masi milijardnega človeštva. So pa močne osebnosti, ki s kolumbovsko voljo iščejo novih poti v življenje. To so ljudje, ki nam jih zgodovina predstavlja ovite v gloriozo nesmrtno slave. Prav ti veljanki pa so vodilo

v pogum celotnemu človeštvu in vsesplošni razvoj gre strmo navzgor.

Povsod je tako in tudi v alpinizmu pri nas bi brez Jugov, Copov, Župančičev, Krušicev, Kočevarjev in Juvanov bil še vedno na samem začetku. Tako pa ima vsak najrosnejši začetnik svoje vzornike, ki jih želi dohiteti in končno tudi prehiteti in s tem postaviti novo stopnico na Kalvariji alpinističnega napredka.

Ta uvod mi je prišel na misel takrat, ko sem začel razmišljati, zakaj sem se dve leti po mojih prvih korakih v gore, ko sem bil še neizkušen pripravnik, spoprijel s Copovim stebrom v Triglavu, takrat še zelo priznano težko plezarijo. Ali sem že takrat, kot 14-letnik, hotel posegati po smereh, ki so predstavlja-

venski alpinistični srenji, to bi težko govoril. Vem pa, da se mi je še nedoraslemu takim težavam, zahotelo preizkusiti se tam, kjer plezajo le izbranci.

Dobre volje sva z Lojzjem sedela tistega večera na ograji pred Aljaževim domom in si radovedno ogledovala del Stene, kjer vitek stebel izginja v navpično steno, ki jo prereže sistem kaminov in poč. Tam preko je Copov Joža v nemogočih razmerah in z netrenirano soplezalno Pavlo Jesih izpeljal smer, ki je še danes poleg severne stene Špike največja storitev predvojne plezalne generacije. Zgodovina tega legendarnega vzpona je že znana, še danes pa se o njem pohvalno izražajo velike alpinistične avtoritete. In tja gor sva se namenila tudi z Lojzjem. Nič ni sva govorila o najinem načr-

tu, kajti hitro bi naju starejši postavili v kot in naju naslednji dan napotili tja komor sodiva.

Noč je prehitro minila in s prvim svitom sva že rogovili-la po gozdu ob Bistrici. Pri vsem tem početju pa nisva bila sama, ampak sta se za nama pripodila z največjo ihto tudi Tine in Jožica, namenjena prav tja, kamor midva. Tine je bil že stari znanec stebra in vse skrbi okrog orientacije so tako v veliko Lojzevo in moje veselje odpadle. Brez besed smo se vzpenjali po strmi stezi proti Steni. Bliže smo ji bili, bolj ogromna se mi je zdelala, ko pa smo stali pri vstopu, sem bil že prepričan, da je neprepelzljiva. »Bedak,« sem si govoril, »kaj vendar siliš v take težave, če jim nisi dorasel.« Toda že sem se odločil, da ne odneham, pa pika. Do konca grem in šele, ko res ne bom več znal naprej, se bom obrnil. Hitro smo se vzpenjali po Slovenski smeri in prečili po Zlatorogovih polcih do Gorenjskega stolpa, od tam naprej pa je naša pot zavila strmo navzgor med previse in navpične poč. Le kaj je gnalo pred 20. leti Joža

Na leto obišče rojstno hišo pesnik dr. F. S. Finžgarja. Doslova dva pomembna kulturna spomenika, s Vrbe obnovili reklamni deski, ozirna do

v ta nemogoči svet. Iskanje nečesa novega, ali pa potrjevanje samega sebe. Kakor koli že, bil je mojster nad mojstri, da je premagal to oviro, o kateri se je spoštljivo izražal celo slavni Comici, takrat alfa in omega v svetovnem alpinizmu. Midva z Lojzjem pa taka zelenca in siliva tja gor, kjer po nikakršni teoriji nimava kaj iskati. Tine in Jožica sta že izginila med skalami stebra, ko sva se zapodila za njima. Po tem lažjem delu smeri nama je kar šlo brez večjih problemov, toda to je kaj slaba tolažba v primeru, ko te najtežje še čaka. In res težav ni

trda klic...
sebe se j...
jih treba...
rdeč votl...
presta v...
del. Tak...
je pres...
ima še...
lje tu d...
zle čist...
ve se že...
votno, ta...
tak. Pav...
nil lahri...
bine. Seve...
pa la mo...
žive. kar...
Pocsi, za...
le prebij...
ne, liste.

To pomenilo, pustiti na padcu čisto blizu. Motila jih je megla, ki se je plazila po boju in včasih izginjala. Se je megla dvignila, so od seboj zagledali Nemce. Belih oblačil so bili skoraj nevidni. Prihajali so v vsem številu. Tako je v sosini in pod njimi pokazalo kakšno uro. Šele tedaj so se približali tudi Bičkov položajem. Borci so udali po Nemcih, jih zaustavili in razbili. Dobro mehani strelji so povzročili tudi kačen in delen umik! Toda za tem valom je takoj prišel navzgor naslednji. A se ni godilo nič bolje kot prvu! Napadalci so se morali makniti!

Vojnik Biček je hodil po položajih in borcem dajal navodila. Del fantov je bilo razmešanih za zadnjimi hišami in na skalo, del pa na Hudi nji. Zdaj ni bilo težko opaziti, da nameravajo Nemci pratu tudi prebiti njihove položaje. Zato je vodnik sodil, da je njihov vod za obrambo tega oddelka fronte prevelik, kajti Nemci so se zagotovo navzgor val za valom.

Zato je poslal h Gregorčiču kupa s sporočilom, naj mu pove, kako je tu in da naj jim kakoj pošlje pomoč, ker je nevarnost, da jih bodo

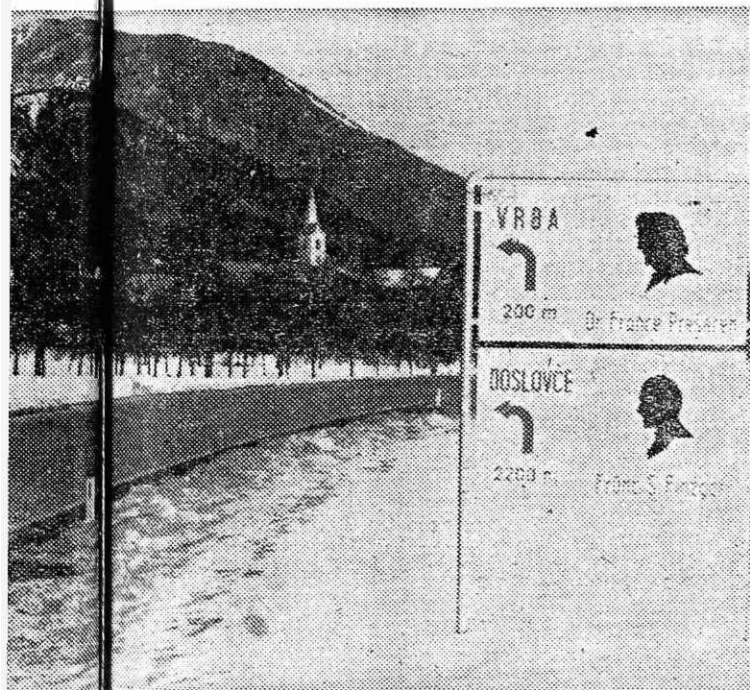
Nemci, ki močno pritiskajo iz lajske in jamniške strani, izrinili.

Že tedaj je prišla do izraza bataljonska rezerva. Ko je v štab prihitel Bičkov kurir, je Gregorčič takoj vedel, da je nujno. Poznal je Bička in pomembnost Jelenšč. Ukrepal je hitro in poslal tja Tončkovo desetino z naročilom:

»Pohitite in takoj uignite po Nemcih, da vas ne bodo prehiteli!«

Zdaj je šlo, kot gre lahko samo še v filmu: nemški smučarski oddelki so lezli od strani, njihova pehota je pritiskala od spodaj, v to smer pa je hitel z desetino tudi mitraljezec Tonček Dežman, ki ga je poslal tja komandant Gregorčič. V ušesih so mu še vedno zvenele besede, naj pohiti, ko se je s skupino že bližal Bičkovim položajem. Streljanje je bilo bolj in bolj srdito...

Proti Jelenščam so tako hiteli z dveh strani: nemški smučarji, ne da bi Biček za to vedel in Tončkova desetina! Biček je bil že v skrbeh. Vendar pa je še naprej uspešno zadrževal napadalce. Neredko je bilo vmes slišati vpitje njihovih oficirjev: »Vorwärtz«, »Schnell«, »Links«, »Rechts!«

pesnik dr. Franceta Prešerna v Vrbi nad 30.000 izletnikov, rojžgarja v Doslovčah pa nekaj nad 10.000. Da bi mimoidoči opazili spomenika, so na obeh straneh glavne ceste, ki pelje mimo ki, oziroma dodali še opozorilo za Finžgarjevo rojstno hišo.

je treba klicati, kar same odtakrat upal, da je okno, ki sebe se pojavijo te nebodi jih treba v obliki ogromne rdeč votline in neprijaznega prečja v njenem zgornjem delu. Tako torej, začelo se je zares. Dobro, tudi midva imava še dobršno zalogo volje in tudi srce nama še ni zlezlo čisto v hlače. Prva navze se že trudi v počeh nad votlino, tam nekje, kjer se je takrat Pavli nesramno izmuznil nahrbtnik in ušel v globino Severne stene, z Jožom pa je morala vse ostale dni živeti kar od lastnih rezerv. Počasi, zares zelo počasi se le približemo do zgornje votline, iste, za katero je Jož

mu bo prineslo tak srečen izstop iz stene, kot Hornu v Jalovcu, toda tukaj se je še celo nezmotljivi Joža zmotil. Mi na okno nismo več računali, bili pa smo prijetno presenečeni nad udobnostjo. Končno le med neizprosno navpičnostjo nekaj ravnega prostora. Vsi štirje smo se vrgli na uničevanje vsebin nahrbtnikov, se razgledovali po vrhovih okrog nas in zvedavo kukali v globoko dolino. Vrat pod nami, kjer je med zeleno preprogo bukovja šumela narasla Bistrica.

(Se nadaljuje)

47

Samo ta stavek je napisal in si ga ogleduje. Rad bi pisal več, vprašal mamu po tovariših, kaj je z njimi (o Janku, Filipu in Petru še vedno ničesar ne ve), a se premaga. Boji se, da bi fašisti uganili, po kom vprašuje, mami pa bi nakopal samo nove težave, če jih ji ni že s samim pobegom.

Tudi sam je zaradi mame v skrbeh.

Toda mama je v duši močna in bo znala kljubovati. Strlo bi jo lahko samo to, ko bi se njemu, njenemu sinu, ne posrečilo pobegniti in bi padel v roke fašistom.

»Da, samo to bi jo strlo. Samo to bi bil zanjo tak ali še večji udarec, kakršnega je doživela ob očetovi smrti. Vse drugo pa bo znala prenašati.«

Sicer pa tudi to ne bo večno. On se bo ustalil tu, v Ljubljani. Izučil se bo in čez nekaj let bo mama lahko prišla k njemu. Zaslužil bo za oba.

S to mislijo odpodi senco, ki mu je ob skrbi, kaj je z mamu, legla na dušo.

»Ne samo jaz, tudi mama bo srečna,« skrivaj poljubi dopisnico, preden jo spusti v nabiralnik...

POLDAN je že mimo, do vile gospoda Aleša pa je še daleč.

Gospod se bo prav gotovo jezil, ker ni takoj iz tovarne prišel k njemu, kakor mu je bil naročil, da bi se pomenila še o vsem drugem, kar bi gospod najbrž še rad vedel o njem in njegovih. A kaj ko se je mimogrede hotel ogledati mesto, da bi mu v bodoče ne bilo treba nadlegovati mimoidočih. Zato si ga je ogledoval kot kak raziskovalec, ki odhaja v neznana, še ne raziskana področja zemlje. Za sedaj si je ogledal šele ulice, ki so se stekale na čisto in ulice, koder ga bo vodila vsakdanja pot do tovarne in iz tovarne nazaj do vile gospoda Aleša. Ni mislil, da se bo s hojo v stranske ulice in iz stranskih ulic

marveč mu pove, da se bo moral hraniti pri stricu ali pa se za hrano pobrigati kje drugje sam. To mora razumeti, pravi in mu s pogledom da vedeti, da za navadnega človeka, kakršen je on, ni mesta pri gosposki mizi.

»Da, seveda,« žef razočarano pritrdi, obenem pa ga zaskrbi, kaj bo rekel stric, a še bolj stričeva žena (ne more ji več reči tetá), ki je že prvi večer rekla stricu, da za tretja usta nimata kruha.

»A če te stric ne bo hotel vzeti na hrano, potem pojdi na magistrat! Tam je baje neki uradnik, neki Sedej, prav tako naš rojak. S svojo besedo ti bo sposloval, da se boš hranil v nekem dobrodelnem zavetišču za denar, ki ga boš zaslužil kot vajenec. Mislim, da boš prejemal okrog sto dinarjev na mesec.«

Žef molče pritrdi, obenem pa se zave, da z njegovim načrtom, da si bo v nekaj mesecih prihranil denar za novo obleko, ki jo bo za zimo potreboval, prav tako potreboval kakor kruh, ne bo nič.

»Do petih imaš čas, da ga najdeš, ker na magistratu delajo do šestih. Jaz sem ti sposloval uk, pa tudi za prenočišče v vrtnem poslopju ne bom ničesar zahteval,« noslja gospod in kaže Žefu pritlično stavbo, skrito med kostanji, tako da je s prostora okrog gospodove vile sploh ni videti. To je dolga stavba s tremi vhodi. V najširšem, za širok voz širokem in odprtem vhodu zagleda kočijo, srednji vhod, ki je tudi odprt, je najbrž vhod v hlev, a tretji vhod vodi bržkone v prostor, ki mu ga je gospod namenil za prenočišče.

Da, tam bo stanoval. Skupaj s starim kočijažem.

»Z njim boš delil prenočišče, a za mojo dobroto boš opravil v prostem času kako malenkostno delo na vrtu, v parku in sadovnjaku in seveda tudi v hiši, ko se vrne gospa z morja, obenem pa boš pomagal staremu kočijažu čistiti konja in kočijo! Drugega ne

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

zopet nazaj na glavno ulico (tako jo je imenoval, ker je bila zanj glavna) tako zamudil in da čas v mestu tako naglo teče. Doma bi v tem času, ki ga je uporabil za ogled mesta, prehodil prav gotovo lepo število kilometrov, tu pa se je po tej hoji po pravokotno zlomljenih ulicah znašel komaj nekaj sto metrov dalj od mseta, kjer je svoje raziskovanje mesta začel.

In še bi hodil, ko bi ga zvonovi ljubljanskih cerkva ne opozorili, da je že poldan.

»Ali je mogoče?«

Že prvi dan bo zaradi svojega pohajkovanja spravil gospoda v slabo voljo...

DA, JEZNI SO nanj. Služkinja že pomiva posodo. Ne povabi ga, naj sede in pokosi, marveč samo pravi, da je gospod spraševal po njem.

»Zamudil sem se,« se začne opravičevati, toda dekle mu seže takoj v besedo in mu reče, naj gre h gospodu. Našel ga bo v vrtu za hišo.

Za hišo Žef še ni bil. Tu je drugače kakor pred hišo. Grede s cvetjem obkrožajo prostor posut z rečnim peskom v bel pravokotnik, ki obkroža prav tako pravokoten, kakih deset metrov dolg in pet metrov širok kopalni bazen. Za zadnjo gredico je ves prostor obkrožen z živo mejo, izza katere se košatijo zelene krone kostanjev. V meji je široka vrzel, skozi katero je videti sadovnjak in za sadovnjakom sočivni vrt. V tej vrzeli se izza žive meje pojavi pes in zarenči, takoj nato pa stopi na (za voz široko) stezo gospod Aleš.

»Le stopi bliže! Ne bo te popadel,« ga pokliče in obenem pokaže na psa.

»Ne zamerite, milostljivi! Zamudil sem se,« bi se žef rad opravičil, a gospod samo zamahne s kratko debelo roko.

»Vem, pri štivcu si bil in kosil.«

Ne, ni bil pri stricu in tudi kosil še ni, bi rad povedal po pravici, a mu gospod samo zamahne s kratko debelo roko.

»Vem, pri štivcu si bil in kosil.«

Ne, ni bil pri stricu in tudi kosil še ni, bi rad povedal po pravici, a mu gospod ne pusti do besede,

bom zahteval od tebe,« pravi gospod in mu namigne, naj gre za njim.

S čudnimi občutki stopa Žef za gospodom. Zdaj razume, da gospod ni mislil tistih konjskih sil, o katerih je v tovarni govoril mojster, marveč konja, ki ga bo moral čistiti. In poleg konja najbrž tudi tega psa, ki stopa pred gospodom in kaže zobe. Toda to še ne bo najhuje, ko bi vedel, kako bo opravil pri gospodu Sedeju na magistratu in ali mu bo ta gospod res mogel sposlovati hrano v zavetišču, ki ga je omenil gospod Aleš, ki ga najbrž pelje do tiste sive pritlične stavbe, da bi mu pokazal prostor, kjer bo stanoval, in mu predstavil hlapca, s katerim bo stanovanje delil.

Toda hlapca ali kočijaža, kakor ga imenuje gospod, ni. Žef ne ve, da tudi gospodov kočijaž ne je v hiši, marveč v zavetišču svetega Jožefa, kamor je pravkar odšel na kosilo.

»Tu boš stanoval,« gospod odpre vrata.

Temačen prostor je to ne samo zaradi sence, ki jo delajo kostanji, marveč zaradi majhnega hlevskega okna, ki prepušča v prostor le malo svetlobe. Visoko pod stropom je žarnica. Na steni v kotu je križ poleg dveh svetih podob. Ob steni je pograd, poleg njega je lesena, surovo zbita klop in prav taka, iz površno oskobljanih desk zbita miza. Pod njo sta dva, pokonci postavljena zaboja, ki najbrž služita namesto stolov.

»Nocoj boš pač moral spati na klopi,« pravi gospod in poudari, da je v njegovih letih tudi sam tako začel svojo življenjsko pot, čeprav je namesto v tovarno hodil v srednje šole. Ko bi živel v udobju, bi najbrž nikoli ne postal to, kar je. Udobje človeka poleni in zamori človekovo stremljenje, da bi postal nekaj, govori gospod, kakor da opravičuje revščino prostora. Le kdor v mladih letih trdo živi, zna kasneje ceniti to, kar je v življenju dosegel. In on je živel trdo. V luknji, v kateri je stanoval, ni bilo niti take železne pečice, pripoveduje in kaže na gašperček, ki je edino udobje v hlevskem (da, nekoč je moral biti tudi tu hlev) prostoru.

Kje telesnokulturni center Slovenije?

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

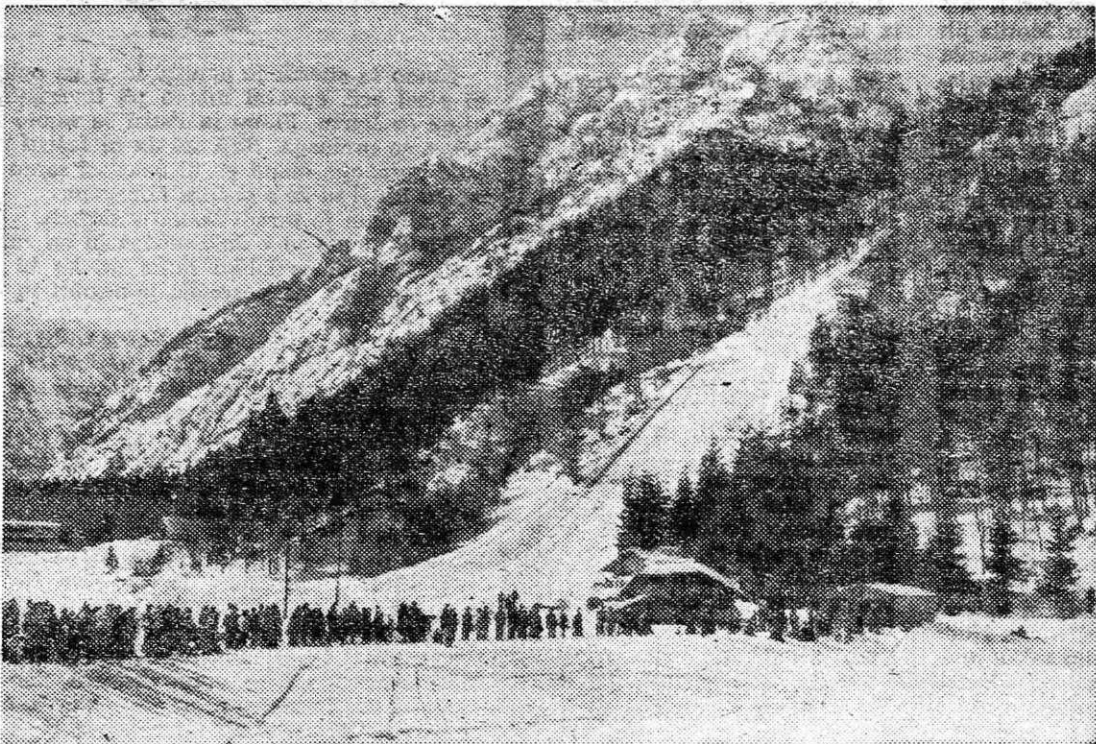
2. Mojstrana:

Če bi se primerilo, da bi lokacija telesnokulturnega centra Slovenije v Kranjski gori iz kakršnihkoli vzrokov ne bila sprejemljiva, smo vložili dve dopolnilni kandidaturi. Prva izmed njiju je Mojstrana, druga pa Planica. Za Mojstrano velja, da je glede dostopnosti in oddaljenosti od večjih urbanih središč v domovini še nekoliko bližje kot Kranjska gora. Prav tako ima ugodne dostope, ki so prehodni v vseh letnih časih. Leži 200 metrov nižje kot Kranjska gora, kar pomeni, da ima nekoliko slabše snežne razmere v zimskem času, vendar le-te kljub temu omogočajo dovolj dolgo smučarsko sezono. Kraj ima 900 prebivalcev in leži v srednjem delu Zgornjesavske doline na ustju treh alpskih dolin (Vrata, Kot, Krma). Mojstrana ima visoke krajinske kvalitete glede na lego, alpsko svež in čist zrak, brez vplivov onesnaženja in že uveljavljen status klimatsko-zdraviliškega turističnega območja.

Če bi prišlo do lokacije za izgradnjo telesnokulturnega

centra v Mojstrani, predlagamo, da bi izgradnjo vezali na obstoječi objekt študentskega klimatskega okrevališča »Sonja Marinkovič«. Ta objekt ima lepo lego na robu naselja ob cesti v Vrata. Predlagana lokacija in prostor za izgradnjo objektov, omogočata ekskluzivno in etapno gradnjo. Na prostoru okrevališča »Sonja Marinkovič« bi bilo mogoče povečati obstoječe prenočitvene kapacitete do 120 ležišč, izgraditi dnevne družabne prostore, sobe za sestanke, sejno in projekcijsko dvorano, knjižnico s čitalnico, ambulanto, kuhinjo z jedilnico, pralnico, sušilnico, skladišča, garaže in parkirišča. Lokacija ima poudarjeno lepo lego zaradi izrednega razgleda proti Julijcem.

Na terenih, ki so oddaljeni okrog 500 m od lokacije centralnih objektov, se nahaja zemljišče v izmeri 6 ha, kjer bi bilo mogoče zgraditi športno — rekreacijske objekte. Na zemljišču, ki je namenjeno za tovrstne namene tudi v urbanističnem načrtu pod naslovom »Mlačce« — cona H. V »Mlačcah« bi bilo mogoče zgraditi telovadnico, prostore za judo in rokoborbo, telovadnico za dviganje uteži, avtomatsko štiristežno kegljišče, pokriti bazen s

V nedeljo v Planici

sauno in prostori za masažo, bazen na prostem, umetno drsališče, igrišča za roket, košarko, odbojko, tenis, nogomet, atletske steze, plastično skakalnico in podobno. Lega je ugodna, primerno osončena in omogoča vtis zaključenega ambienta.

Ker ima Mojstrana urejeno preskrbo z električno energijo, zadostne zmogljivosti za poljudno število telefonskih priključkov, samopostrežno trgovino, organizirano zdravstveno službo in začetne gostinske — prenočitvene zmogljivosti ter urejeno oskrbo z

vodo (vodovod poteka preko rekreacijske cone), je mogoče ugotoviti, da bi bila ob izgradnji centra potrebna dokaj majhna vlaganja v osnovno infrastrukturo. Enako kakor v Kranjski gori pa tudi v Mojstrani ni urejena kanalizacija. Doslej že obstajajo v Mojstrani nekateri rekreacijski objekti, ki jih je mogoče vključiti v bodoči center (smučarska vlečnica in urejeno smučišče, tenis igrišče, manjša skakalnica, naravno drsališče in telovadnica v osnovni šoli). V programu razvoja pa je predvidena gradnja dveh ali treh hotelov, sedem vlečnic in ene nihalne žičnice.

Ker bi bilo mogoče v Mojstrani doseči nekoliko večjo ekskluzivnost centra kot v Kranjski gori, sodimo, da bi bila lokacija v tem kraju zelo primerna, še zlasti, če bo ekskluzivnosti dan večji poudarek.

3. Planica

Kot drugo nadomestno lokacijo za izgradnjo telesnokulturnega centra, smo predlagali Planico — območje vzhodno od smučskih skakalnic. Enako kot ostala dva kraja ima tudi Planica urejen dostop in pluzeno cesto v zimskem času. Urediti bi bilo le dva kilometra makadamske ceste od Rateč do podnožja skakalnic.

Območje leži precej višje kot Kranjska gora, ima ustrezne klimatske pogoje (izredno čist gorski zrak) in znatno ugodnejše snežne razmere kot Kranjska gora. Nadmorsko višino in snežne razmere je mogoče oceniti kot idealne.

Ker obstoje tudi v Planici nekatere osnovne infrastrukturne ureditve, vendar pomanjkljive, bi bil investitor tudi tu razrešen skrbi za prevelika vlaganja v tej smeri. Urejena je oskrba z elektriko in telefonsko omrežje. Pomanjkljiva pa je oskrba z vodo, vendar sodimo, da bo vodovod izgrajen v okviru pro-

gramov komunalnih del znotraj občine in stroški ne bi bremenili investitorja centra.

Zaradi tega, ker je Planica svetovno znana, saj je zibelka smučskih poletov in ima na enem mestu zbrane vse velikosti smučskih skakalnic, bi bilo njeno ime še zlasti pomembno za reputacijo centra zunaj naših meja.

Začetni razvoj centra bi bilo mogoče nasloniti na obstoječi Dom v Planici (hotel in depandans). Oba objekta sta sicer potrebna ustrezne adaptacije, vendar tvorita lahko osnovo sukcesivni izgradnji. V začetna prizadevanja bi bilo mogoče vklopiti tudi objekt bivše postaje milice v Ratečah. V nadaljnjih fazah pa je mogoče v Planici graditi poljudno količino namestitvenih kapacitet.

Pod skakalnicami je mogoče urediti najrazličnejša igrišča in jih po potrebi locirati tudi na zelo ugodnih terenih proti Tamarju. S plastifikacijo ene ali več skakalnic bi bilo mogoče organizirati mednarodno skakalno šolo in bi bil tako v tem delu svoje dejavnosti center lahko vsaj srednjeevropskega, če ne evropskega pomena.

Za gradnjo vseh vrst objektov je v Planici dovolj prostora. Obstajata že dve smučarski vlečnici, nekatere naprave pa bi bilo mogoče koristiti (vsaj v začetnem obdobju) v osem kilometrov oddaljeni Kranjski gori. Planica bi lahko nudila najvišjo možno mero ekskluzivnosti, če bi investitor na njej vztrajal.

Ker sodimo, da imajo vsi trije predlagani kraji določene prednosti pred lokacijami, ki jih bodo morda ponudili v drugih ambientih, smo prepričani, da bodo naši predlogi enakovredno in enakopravno obravnavani v celotnem poteku kandidature za izgradnjo telesnokulturnega centra Slovenije.

Z. F.

TOZD v komunalni dejavnosti radovljjske občine

Pred kratkim je občinski svet zveze sindikatov Radovljica povabil vse predstojnike komunalnih podjetij in obrtnega gradbenega podjetja Bled na posvet o položaju komunalnih podjetij v občini, z ozirom na program uresničevanja ustavnih dopolnil. Namen posveta je bil, da se doseže sporazum za enoten koncept organiziranosti komunalnih služb v občini.

Ta mora biti prilagojen ustavnim dopolnilom, upoštevati pa mora racionalnost in delitev dela, predvsem pa mora služiti interesom in potrebam občanov. V vsestranski in poglobljeni razpravi je bilo ugotovljeno, da komunalne službe v radovljjski občini niso dovolj učinkovite in ne ustrezajo interesom občanov. Zato je bilo sprejeto stališče, da se pristopi čimprej k postopni reorganizaciji v duhu ustavnih sprememb in da se iz sedanjih podjetij oblikujejo TOZD v Bohinju, na Bledu in v Radovljici. Pri tem naj se upoštevajo vsi ostali dejavniki s področja komunalne dejavnosti, zato pa je najbolj smotno združiti z obrtno in gradbeno proizvodno dejavnostjo.

Komunalno podjetje Bled in Obrtno gradbeno podjetje Bled bosta takoj vzpostavili

sodelovanje in izdelali program za fizično združitev v skupno TOZD. Podlage za program predložene TOZD na Bledu bo že pripravljena študija inž. Janeza Čelika — direktorja OGP Bled.

V Radovljici naj bi se v skupno TOZD združili Komunalno podjetje, Vodovod Radovljica in Vodovod Kamna gorica.

Bodoče TOZD morajo v vseh krajih zagotoviti neposredno samoupravo poleg zbora delavcev tudi predstavnikov občanov iz KS. Krajevne skupnosti bodo v bodoče spričo takšne organizacijske strukture komunalnih služb opravljale vlogo posvetovalnega organa pri načrtovanju komunalnih del in nadzorstvo pri uresničevanju programov. Vsa operativna dela pa bodo

prevzela in izvajala komunalna podjetja.

Dogovorjeno je, da se čimprej izdelajo enotna stališča za novi komunalni sistem, ki bo usklajen z določili in duhom ustavnih dopolnil, s posebnim poudarkom na vlogo občana in organizacij v KS. Razprave o novi organizaciji samoupravne interesne skupnosti s področja komunalne dejavnosti bodo organizirale KO SZDL.

Za uresničevanje celotnega programa na področju komunalne, v skladu z ustavnimi spremembami so sprejeli sklep, da se to reši v dveh fazah. V prvi naj se formirajo TOZD po območjih z združenjem komunalne z obrtno-proizvodnimi delovnimi organizacijami. Zato bodo uresdli referendum na Bledu in Radovljici. V drugi fazi bodo na podlagi samoupravnega sporazuma oblikovali enotno komunalno podjetje v občini, z medsebojno delitvijo dela in združevanjem sredstev.

Za izvedbo dogovora je postavljen 14-dnevni rok.

JR

Kramljanje z bralci

K sliki, objavljeni v dokumentacijski rubriki prejšnje številke Muzejsko-zgodovinskega vestnika smo dobili od naših bralcev skoraj vse potrebne podatke za dokumentiranje slike. S pomočjo nekaterih navzočih na sliki kot Marjana Jelovčana, Toneta Strajnarja in Antona Koširja, nam je uspelo ugotoviti vse navzoče na sliki in sicer od leve proti desni stoje: Marjan Jelovčan, Ivan Korent, Franci Mlakar (že umrl), Anton Košir, Slayko Bohinc (že umrl), Tine Šranc, Miro Avsenik, Tone Strajnar, Stana Roman. Glede datuma posnetka si še nismo na jasnem, kajti eni navajajo, da je bila to delovna akcija takratnega mladinskega komiteja še pred letom 1950, medtem ko je tovariš Jelovčan mnenja, da je bila ta udarniška akcija poleti 1954. Tovarišica Francka Bohinc (mati pokojnega Slavka Bohinca) pa se spominja, da je bilo to leta 1949, ko so spremenili dotednji župnijski sadni vrt v igrišče, na katerem so istega leta po navedbi Francke Bohinc članice takratne organizacije AFŽ organizirale na urejenem igrišču pionirski sejem.

Vsem navedenim se zahvaljujemo za posredovane podatke, zlasti še tovarišu Strajnarju, ki nam je k dopolnitvi te slike poslal še eno sliko, na kateri je vidna večja skupina mladincev pri delu v neposredni bližini starega župnišča, poleg tega pa nam je poslal še dve zanimivi sliki iz časa NOB.

Kako stare so pravzaprav Jesenice

14. nadaljevanje

V zadnjem nadaljevanju smo opisali politične razmere na Slovenskem ob koncu 8. stoletja, ko so Sloveni prišli pod frankovsko nadoblast, do pričetka kolonizacije naših dežel po zmagi Frankov nad Madžari.

Kot smo omenili, se je kolonizacija naše ožje slovenske domovine pričela koncem 10. stoletja, ko je bavarski vojvoda Henrik obnovil že leta 828 ustanovljene marke, mejne grofije in krajine.

Nekako v tem času so zabeležene tudi prve darilnice na Gorenjskem in med njimi tudi podaritev blejske posesti brixenškemu škofu leta 1004. Kako je vse to potekalo, je danes težko pisati, kajti pisanih dokumentov, ki bi nam ohranili pogled v družbene razmere na ožjem Gorenjskem, ni. Lahko navedemo, da je pretežni del zemlje na Gorenjskem pripadal kralju, ki je s tem zemljiščem razpolagal. Kralj Henrik II je iz te svoje lastnine odmeril brixenškemu škofu 30 kraljevskih hub zemlje v medrečju obeh Sav s sedežem na Bledu. Središče te nove gosposčine je bil že takrat obstoječi blejski grad, imenovan »Curtis«, ki ga lahko iščemo nekje tam, kjer je še pred leti obstajala grajska pristava.

S ponovno daritvijo Henrika III. je brixenški škof dobil v posest še vse gozdove na ozemlju med izviroma Savice in Save Dolinke do sotočja pri Radovljici, obenem pa še nekatera ozemlja na levem bregu Save. Tako je v tem času nastala na ožjem Gorenjskem močna posest cerkvene gosposke, ki je uvajala tudi znani frankovski fevdalni red.

Ceprav same Jesenice od vseh začetkov nikoli niso sodile upravno pod Brixen, je pa za nas nastajanje brixenske gosposke zanimivo zato, ker si je Brixen lastil vseh ozemelj v naši dolini, na desnem bregu Save nekako do Hrušice (kjer se potok Dobrnjak izliva v Savo) do izliva Ukove v Savo.

Onstran Ukove pa si je pridobil ozemlja tudi na levem bregu Save ob Ukovi navzgor do vrha Karavank z današnjim Javornikom, Koroško Belo, Javorniškim rovom tja do Zelenice. Iz tega lahko sklepamo, da je ozemlje, na katerem je danes Kurja vas in Podmežaklja s celotno Mežakljo, sodila pod Brixen. Kako trdno in trajno so bile določene te meje, naj navedemo, da je ta meja po reki Savi trajala praktično še v času med obema vojnama, saj je starim Jeseničanom gotovo še poznano, da je ozemlje sedanje Podmežaklje do razpada stare Jugoslavije uradno sodilo še pod gorjansko občino.

Kaj je obstajalo takrat, ko je nastala brixenška posest na levem bregu Save, kjer so današnje Jesenice, znane kot kasnejša ortenburška vas, žal ni ugotovljeno. Podatkov o tem nam zgodovina ni ohranila. Ali je bil ta svet res še popolnoma zaraščen in nenaseljen, ali so tukaj stanovali morda posamezni naseljenci, ki so obdelovali zemljo, bo

Muzejsko — zgodovinski vestnik

15 — marec 1973

ostalo vse čase nereseno vprašanje, kajti vse do nekako konca 12. stoletja, ko to zemljo dobe v posest grofje Ortenburžani in do znanega ortenburškega rudarskega reda iz leta 1381 nam zgodovinski zapisi Jesenic ne omenjajo. Iz tega lahko sklepamo, da so bile morda prvotne Jesenice tako skromen zaselek, ki omembe ni bil vreden. Ali pa je morda vzrok v tem, ker so upravno spadale pod Ortenburžane, ti arhivi, kakor tudi urbarji, pa se niso ohranili, kot je bil to primer za brixensko gosposko. Da pa Jesenic v brixenških arhivih ni zaslediti, pa je razumljivo, saj niso sodile v njihovo posest.

Drugače pa je glede vasi Koroška Bela. Omenili smo namreč že, da je vas Koroška Bela sodila pod Brixen. K temu lahko navedemo v dopolnitev, da je nastala nekako okoli leta 1250 z naselitvijo brixenških kolonistov. Vas Koroška Bela je bila znana kot ena najmočnejših brixenških vasi v tistem času. Če se sklicujemo na brixenške urbarje iz leta 1253 zasledimo, da je spadalo pod Brixen 15 cenualnih kmetij v vasi Koroška Bela. Ta podatek pa nam delno demantira navedba zgodovinarjev, češ, da je bila Koroška Bela naseljena šele okoli leta 1250, saj je skoraj nemogoče, da bi v treh letih nastala tako velika vas s 15 močnimi kmetijami, ki bi že redno odvajale desetino in druge dajatve blejski gosposki, kar urbar navaja. Pri tem lahko navedemo tudi argument, da so bili vsi »Rovtarji« ali tako imenovani kolonisti, ki so iztrobili gozdove in si tam uredili obdelovalno zemljo in kmetije za nekaj desetletij oproščeni vseh dajatev, kar je razumljivo, saj se zemlja ni dala v tako kratkem času kultivirati. Po vsem tem bi lahko sklepali, da je vas Koroška Bela prav gotovo starejša, če že ni bila zaseljena od staroselcev oziroma od Slovencev v prvem valu naseljevanja, kot navajajo zgoraj omenjeni viri.

Sploh pa so starejši zgodovinarji glede naseljenosti Gornjesavske doline enotnega mnenja, da je bila le-ta naseljena šele po desetem, celo dvanajstem stoletju.

Profesor L. Hauptmann navaja, da je bil radovljiški kot z Gornjesavsko dolino v ranem srednjem veku svet zase. Čeprav ga je Sava spajala z ostalo Kranjsko, je bil ta spoj dvomljive vred-

nosti. Kajti, kdor je prodril skozi velikansko gozdno pregrado, ki se je širila od Kranjske doline skoraj do Radovljice, je obtičal v zagati, zakaj Savo Dolinko so spremljali tako gosti gozdovi in skalovje, da promet s Koroško ni šel čez znano Podkorensko sedlo v gornjo Koroško, ampak po ovinkih preko Ljubelja ali Jezerskega v spodnjo Koroško. Na Primorsko pa je vodila samo vratomna tovorna pot iz spodnjega Bohinja, ki je padala na dva in pol kilometra dolžine z znanega Baškega sedla do Podbrda za celih 752 metrov.

Radovljiški kot je bil na ta način skoraj povsem odrezan od ostalega sveta. Zato ni čudno, da so zadeli slovanski naseljenci tu pod Triglavom še na ostanke starega prebivalstva, na katero spominjajo še danes imena kot: Dunaj, Bohinj, Bled itd. Prvo označuje dva hriba, enega pri Jereki, vzhodni izrastek Savnice, a drugega nad Obrnami; koren je keltski. Isto velja za Bohinj. Zanj je namreč značilno, »da ni najti zveze s kakim slovenskim korenem«, pač pa bi se dalo rekonstruirati pred-slovensko, keltsko ime »Baconia«, čigar »osnova bi pomenila bukovje, bukov gozd«, torej točno isto, na kar kaže tudi še današnje ime za Spodnji Bohinj od Bistrice do Ribičevega laza — Bukovska dolina, Bukovica ali Bukovje. Glede Bleda pa se sme trditi, da je beseda nastala okoli 800 iz starejše beld- ali belt-, »ki se ne da speljati na nobeno slovensko ime«, temveč mora biti romansko ali celo predromansko in šele pozneje romanizirano. Prav po tej stari obliki pa si je skrojil Nemec svoj »Veldes«.

Kot vojak, misijonar ali trgovec je Nemec prodril do gorenje Save morebiti še za Karla Velikega, ostal pa je v deželi šele po aneksiji 828. leta, ko so se dotlej le tributarne kneževine v Podonavju preuredile v grofije in marke. Za madžarskih pohodov v Italijo je sicer Posavska marka zopet razpadla. Ratold, praded grofov Ebersberških takrat najbrž krajiščnik na Savi, se je umaknil na Bavarsko, čeprav se je zrušila nemška oblast, etnična sestava ljudstva vsaj na gornji Savi se ni več bistveno spremenila. Blejsko-bohinjski kot je bil preveč od rok, prepust in nepristopen, da bi privlačil Madžare. Zato je pač verjetno, da so

(Nadalj. na 16. str.)

Gornja slika nam predstavlja skupino gorenjskih partizanov, ki je bila posneta verjetno nekje na Pokljuki, najbrž že v letu 1943. Podatek, ki ga imamo v muzeju za to sliko »Borci Jeseniško-bohinjskega odreda pripravljeni za odhod na Koroško« po vsej verjetnosti ne drži. Vse kaže, da nam je lastnik originala posredoval napačen podatek. Že po obleki oziroma uniformah, ki jih imajo borci, nekateri so še v klobukih, je sklepati, da je slika starejšega datuma, vemo pa, da je bil JBO ustanovljen šele leta 1944, zato je izključeno, da je to del odreda. Bralce prosimo, če je komu kaj znanega o tem, da nam posreduje podatke, kot na primer: naziv edinice, kdaj je bila slika posneta, kje in po možnosti vsaj imena nekaterih borcev na sliki z eventualnimi imeni komandnega kadra.

(Nadalj. s 15. str.)

begunci z Ljubljanskega polja tu iskali zavetja, toda ne, da je narod od tod bežal. Tudi kakšen posamezen Nemec je lahko ostal, samo nemški dotok je usahnil.

Gornje pojasnilo nam je lahko prepričljiv dokaz, da je na ozemlju Gorenjskem do 10. stoletja, ko se je pričela kolonizacija, živel izrecno slovanški živelj, pomešan z ostanki staroselcev ilirsko-keltskega porekla, ki so bili deloma morda že romanizirani. Dokaz za to so nam tudi imena krajev, ki jih navaja Hauptmann, vendar bi k tem krajem lahko dodali še veliko več krajevnih in zemljepisnih imen, ki so jih naši predniki povzeli pri njih a niso slovenskega izvora, pač pa prej ko ne keltska zapuščina. Pri tem lahko omenimo tudi ime same reke Save, ki so ga Slovenci povzeli po staroselcih in ga po svoje prilagodili. Keltsko zapuščino v imenih zasledimo tudi med imeni gora kot na primer Komna, Komarča, Grintavec itd. Tega je še veliko, vendar na tem mestu ne bomo še nadalje o tem razpravljali. Za nas je zanimivo le to, da srečujemo v naši ožji Gorenjski tako prvotna staroselska imena, izrazito slovenska, ki so nastajala od naselitve Slovanov do intenzivne kolonizacije nemškega, predvsem bavarskega prebivalstva, in kot slednja nemška imena, ki so ostala kot dokaz nemških naseljencev — kolonizatorjev. Prav glede gornjih ugotovitev pa nas presenečajo navedbe vseh zgodovinarjev, da Gornjesavska dolina pred 10. stoletjem ni bila prehodna, še manj pa naseljena.

Iz zapiskov, ki so ohranjeni v arhivih, je zaslediti prve koloniste, ki so krčili gozdove v Gornjesavski dolini tako imenovane »Lazarje« šele okoli leta 1350. V tem času naj bi po navedbah zgodovinarjev nastala predhodnica Kranjske gore, tako zvana »Borovska vasa«, ki je nastala na krčevini po vsej verjetnosti borovih gozdov, od koder izhaja tudi ime. Za Kranjskogorci namreč še danes često slišimo, da se nazivajo Borovci.

Gornji podatek pa je v delnem nasprotju z navedbami prof. Franca Kosa, saj se Kranjska gora omenja v nekaterih zapisih že okoli 10. stoletja. V gradivu za zgodovino Slovencev zasledimo pod številko 258 naslednjo darilno pogodbo: »Plemeniti Henrik in njegova soproga Wezala odstopita brixenskemu škofu Altwinu neko utrdbo v Kranjski gori ter v istem kraju tudi neko posestvo, katero sta od rečenega škofa nekdanj dobila kot užitek za neko svoje posestvo«. Našteti je več prič. Ta akt je nastal med letom 1070 in 1080.

Tudi naslednji akt nam govori, da je v Kranjski gori morala že zelo zgodaj obstajati nekakšna naselbina z utrdbo: »Plemeniti Henrik se odpove izkoriščanju vseh posestev in podložnikov, o katerih je obljubil, da jih po svoji smrti in smrti svoje soproge Wezele prepusti brixenski cerkvi in njenemu pastirju Altwinu. Rečenemu škofu odstopa tudi turdbu Kamen, katero je nekdanj dobil v zameno za neko drugo utrdbo v Kranjski gori.

Zato pa škof Altwin prepusti imenovanemu Henriku in njegovi soprogi v uporabo svojo utrdbo, katero ima v Kranjski gori, posestva in podložnike, ki spadajo pod ta kraj in pa tudi neki dvor v Želečah«.

(Se nadaljuje)

Plavž Svete Heme pod koriti v Nomenju

V zadnji številki MZ-vestnika smo pod gornjim naslovom napisali kratek sestavek o poteku delovne akcije okoli starega plavža sv. Heme v Nomenju. Morda se bo našel kdo med bralci, ki se bo spraševal, češ, le zakaj odkopavamo te stare ostankе, komu to koristi in podobno. Naj navedemo, da je prav omenjeni plavž sv. Heme eden najbolj prepričljivih tehniško-kulturnih, zgodovinskih spomenikov na ozemlju Gorenjskem, ki je znana po vseh podatkih domačih in tujih zgodovinarjev kot dežela z dvatisočpetsto let staro železarsko tradicijo. Prav to pa nas zadržuje in nam narekuje, da v tehničnem železarskem muzeju, to kar je še ostalo, ustrezno zaščitimo in ohranimo zanamcem kot dokaz železarskih tradicij.

Plavž sv. Heme ni najstarejši železarski obrat v Bohinju, saj vemo, da so že v antičnem Noriku železarili takratni naseljenci po vsej verjetnosti ilirski Karni na znanem Ajdovskem gradu. Starejši železarski obrat je bil odkrit tudi na Babni gori pri Jereki, kakor tudi v Stari Fužini. Kljub temu pa je plavž sv. Heme za nas zanimiv predvsem zato, ker je to po izjavi prof. dr. Valterja Schmidta eden najbolje ohranjenih starih železar-

skih obratov, kar jih je on odkril v njegovih nadtridesetletnih arheoloških raziskovanjih tako na Gorenjskem, Dolenjskem, Koroškem in Gornjem Štajerskem.

Preden smo se lotili te naše delovne akcije, smo skušali najti čimveč gradiva in dokumentov o samem plavžu, kakor tudi o rezultatih raziskovalnih del prof. Valterja Schmidta leta 1938. Žal smo ugotovili, da prof. Valter Schmid o vsem tem raziskovalnem delu ni zapustil dokončno izdelanega poročila z njegovimi zaključki ter ustreznimi pojasnili in analizami najdenih železnih predmetov in žlinder pri tem odkopavanju. Vzrok za to je lahko dvojen: prvič, ker dela v celoti ni zaključil, drugič pa, da se je elaborat še v rokopisu v vihravem vojnem času nekje izgubil. Tehniški muzej v Ljubljani nam v zvezi s tem ni mogel dati nobenih podatkov, niti kakršnih koli eksponatov. Obstaja možnost, da je vse to dragoceno tehnično dokumentarno gradivo shranjeno nekje v graškem muzeju, zakaj znano je, da se je prof. Valter Schmid v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno zaposlil na graški univerzi kot predavatelj na novo ustanovljeni katedri.

Skromna zapuščina o tem njegovem delu, ki jo hrani naš tehnični muzej, pa nam je omogočila delen pogled v to, zlasti še s pomočjo zapisov in ilustracij, ki jih je izdelal pokojni Slavko Smolej.

Kako je prof. Valter Schmid prišel na sled tem ruševinam oziroma ostankom plavža, o katerem najstarejši Nomenjčani niso vedeli kaj dosti povedati, je prav zaprav zelo zanimivo. Razen po ustnem izročilu ohranjeno ledinsko ime Pri plavžu sv. Eme Podkoriti, Nomenjčani niso vedeli povedati ničesar o tem obratu. Naš znani zgodovinar Valvasor v svoji knjigi omenja le kratko vest, da je okrog rimsko miljo vzhodno od Bistrice še en železarski obrat v posesti znanih fužinarjev Locatellijev. To pa je tudi vse, kar je ostalo zapisanega o tem pozabljenem obratu.

Več je odkril zgodovinar in sodelavec takratnega Deželnega muzeja Müllner, vendar se zaradi pomanjkanja denarnih sredstev odkopavanja ni lotil. Podal pa je v svojih zapisih o zgodovini železarstva v Bohinju vsaj točno lokacijo, kjer naj bi se ta plavž nahajal, z navedbo potoka Plavžarice, kakor tudi, da se v neposredni bližini ruševin nahaja halda, bogata na razni plavžki žlindri. Profesor Müllner je uvrstil plavž sv. Heme Podkoriti med prastare železarske obrate v Bohinju. K temu ga ni zavedlo toliko ime sv. Heme, kakor pa žlindra, ki jo je našel na haldi.

Vse to je vodilo prof. Valterja Schmidta, da se je leta 1938 lotil odkopavanja in presenetljivo točno je tudi določil lokacijo, kjer so odkrili ostanke zidov tako same peči, kot celotnega objekta.

Da bi se čimbolj seznanili z deli pri odkopavanjih, smo sklenili poiskati takratne domačine, ki so pri tem delu sodelovali. Imeli smo srečo in našli še dva živeča od šestere, ki je pomagala pri odkopavanju. Zaradi zanimivosti, ki jih navajata očitno, bomo njihove izjave v krajšem izveščku posredovali v enem naslednjih nadaljevanj.

Mi pa se preje seznanimo s samim objektom. Kakšen je ta talilniški obrat bil, z lokacijo, kje je bil postavljen, kdaj, kako so ti ostanki izgledali, preden smo se same akcije lotili.

Lokacijo plavža si je prvotni lastnik — ali je bila to sv. Hema, ki ji Nomenjčani pravijo »Ema«, ali ne, to trenutno ni toliko pomembno — izbral poleg zgodovinsko poznane tovarniške poti, ki je vodila skozi Stenge ob levem bregu Savice in na koncu soteske, kjer danes stoji nov betonski most, zavila preko Savice na njen desni breg. Tu je namreč struga Savice še dandanes najlažje prehodna, saj v tistih časih še niso gradili trajnih mostov. Ta pot se potem vije pod strmimi previsnimi skalami Jelovice skozi Mešanac in prek Stržniških rovtov dalje ob potoku Plavžarice, kjer se pričinja vzpenjati v reber Jelovice in dalje proti Nemškemu rovtu na znano Baško sedlo. To je ena najstarejših znanih utrjenih tovarniških in trgovskih poti na Gorenjskem in je na vseh najstarejših zemljevidih dobro označena s črticami. Vse kaže, da je prav bližina te znane tovarniške poti in sam potok Plavžarica vodilo takratnega fužinarja, da si je tu izbral lokacijo za gradnjo plavža.

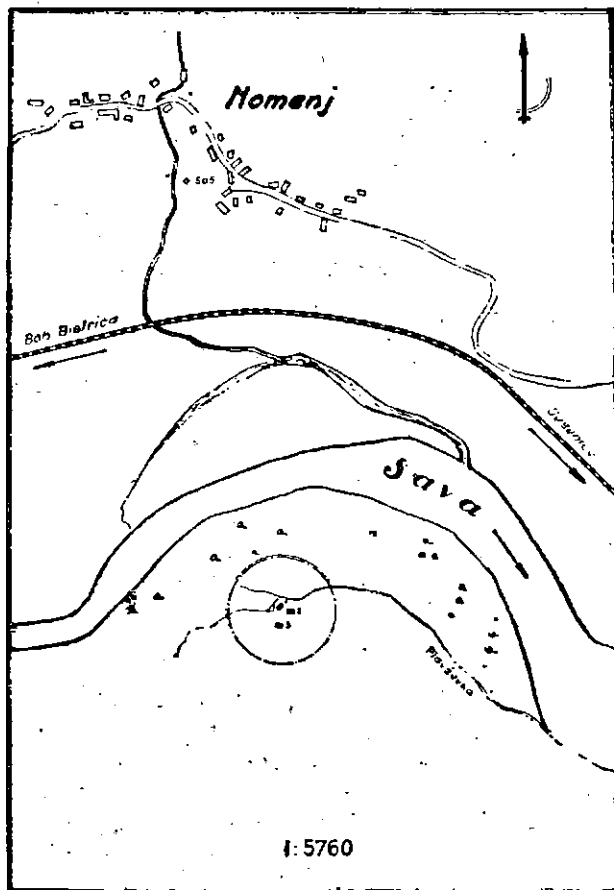
Prav v trikotju, kjer potok Plavžarica strmo priteče po pobočju Jelovice v ravnino, kjer potem skoraj za 90 stopinj spremeni smer proti vzhodu, stoje osanki v davnini zgrajenega obrata, ki je bil po ugotovitvah zgodovinarjev eden prvih železarskih obratov na Gorenjskem, kjer so, tako je zapisano v arhivih, vlivali retorte za živo srebrni

rudnik v Idriji in poleg ostalih predmetov še razne vojaške instrumente. Kakšne in kako, žal ni znano, saj se ti izdelki niso ohranili. Če pa se že kje nahaja kakšen osamljen primerček, pa prav gotovo ni evidentiran, kje in kdaj je bil izdelan, kar je velika škoda. Svoje čase pa se je nahajal v Bohinju zvon iz železo-litine iz 17. stoletja, za katerega so bili zgodovinarji (Müllner) mnenja, da je moral biti vlit nekje v Bohinju ali z drugo besedo v tej takrat, še obratujoči livarni.

Ta talilnica, ki jo je odkril prof. Valter Schmid je ena največjih tovrstnih železarsko-plavžarskih obratov ne le na Kranjskem, temveč tudi na Štajerskem in Koroškem. Po starosti jo uvršča prof. Schmid vsaj v 13. stoletje, kar pa po dokumentu, ki se je ohranil in ga prof. Schmid verjetno ni poznal, znatno odstopa. Iz dokumenta, ki je ohranjen v arhivih je namreč razvidno, da je dne 8. 5. 1617 dr. medicine Konrad Widerholdts prosil rimskega cesarja za dovoljenje, ki bi mu omogočilo, da bi zgradil v Nomenju livarno, kjer bi vlival poleg ostalih izdelkov za idrijski rudnik živega srebra, potrebne retorte.

Kako je tako izkušen strokovnjak, kot je bil prof. Valter Schmid prišel v pogledu ocenjevanja starosti do takšne razlike, je vprašanje, ki da misliti. Pri vseh arhivih in podatkih, ki jih je imel na razpolago o tem plavžu, je skoraj nemogoče, da zgoraj navedenega dokumenta ne bi zasledil. Možno pa je, da se pri prvotni oceni starosti tega obrata sklicuje prof. Valter Schmid bolj na obrat, ki je pred tem stal na tem mestu in je bil verjetno že dalj časa opuščen. Zakaj več sledov in prepričljivih dokazov, ki jih je odkril pred njim tudi zgodovinar Müllner, govori o tem, da livarna dr. Widerholdtsa ni bila prvi obrat na tem mestu.

(Nadaljevanje sledi)

Ilustracija k sestavku Plavž sv. Heme pod Koriti v Nomenju: Da bi si bralci lažje predstavljali, kje približno se nahaja plavž sv. Heme pod Koriti v Nomenju, o katerem pišemo, objavljamo gornjo sliko. Iz slike je lepo razvidna situacija nomenjske doline v smeri sever — jug. S krogom, ki je dobro viden, je označena lokacija ostankov tega zgodovinskega plavža, v katerem vidimo vrtane tri objekte in sicer: samo talilnico kot največji objekt, levo od nje je manjši objekt, ki predstavlja nekdanji kolpern — skladišče oglja, višje gori jugovzhodno pa je objekt, ki predstavlja gradič sv. Heme, ki naj bi se nahajal po ustnem izročilu poleg topilnice. Da je ta objekt obstajal, so še danes vidne ruševine, oziroma ostanki zidov, vendar po temeljih sodeč o kakem gradiču tu ne bi mogli govoriti, saj temelji predstavljajo le manjši objekt, ki naj bi služil tam zaposlenim rudarjem in plavžarjem za bivanje. Na sliki je označena tudi Savica s pritokom potoka Plavžarica, ki teče neposredno poleg opuščenega plavža.

Letošnji občinski proračun samo za 9 odstotkov višji

Razprava na torkovi seji sveta za družbeni plan in finance pri skupščini občine Jesenice je bila ne samo živahna ampak tudi kritična. Razpravljali so o nekaterih odlokih, potrebnih za sestavo proračuna občine, pa tudi o samem predlogu letošnjega proračuna občine, kritični pa so bili zaradi tega, ker člani sveta niti nimajo posebne

možnosti o pomembnih zadevah tudi odločati. Najpogosteje je tako, da so postavljeni pred dejstvo in predlagano potrditi. Na torkovi seji so najprej potrdili nekatere spremembe in dopolnitve k odloku o davkih občanov občine Jesenice, kot so jih uskladili na seji sveta gorenjskih občin, saj želijo kar najbolj uskladiti stopnjo obdav-

čitve na vseh področjih. Pri tem lahko zapišemo, da bodo redni obrtniki v glavnem tako obdavčeni kot v letu 1971, da bodo po novem obdavčeni vsi tisti, ki obrtno dejavnost opravljajo poleg redne zaposlitve. Na seji so se domenili, da bodo za nadaljnjo razpravo o predvidenih spremembah naredili nekaj konkretnih izračunov. V osnutku je tudi zapisano, da bodo z obdavčitvijo dohodkov od kmetijske dejavnosti po temeljiti razpravi začeli šele v letu 1974.

Zatem so potrdili odlok, da bodo prispevke za neposredno otroško varstvo v občini zbirali po enakih stopnjah kot v letu 1972, medtem ko pa enakega odloka za zbiranje sredstev za izobraževanje niso mogli potrditi, ker bodo morali popraviti občinski proračun. Izvršni svet skupščine SR Slovenije je namreč tik pred sejo poslal osnutek družbenega dogovora o višini dohodkov, ki jih lahko pridobijo samoupravne interesne in družbeno politične skupnosti. Po dogovoru s katerim so se strinjali tudi člani sveta, je poleg zahtev do republiških skupnosti tudi zapisano, da bodo občinski proračuni zadržali porabo največ do 9% iznad porabe v letu 1972. Če bodo skupni dohodki občinskih proračunov večji, bodo viške prenesli na občinske sklade skupnih rezerv gospodarstva.

Občinske skupščine se bodo tudi zavzele, da bodo sredstva zbrana iz dodatnih davkov uporabile predvsem za zagotovitev resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju ter nalog pri uresničevanju socialnega programa in programa temeljnih izobraževalnih in kulturnih skupnosti.

Prav tako pa naj bi dogovor obvezoval temeljne izobraževalne skupnosti, skupnosti otroškega varstva in temeljne kulturne skupnosti, da omejijo porabo za največ 12,5% nad lanskim letom. Viške dohodkov pa naj bi prav tako prenesli na poseben sklad.

Zaradi predloga družbenega dogovora in vsega povedanega, so na torkovi seji sicer pregledali predlog proračuna, vendar so sklenili, da ga je treba uskladiti z zahtevami dogovora. Tako bodo sedanji predlog dohodkov in porabe v višini 43.589.000 novih dinarjev, kar pomeni povečanje za 13,4% zmanjšali za 1.432.178 novih dinarjev.

Tak predlog naj bi zatem obravnavali najprej odboriki obeh zborov skupščine občine na seji prihodnjega tedna, zatem pa še občani na zborih volivcev.

Na torkovi seji so razpravljali še o nekaterih prošnjah in zemljiških zadevah.

Novice iz radovljiske občine

V nedeljo popoldne je nenapovedano prispel na Bled predsednik Tito v spremstvu najvišjih slovenskih predstavnikov. Ob lepem sončnem vremenu se je zbralo ob cesti, kjer se je pomikala kolona avtomobilov, na tisoče domačinov in turistov. Predsednik Tito se je peš odpravil od Park hotela, kjer je izstopil, do hotela Toplice, kjer se je več ur zadržal v pogovoru s sodelavci in domačini. Predsednika so v hotelu pozdravile tudi pustne šeme, ki so pred tem sodelovale na blejskem karnevalu.

Obljubo — 80 ur prostovoljnega dela za stabilizacijo, ki jo je dal kolektiv tovarne Plamen iz Kroke, je do konca februarja izpolnilo 186 članov kolektiva. Od obveze, ki so si jo zadali, 41.000 ur, so izpolnili doslej 28.869 ur ali 70,4%.

Tovarna Plamen iz Kroke je za 1973 že dobila naročilo iz Sovjetske zveze za 4150 ton svojih izdelkov, kar je 556 ton več kot lani. Predvidevajo, da se bo povečal izvoz tudi v ZDA, ZRN, Madžarsko, ČSSR, Poljsko in še nekatere druge države.

Na občinskem sindikalnem prvenstvu v sankanju za leto 1973, ki je bilo v soboto, 25. februarja 1973 v Kropi, je sodelovalo 107 tekmovalcev iz šestih sindikalnih organizacij radovljiske občine. Najuspešnejša je bila prva ekipa Plamen, slede pa ji ekipa UKO Kropa, Iskra Lipnica, Plamen Kropa II, Veriga Lesce in Železnina Radovljica.

Ribiška družina Bled je ena najbolj prizadevnih ribiških organizacij na Gorenjskem. Z lastno dejavnostjo si ustvarja velik dohodek in vzorno skrbijo za svoje gojitvene vode v Savi Bohinjski in Blejskem jezeru. Lani so postavili novo ribogojnico in obnovili gospodarsko poslopje na Bledu, prodali so 3968 dovolilnic za ribolov in prodali velike količine rиб in zaroda. Letos družina slavi že 20-letnico obstoja.

V preteklem tednu, od 26. februarja do 3. marca, so po pisne komisije, ki jih je imenovala občinska konferenca ZK, v celoti opravile popis vseh članov ZK v občini. Teh je po razpoložljivih podatkih evidentirano nekaj nad tisoč.

Dan žena — 8. marec so letos proslavili v večini krajevnih organizacij SZDL s priložnostnimi kulturnimi programi. Spričo štednje in stabilizacijskih ukrepov, so delovni kolektivi opustili tradicionalne zabave in obdaritve.

Na političnem aktivu Radovljica, ki ga je sklical izvršni odbor krajevne konference SZDL prejšnji četrtek, so predstavniki vseh krajevnih družbeno političnih organizacij in društev terjali, da se med prioritete naloge krajevne skupnosti postavi izgradnja mrliške vežice, ureditev dohoda na pokopališče in postavitev nove tržnice.

Na zadnji seji občinske skupščine so odboriki obeh zborov soglašali, da predsednik Stanko Kajdič do izteka mandata opravlja dolžnost neprofesionalno. Izvolili so novega podpredsednika, odbornika iz Bohinja Ivana Cerkovnika. Z dosedanjim podpredsednikom Ivanom Fabjanom z Bleda bosta opravljala to funkcijo neprofesionalno.

V ponedeljek so se predstavniki mestnega arhiva iz Ljubljane in kulturne skupnosti Radovljica sporazumeli s predstavniki krajevne skupnosti, KO SZDL, TD Bled in zavoda za napredek turizma na Bledu o pripravah za organizacijo razstave pisanih dokumentov o razvoju blejskega turizma. Razstavo bo strokovno pripravil mestni arhiv v sezonskih mesecih.

V letošnjem letu bodo v radovljiski občini kar tri gasilska društva proslavljala visoke jubileje. PGD Radovljica bo slavilo 90-letnico obstoja v juliju in začetku avgusta, PGD Kropa bo pripravilo proslavo za 80-letnico in PGD Mošnje za 75-letnico, ki jih bodo organizirali v poletnih mesecih.

Zaradi številnih pripomb in dopolnitev na račun prvega predloga občinskega proračuna za 1973. leto, ki so jih izrekli odboriki na zadnji seji skupščine, bodo pripravili nove predloge in jih dali v razpravo na zbor volivcev teden pozneje, kot je bilo prvotno določeno. Zbori bodo od 12. do 17. marca.

Na torkovi seji izvršnega odbora kulturne skupnosti so potrdili vse sklepe sveta gorenjskih kulturnih skupnosti, ki se nanašajo na sodelovanje z regionalnimi in republiškimi kulturnimi institucijami. Obravnavali so tudi dejavnost ZKPO in ocenili, da je bila le-ta v zadnjem letu bistveno boljše kot v preteklosti.

V dosedanjem postopku evidentiranja možnih kandidatov za predsedstvo občinske konference ZMS je bilo verificiranih na koordinacijskem odboru za kadrovska vprašanja pri OK SDZL 15 mladincev. Ker nikogar niso evidentirali iz Bohinja, je sprejet sklep, da je to treba storiti čimprej.

Spomenik doktorju Milanu Čehu

Pred dnevi so na seji sveta zdravstvenega doma Jesenice, poleg drugega razpravljali tudi o postavitvi spomenika pokojnemu doktorju Milanu Čehu, dolgoletnemu vodju zdravstvene službe v Železarni in zdravstvenem domu v občini.

Zbor delovnih ljudi obratne ambulante Železarnice je lani oktobra sklenil, da se bo s postavitvijo spomenika oddolžil spominu pokojnega dr. Milana Čeha, ki je iz nekdanje stare tovarniške bolnice Bratovske skladnice ustanovil obratno ambulanto in je bil njen dolgoletni vodja in predstojnik. Dr. Milin Čeh je vseh 27 let službovanja na Jesenicah posvetil nenehni skrbi za zaščito zdravja in za zdraviljenje delovnih ljudi.

Vse njegovo življenje je bilo posvečeno stalni rasti in razvoju obratne ambulante Železarnice in k njemu so se hodili učiti od vsepovsod. Edino priznanje za življenjsko delo je dr. Milin Čeh prejel malo pred svojo pregodno smrtjo.

Oktobra 1971 so mu na III. jugoslovanskem kongresu za medicino dela v Ljubljani podelili častno članstvo v jugoslovanskem združenju za medicino dela.

Sklep delovne skupnosti obratne ambulante Železarnice o postavitvi spomenika dr. Milanu Čehu, je svet zdravstvenega doma Jesenice potrdil in imenoval petčlanski odbor za postavitev spomenika. V odboru so direktor zdravstvenega doma dr. Janko Benedik kot predsednik, člani pa so predstojnik obratne ambulante Železarnice dr. Jože Jensterle, vodja socialno-zdravstvene službe Železarnice dr. Aleksander Rjazancev, direktor gradbenega podjetja Sava Milan Ogrin in projektant spomenika dipl. arh. Aleksander Čeh. Doprsni kip pokojnega dr. Milana Čeha bo ustvaril akademski slikar in kipar Jaka Torkar z Jesenic. Otvoritev spomenika v vrtu pred vhodom v obratno ambulanto Železarnice pa bo ob prvi obletnici smrti dr. Milana Čeha, 19. aprila letos.

Odkrili bodo spominsko obeležje

Občinski odbor Zveze prostovoljcev za severno mejo 1918/1919 na Jesenicah, se je že pred časom odločil, da bo odkril na peronu železniške postaje na Jesenicah spominsko ploščo. Plošča naj bo spomin na novembrske dni leta 1918, ko je bila tu ustanovljena narodna straža z namenom, da zaščiti Jesenice pred morebitnimi izpadi armad propadle avstroogrške države, ki so se vračale z italijanskih bojišč. Znano je, da je bilo večje število Jesenčanov, ki so se takoj po zlomu stare avstroogrške države javili kot prostovoljci in se na tem mestu zbirali. V narodno stražo so se vključevali fantje in moške, ki so bili že naveličani dolgoletne vojne in mladeniči, stari 17 ali 18 let, vse pa je vodila želja, da zaščitijo domovino.

Domala vsi pa so se v sredi novembra istega leta odločili, da vstopijo kot prostovoljci v ljubeljko in alpinsko četo z namenom, da branijo našo severno mejo in da se bojujejo za svobodo našega slovenskega življa na Korškem.

Na zadnji seji dbora so sklenili, da s tem ne bodo več odlašali, pač pa da mora obveljati pripravljeno besedilo za ploščo, le z manjšim popravkom, ki ga predlaga dr. Lojze Ude z Ljubljane. Odkritje spominske plošče naj bi bilo v spomladanskem času. Prostovoljci se zavedajo, da je zato že skrajni čas, saj njihovo število nenehoma upada, tako da šteje sedaj njihova občinska organizacija le še 85 članov.

S. Š.

T. L.

Tokrat jih bo obiskal sekretar ZK Železarne

Pred mesecem dni je obiskal jeseniške upokojece v njihovem domu France Zvan, predsednik občinske skupščine občine Jesenice. Stevilne navzoče je seznanil o gospodarskem položaju v občini. Tokrat pa so povabili jeseniški upokojece medse Ludvika Kejžarja, sekretarja komiteja ZK Železarne Jesenice. Obiskal jih bo jutri popoldne in jih seznanil o današnjem samoupravljanju v Železarni. Predavanje, ki bo ob 18. uri zvečer, bo zanimivo predvsem za upokojece — bivše železarje. Po programu predavanj bo koncem tega

meseca predaval v domu upokojecev na Jesenicah dipl. inž. Mike Nikolič, koncem meseca aprila pa dipl. inž. Leo Knez, oba člana jeseniškega društva upokojecev.

secu aprila pa dipl. inž. Leo Knez, oba člana jeseniškega društva upokojecev.

Upokojeenci uspešni propagandisti

Društvo upokojecev na Jesenicah je vpejalo v minulemu letu izvajanje reklam za jeseniška trgovska, gostinska in druga podjetja. Reklame, izvajane v obliki tekmovanja »Pokaži kaj znaš«, postajajo vedno uspešnejše in so zanje tudi podjetja vedno bolj zainteresirana. To dokazuje vrednost nagrad, ki jih pod-

jetja za izvedeno reklamo odobre. V minulemu letu je bila vrednost nagrad 100 do 150 dinarjev, z letošnjim letom pa so jih podjetja povišala na 250 dinarjev. Za reklamo izvedeno v soboto zvečer za Železnino v Supermarketu Union na Jesenicah pa je podjetje odobrilo nagrade v skupni vrednosti 500 dinarjev. Kakor podjetja, pa razumljivo tudi upokojeenci kažejo do te dejavnosti vedno večje zanimanje. Na zadnjem tekmovanju o poznavanju trgovine Železnina je dobila prvo nagrado v vrednosti 200 dinarjev Štefi Lah s Hrušice, drugo v vrednosti 170 dinarjev Ivana Kenig z Jesenic in tretjo v vrednosti 130 dinarjev Julka Erzar z Jesenic. Na tekmovanju je sodelovalo nad sto upokojecev, ki so mnogo zvedeli o prodajalni Železnine v Supermarketu Union na Jesenicah.

Obvestilo

Aktivne in bivše člane pevskega zbora JEKLAR obveščamo, da bo v soboto, 10. marca 1973, ob 19. uri v gornjem prostoru Kazine OBCNI ZBOR pevskega zbora JEKLAR. Na občnem zboru bo razdelil predstavnik Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije članom zbora za dolgoletno delovanje na pevskega področju Gallusove značke.

Odbor

Ob dnevu žena proslava na Javorniku

Včeraj popoldne so cicibani in pionirji, ki stalno delujejo v pevsko dramskem krožku pri DPD Svoboda Javornik, v delavskem domu na Javorniku uprizarili pravljico Uzaljena čarovnica, ki jo je napisala in režirala Marija Malejeva. Poleg pravljice je bil še kratek program, ki so ga pripravili cicibani in pionirji ob 8. marcu, dnevu žena. Celotni program je bil tako strjen v pravljico uro, s ka-

tero se bodo predstavili tudi v drugih krajih naše občine in izven nje.

Marija Malejeva je za pravljico Uzaljena čarovnica izbrala 15 otrok, ki z veseljem in navdušenjem igrajo ter v pravljici predstavljajo znane pravljicne osebnosti.

Po osvoboditvi je bilo na odru javorniške Svobode uprizarjenih več odrskih del namenjenih našim najmlajšim. Na odru delavskega do-

ma Albina in Julke Pibernik imajo pogoje, da bi lahko v vsaki sezoni uprizarjali dela za otroke. Ideja o ustanovitvi stalne pionirske igralske družine ni nova in je toliko bolj zanimiva, ker v naši občini nimamo pionirskega gledališča.

Včerajšnja proslava dneva žena na Javorniku soupada tudi s prireditvami, ki jih organizirajo v počastitev dveh jubilejev javorniške Svobode.

Proslava za naše mame

Učenci osnovne šole Tone Čufar so v ponedeljek, 5. marca, v dvorani gledališča priredili proslavo v počastitev dneva žena. Nanjo so po-

vabili starše, predvsem matere, ki so se odzvale v velikem številu. V bogatem in pestrem sporedu so nastopali učenci in učence od 1. do 8. razreda. Obsegal je deklamacije, plesne, pevske in glasbene točke ter nastop obeh šolskih zborov, pionirskega in mladinskega.

Pred koncem so bili razglašeni rezultati tekmovanja za Finžgarjevo bralno značko ter podeljene knjižne nagrade.

V 3. razredu je tekmovalo 65 učencev in učenk. Prejeli so pohvale. Za bronasto bralno značko je tekmovalo 51, za srebrno 17, za zlato 53 učencev in učenk, priznanje je prejela ena učenka. Posebno priznanje, ki je zadnja stopnja v tekmovanju za bralno značko, je prejelo 35 učencev in učenk. Vseh tekmovalcev je bilo 222, to je 30% vseh učencev na šoli. Tekmovalci za najvišje priznanje so prejeli lepe knjižne nagrade.

Dopisujte v Železarja

NIKAR TAKO!

Današnji kotiček posvetimo še predlogom, ki so vedno pogostejši v našem jeziku, namesto da bi se jih izognili, ker niso slovenski. Videli bomo, da je uporaba tujih, posebno hrvatskih predložnih zvez nepotrebna, ker imamo dovolj lepih in pravih slovenskih izrazov:

Nepravilno:

KONCEM LETA smo pregledali svoje delo in ugotovili, da smo dosegli nekaj zavidanja vrednih uspehov.

Pravilno:

KONEC LETA smo pregledali svoje delo in ugotovili, da smo dosegli nekaj zavidanja vrednih uspehov.

OB KONCU LETA smo pregledali svoje delo in ugotovili, da smo dosegli nekaj zavidanja vrednih uspehov.

Nepravilno:

ZACETKOM LETA se bomo natančneje pomenili o novih načrtih.

Pravilno:

V ZACETKU LETA se bomo natančneje pomenili o novih načrtih.

Nepravilno:

NAPRAM MENI je zelo prijazen, za hrbotom pa me opravlja, da me je sram, ker se ima za mojega prijatelja.

Pravilno:

NASPROTI MENI je zelo prijazen, za hrbotom pa me opravlja, da me je sram, ker se ima za mojega prijatelja.

Nepravilno:

V IZOGIB posledic, otroka raje redno pošiljajte v šolo.

Pravilno:

DA SE IZOGNETE posledicam, otroka raje redno pošiljajte v šolo.

Nepravilno:

V PRILOGI vam pošiljamo natančen spisek predavanj in razgovorov kakor tudi okvirnih problemov, o katerih BO TEKLA razprava.

Pravilno:

PRILOŽENO vam pošiljamo natančen spisek predavanj in razgovorov kakor tudi okvirnih problemov, o katerih BOMO RAZPRAVLJALI.

Nepravilno:

Z OZIROM na vašo prošnjo z dne 13. 1. vam sporočamo, da se lahko zglasite pri nas vsak dan v dopoldanskem času.

Pravilno:

GLEDE VASE PROŠNJE z dne 13. 1. vam sporočamo, da se lahko oglašate pri nas vsak dan v dopoldanskem času.

Nepravilno:

Opozoril je, da se ne sme več dogajati, kot se je v preteklih letih, da so se OD STRANI DELAVCEV tolikokrat pritožili.

Pravilno:

Opozoril je, da se ne sme več dogajati, kot se je v preteklih letih, da SO SE DELAVCI tolikokrat pritožili.

Nepravilno:

Pritožbe OD STRANI SOSTANOVALCEV so pogoste.

Pravilno:

Pritožbe SOSTANOVALCEV so pogoste.

Tu je cela vrsta nepravilnih zvez.

POTOM RADIA smo zvedeli za hudo prometno nesrečo.

Pravilno:

PO RADIU smo izvedeli za hudo prometno nesrečo.

Ali:

POTOM TELEFONA te bom poklical, če pride kaj vmes.

Pravilno:

PO TELEFONU te bom poklical, če pride kaj vmes.

TELEFONICNO te bom poklical, če pride kaj vmes.

Dva človeka si nista enaka, celo v isti družini se to redko zgodi. Življenjska naglica nas dela nestrpne in včasih pride do manjših ali večjih sporov, ki se dajo hitro poravnati, ali pa se končajo drugje. Zato večkrat slišimo grožnje:

Samo POTOM sodišča se še pogovarjam s teboj!

Pravilno:

Samo S SODIŠČEM se še pogovarjam.

Samo PREKO SODIŠČA se še pogovarjam s teboj (slabše).

Samo PO PRAVI POTI se še pogovarjam s teboj.

Ali:

POTOM NJEGA sem prišel do vstopnic, sicer bi lahko ostal doma.

Pravilno:

Z NJEGOVO POMOČJO sem prišel do vstopnic, sicer bi lahko ostal doma.

Ali:

MIRNIM POTOM pojdi k tovarišu in se pobotaj.

PO MIRNI POTI pojti k tovarišu in se pobotaj.

Mirno pojdi k tovarišu in se pobotaj.

Koroški večer na Jesenicah

»Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan...«

V soboto, 3. marca, so v okviru programsko že ustaljenega medsebojnega sodelovanja na Jesenicah gostovali pevci in besedni ustvarjalci iz avstrijske Koroške. Mešani pevski zbor Bilka z Bilčovsa, moški pevski zbor z Loge vasi, slovenske besedne ustvarjalce s Koroške in predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Francija Zwitterja, so pred Delavskim domom na Jesenicah pozdravili s pihalnim orkestrom Jeseniških železarjev. Pozdravu gostom je v mali dvorani Delavskega doma sledila otvoritev razstave slik slovenskega slikarja, študenta akademije za likovno umetnost na Dunaju, Jožeta Boschitza. Osrednja prireditev pa je bil koroški večer, ki so ga v gledališki dvorani na Jesenicah izvajali koroški gostje.

Ob zelo dobrem obisku je večer začel slovenski gledališki in filmski igralec Miha Baloh z recitacijo Prešernove Zdravljice, ki jo je poleg še dveh pesmi takoj za tem zapel še vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Breznica-Zirovnica, pod vodstvom Marjana Jemca. Pozdravnim govorom predsednika zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice Joža Varla in predsednika zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Francija Zwitterja, ki jih v celoti objavljamo, je sledil program, ki nedvomno sodi v vrh kulturnega ustvarjanja koroških Slovencev.

Najprej se je s šestimi pesmimi Pavla in Mira Kernjaka predstavil moški zbor iz Loge vasi, ki deluje že 70 let in ki ga uspešno vodi zborovodja Stanko Cernic. Za njim so člani amaterskega gledališča Tone Cufar: Stanka Geršakova, Slava Maroševićeva, Magda Flandrova, Mojca Koširjeva, Borut Verovšek in Igor Skrlj na čelu s slovenskim gledališkim in filmskim igralcem Mihom Balohom, predstavili poezijo koroških besednih ustvarjalcev, ki so bili tudi na večeru prisotni

in sicer pesnice Milke Hartmanove in pesnikov Valentina Polanška, Andreja Kokota in Staneta Wakouniga.

Večer koroške pesmi in besede je zaključil s šestimi koroškimi pesmimi mešani pevski zbor Bilka z Bilčovskega, pod vodstvom zavzete zborovodje Valentina Kapusa.

Z nekaj besedami bi lahko večer označili kot izredno doživetje, saj so hvaležni poslušavci navdušeno pozdravili dva zelo kakovostna koroška pevka zbor iz poezije, prežeto z neizmerno ljubeznijo do koroške zemlje in koroškega človeka ter z obsodbo krivic, ki jih doživlja slovenska narodnostna skupnost na Koroškem. Morda bi ob tem pripomnili le to, da bi oba zborovodja lahko ob takih glasovnih kvalitetah in pevski disciplini posegla po še zahtevnejših in sodobnejših glasbenih tekstih. H kvalitetnemu večeru so pomemben delež prispevali tudi interpreti koroške poezije pod vodstvom Stanke Geršakove.

Uspelemu kulturnemu programu je sledilo tovariško srečanje med koroškimi in jeseniškimi kulturnimi delavci. Ob prijetnem kramljanju

in pesmi je večer kar prehitro minil in pevska zbor sta se morala posloviti.

V nedeljo, 4. marca, pa se je nadaljevalo srečanje koroških besednih ustvarjalcev s slovenskimi književniki in kulturnimi delavci, združenimi v kulturno umetniškem klubu Tone Cufar. Najprej jih je pot vodila v Vrbo v Prešernovo rojstno hišo, kjer jih je pozdravil predsednik tamkajšne Svobode Peter Sitar in pogostil s šilcem domačega žganja, domačim kruhom in gorenjsko zaseko. Med kramljanjem je stekla tudi recitacija Prešernovega Povodnega moža. Prešeren bi bil vesel imenitnega obiska, saj so v njegovi rojstni hiši to pot kramljali poleg koroških pesnikov Milke Hartmanove, Valentina Polanška, Andreja Kokota in Staneta Wakouniga še naši znani književniki in besedni ustvarjalci Emil Cesar, Crtomir Sinkovec, Ivan Jan, Miha Klinar, Valetin Cundrič in mlajša Benjamin Gracer in Marija Mencinger.

V izredno lepem sončnem vremenu so pot nadaljevali v Doslovče, v rojstno hišo F. S. Finžgarja, od tam pa prek Rodin, kjer so se ustavili pred spominsko ploščo pisatelja Janeza Jalna, v Begunje k Jožovcu na kosilo. Prehitro je prišel čas slovesa in čeprav so se že dobri prijatelji fizično razšli, bodo do prihodnjega srečanja vsak na drugi strani Karavank oblikovali slovensko umetniško besedo in kulturo. Ravno to pa jih povezuje v nerazdružljivo celoto, ki ji pravimo slovenska kultura in slovenski narod.

Joža Varl, predsednik Zveze kulturno prosvetnih organizacij

Povezani v enotnem kulturnem prostoru

Kadar govorimo o sodelovanju med matičnim narodom in našo narodnostno skupnostjo na avstrijskem Koroškem in Štajerskem, moramo poudariti, da je to sodelovanje v novi socialistični Sloveniji in Jugoslaviji došlo povsem novo vsebino in nove dimenzije. Ne gre več za neko sentimentalno zaskrbljenost, ko smo s solzavimi pesmimi in besedami obžalovali razdvojenost slovenskega naroda. Takrat smo lahko le spremljali raznarodovanje na Koroškem, ne da bi kakor koli lahko posegli v to dogajanje. Zmaga naprednih sil v drugi svetovni vojni, pomembna vloga Organizacije združenih narodov in povsem nova zunanje-politična orientacija socialistične Slovenije in Jugoslavije, ki sloni na razrednih pozicijah, na pozicijam aktivne koeksistence, miru in sodelovanja ter sožitja med narodi, so dale povsem novo vsebino in dimenzije sodelovanja med matičnim narodom in zamejskimi Slovenci. Za konkretno sodelovanje s slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem in Štajerskem pa pomeni temeljno osnovo tudi sedmi člen državne pogodbe o obnovi neodvisne in demokratične Avstrije z leta 1955, ki slovenski in hrvaški narodnostni skupnosti zagotavlja enakopravni narodnostni položaj v Avstriji. To pomeni, da pri našem sodelovanju s slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem in Štajerskem, izhajamo iz dejstva, da slovenska narodnostna skupnost na Koroškem je oziroma mora postati enakopraven subjekt v avstrijskem državnem prostoru na eni strani in na drugi, da moramo slovensko narodnostno skupnost na avstrijskem Koroškem sprejemati kot enakopraven subjekt matičnega naroda.

Moram reči, da so ta izhodišča dozorevala z leti in da šele zadnja leta dobivajo to vsebino in dimenzije. Skozi ta izhodišča in vsebino so dozorevali tudi odnosi med organizacijami in društvi v naši občini in organizacijami, društvi in posamezniki na Koroškem. Ta sodelovanja so bila vseskozi živa, bolj ali manj obsežna, vendar pa vedno iskrena in neposredna. Kadar se Slovenci, ne glede na to, da živimo v dveh državnih prostorih, srečujemo in pogovarjamo brez predsodkov, iskreno in spoštljivo, potem lahko govorimo o resnično pristnih medsebojnih odnosih. Kadar spoštujemo dejstva, da matični narod z delavskim razredu na čelu izgrajuje samoupravne sociali-

stične družbene odnose in da slovenska narodnostna skupnost na Koroškem živi v demokratični Avstriji, ki je še polna notranjih nasprotij in šovinizma, potem so odnosi med Slovenci lahko pristni in iskreni. Takji odnosi pa so tudi osnova za iskreno sodelovanje z avstrijskimi društvi in organizacijami.

Iz teh osnov izhajajo vsa naša sodelovanja s koroškimi kulturnimi in družbenimi delavci ter besednimi ustvarjalci. Ko smo pred tremi leti na Jesenicah ustanovili kulturno umetniški klub Tone Cufar z namenom, da povežemo čimveč kulturnih delavcev, besednih ustvarjalcev, glasbenikov in likovnikov, smo k sodelovanju povabili tudi koroške kulturne delavce in besedne ustvarjalce. Ne kot goste ali častne člane, kot naše redne člane, in enakopravne soustvarjalce slovenske kulture. Od tu dalje so naši stiki prerasli v vsestransko sodelovanje in skupno ustvarjanje. To je tudi začetak praktičnega uresničevanja enotnega kulturnega prostora med Slovenci, ne glede na meje.

V desetih številkih LI-STOV, kulturno umetniške priloge Železarja, glasila delovnega kolektiva jeseniških železarjev, ki izhaja štirikrat letno v 8.900 izvodih in na literarnih večerih, ki smo jih prirejali, so bili vedno prisotni koroški besedni ustvarjalci: Andrej Kokot, Valentin Polanšek, prof. Janko Mesner, Milka Hartmanova, Gustav Janusch, Florian Lipusch, Tonči Schlapper in Stane Wakounig. Njim smo posvetili tudi posebno številko LI-stov, da bi naše delovne ljudi seznanili s kulturnim ustvarjanjem na Koroškem. V tej številki so poleg besednih ustvarjalcev sodelovali tudi koroški slikarji: Zorka Wess, Ernest Arbeitstein, Valentin Oman in Gustav Janusch. Jeseniški klub je lansko jesen z veseljem vključil v svoj založniški program, kot četrto knjigo Male Cufarjeve knjižnice, pesniško zbirko Andreja Kokota Čujte, zvonovi pojo. Zbirka je tako po vsebini kot opremi naletela na zelo ugoden odmev med slovensko javnostjo in je skoraj že razprodana. Ob tem moram reči, ne da bi izzvenelo kot samohvala, da so jeseniškimi primerom sledili mnogi kulturni centri na Slovenskem. Srečanje med koroškimi in jeseniškimi kulturnimi in besednimi ustvarjalci so postala delovna srečanja, srečanja kritične besede in načrtov za nadaljnjo rast slovenske kulture, katere soustvarjalci so

(Nadaljevanje na 20. str.)

Sprejem koroških Slovencev pred Delavskim domom

Dr. Franci Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem

Zahtevamo priznanje prisotnosti in enakopravnosti koroških Slovencev na avtohtoni lastni zemlji

Naj vam izrečem v imenu naših pevcev in naših besednih ustvarjalcev iskreno zahvalo za povabilo in predvsem za toplo dobrodošlico tukaj na Jesenicah.

Korotan je čuden svet, še lipa ima hrastov cvet, ta ironična prispodoba ljudskega tribuna Franceta Grafenauerja, morda nikdar ni bila tako resnična kakor danes. Kar ni hrastovsko pobarvano, kar ni čisto v smislu nemško nacionalnega koroševstva, kar ni nemško, na Koroškem ni ma prostora. Tako je treba razumeti pogrome na dvojezične napise lanske jeseni, tako vso trenutno gonjo proti zavednim koroškim Slovincem, ki jim očitajo nelojalnost in izdajstvo domovine. Neprekinjeno zlobna taktika od leta 1920 dalje, kdor je zaveden ni domovini zvest, taktika, ki je uspela, saj so uspeli razdvojiti koroške Slovence na zavedne in tako imenovane »Vindišarje«, ki so si jih gojili in snubili od ljudskega štetja do ljudskega štetja, dokler jih pri zadnjem ljudskem štetju niso kar absorbirali in jih prištelili k Nemcem hkrati, ko so hinavsko naštelili nekaj sto Slovencev več.

In svetu trobijo: poglejte našo širokogrudno in humano manjšinsko politiko. Slovinci so od zadnjega ljudskega štetja celo narasli in to za celih 1500 glasov, na nekaj več kot 15.000, medtem ko z absorbiranjem tako imenovanih »Vindišarjev«, v resnici izkazuje zadnje ljudsko štetje najnižje število slovensko govorečega ljudstva, saj so nas v resnici od leta 1961 do leta 1971 naštelili kar približno 8000 manj. In že gre stara preizkušena taktika naprej. Spet delijo in razdvajajo koroške Slovence v nelojalne, domovini nezveste levčarje, Titove komuniste na eni strani in na lojalne avstrijske Slovence odnosno avstro-Slovence na drugi strani. Toda to pot jim igra ne bo uspela. Naše ljudstvo je to igro spregledalo in ne naseda več.

To je potrdil zbor nad 500 odbornikov in krajevnih zapupnikov slovenskih narodnih organizacij, ki je z enim samim protiglasom odklonil sodelovanje koroških Slovencev v komisiji, ki so jo izsilile nemško nacionalne sile v stremiljenju po nadaljnjem zlobnem barantanju z življenjskimi interesi slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Ta sklep ni ost proti vladi, pač pa je naperjen proti tistim silam, ki hočejo s to komisijo po dolgoletnih tozadevnih naporih torpedirati končno obljubljeni pričetek reševanja odprtih vprašanj

med pristojno vlado in prizadeto manjšino. Prav tako naš apel za pomoč matičnemu narodu in njegovi državi ter naša zahteva po internacionalizaciji našega vprašanja, nista izraz naše nelojalnosti do države, v kateri avtohtono živimo nad 1300 let, marveč sta posledica povsem resnih groženj in fizičnih izgrediv proti varnosti življenja in imetja našega ljudstva. To naj bo poudarjeno in povedano predvsem tistim, ki nam očitajo nelojalnost in izdajstvo. Sicer ne čutimo potrebe, da bi poudarjali svojo lojalnost, saj jo izpričujemo s svojim delom dan za dnev. Ker pa nas pozivajo, da tudi formalno izpovemo svojo domovinsko zvestobo, tu pred matičnim narodom izjavljamo:

Koroški Slovinci smo vedno bili in hočemo ostati lojalni državljani avstrijske republike nasproti kateri, kakor ostali državljani, izpolnjujemo vse obveznosti in dolžnosti.

Pri tem želimo le to, da bi nam tisti, ki nam očitajo nelojalnost, ne delali toliko težav in težkoč in ne potiskali naše lojalnosti na rob potrpežljivosti in znosnosti. Ko poudarjamo to svojo lojalnost in zvestobodo do države, pa hkrati prav tako zavestno izjavljamo svojo narodnostno in kulturno povezanost z matičnim narodom. Z njim nas vežejo isti jezik, ista kultura, ista zgodovina, iste trpke izkušnje in ista težka doživetja, ne samo iz dobe pred 500 leti v skupnih kmečkih uporih, marveč tudi v komaj minuli dobi, v skupni veličastni narodnoosvobodilni borbi proti skupnemu sovražniku — nemškemu okupatorju. Zato je samorazumljivo in umevno, da se ob poskusu ponovnega nemško nacionalističnega naskoka na naše pravice, zatečemo k matičnemu narodu. Če je življenje naroda podobno življenju človeka, tedaj smo kakor otrok materi potožili svoje gorje šele, ko ni bilo več znosno, ko smo 17 let zaman čakali na razumevanje in izboljšanje. Zato z vso odločnostjo zavračamo očitke, da baje nismo izčrpali vseh možnosti, da bi rešili naše probleme znotraj v avstrijski državi sami.

Zlasti pa zavračamo očitke tistih, ki vseh teh 17 let načrtno preprečujejo vsako znosno, kaj šele pravično rešitev. To so isti krogi, ki nam očitajo nelojalnost, matičnemu narodu in Jugoslaviji pa odrekajo moralno pravico, da bi se zavzela za koroške Slovence, češ, da je baje s silo likvidirala in poglala nemško

manjšino iz svoje zemlje. Morda je le prav, da tudi v tej smeri postavimo stvari na pravo mesto. Kočevske in bantske Nemce ni izselila Jugoslavija, marveč so sami zapustili svoje kraje, skupaj s poraženo nacistično vojsko, kolikor jih že prej niso preselili Italijani in tudi Nemci sami. Še prav posebno pa nimajo pravice igrati sodnike nad vojnimi dogodki osebe in sile, ki so v sklopu nacistične vojske zakrivali nepopolne zločine proti našemu ljudstvu, da omenim samo zverinski umor Peršmanove družine v železnokapeljski občini, strašanska mučenja v Begunjah, kruto obešanje 100 nedolžnih talcev v Frankolovem za enega Nemca in grozotno pobijanje in streljanje nad tisoč mladincev in prebivalcev v Kragujevcu. Kdor ima toliko masla na glavi, naj ne hodi na sonce. Če torej kdo lahko govori o prastrahu, potem smo to mi Slovinci. In vendar ne želimo nič drugega kot pravice, ki nam gredo. Želimo samo priznanje prisotnosti in enakopravnosti našega ljudstva na avtohtoni lastni zemlji. Želimo ohraniti svoj jezik, svojo pesem, svojo kulturo. Želimo, da bi Koroška prenehala biti čuden svet, kjer ima še lipa hrastov cvet, želimo, da bi postala dežela, v kateri bi ne zrasla skupaj hrast in lipa, marveč, da bi poleg hrasta bujno rasla, sveže zelenela in žlahtno duhtela domača, koroška, slovenska lipa. Želimo živeti v miru in v plemenitem sočudenju medsebojnega kulturnega in gospodarskega prizadevanja z narodom sosedom, ker smo prepričani, da je samo tako mogoče graditi lepšo in srečnejšo bodočnost na Koroškem in v širšem prostoru Alpe-Jadran.

Zato pozivamo vse demokratične sile na Koroškem in v Avstriji, da z nami vred rušijo umetne pregrade med sosednima narodoma, ki jih postavljajo nemški nacionalisti, z odrekanjem pravic in enakopravnosti slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem in z netenjem sovražstva v času, ko so s tehničnim razvojem končno padle naravne meje visokih Karavank. Da bi nas v tem prizadevanju za doseg naših pravic in za čimvečje zblizanje med narodi podprli tudi vi, dragi rojaki, je danes naša iskrena prošnja. Predvsem pa se vam in preko vas vsemu matičnemu narodu, prisrčno zahvaljujemo za vašo dosedanjjo pomoč in zavzetost, ki nas krepi v naši veri, da v svoji težki borbi nismo sami, marveč ste z nami vi, slovenski narod in vsi narodi Jugoslavije.

Na Koroškem večeru so predstavili svojo poezijo naslednji koroški besedni ustvarjalci

MILKA HARTMANOVA je lansko leto praznovala sedemdesetletnico svojega plodnega in bogatega življenja. Kot potujočo učiteljico in ljudsko prosvetno delavko, pa tudi kot pesnico, jo poznajo po vsej slovenski Koroški. Že od rane mladosti piše pesmi, leta 1952 pa je izšla tudi njena pesniška zbirka *Moje grede*.

VALENTIN POLANSEK, učitelj v Lepeni pri Železni Kapli, se uveljavlja kot pesnik in pisatelj. V različnih slovenskih revijah in časopisih se oglašja že od leta 1947. Doslej je izdal dve samostojni pesniški zbirki *Grape in sonce* in *Karantanske*, lani pa je izšla tudi njegova zbirka otroških pesmi *Cinček*. V različnih revijah je objavljala tudi svoje povesti.

ANDREJ KOKOT, lahko bi mu tudi rekli koroški samorastnik, se je uveljavil predvsem s svojimi pesmi, s katerimi zelo prizadeto in zavzeto reagira na dogajanja med svojo narodnostjo. Doslej je izdal tri pesniške zbirke in sicer v Celovcu *Zemlja molči* in *Ura vesti*, lani pa je izšla na Jesenicah njegova tretja zbirka pod naslovom *Čujte, zvonovi pojo*. Svoje pesmi objavlja v različnih slovenskih revijah in časopisih.

STANE WAKOUNIG, slovenski učitelj iz Koroške, je bil najmlajši med sobotnimi gosti. Doslej je svoje pesmi objavljala v koroški reviji *Mladje*, pri nas pa se je prvič predstavil.

Povezani v enotnem kulturnem prostoru

(Nadalj. z 20. str.)

tudi koroški Slovinci — pevci, ki delujejo v pevskih zbora, koroški besedni ustvarjalci, gledališki delavci in vsi za slovensko besedo in kulturo zavzeti koroški Slovinci. Zvesti v začetku navedenim načelom, smo začeli tudi ostale koroške kulturne skupine, predvsem pevske zbornice, ki so na Koroškem najštevilnejše, vključevati v naša občinska programska kulturna prizadevanja. S pevskega zboroma z Bilčovsa in Loge vasi ter nekaterimi drugimi zbori in našimi nastopi na Koroškem, smo sodelovanja že vgradili v svoje programe, ki bodo dopolnjevali in žlahtnili naša skupna prizadevanja za nadaljnji kvaliteten razvoj slovenske kulture. Kajti izhajamo iz spoznanja, da tako kulturna prizadevanja na Koroškem, kot prizadevanja pri nas, skupaj prispevajo v zakladnico slovenske kulture. To pa je tudi najboljša pot, po kateri si bo slovenska narodnostna skupnost na Koroškem oziroma Avstriji dokončno izbojevala svoj enakopravni položaj v avstrijskem državnem prostoru. Pot, ki vodi k popolnemu uresničevanju sedmega člena avstrijske državne pogodbe, pa tudi pot za krepitev neodvisne in demokratične Avstrije. To je pot utrjevanja dobrih sosedskih odnosov med socialistično Slovenijo oziroma Jugoslavijo in demokratično Avstrijo. Zavedamo se, da bo z rastjo slovenskega jezika in kulture na Koroškem, rasla tudi slovenska zavest in s tem moč in obstoj narodnostne skupnosti.

Ko smo v občini razmišljali, kako tem prizadevanjem dati tudi čvrsto organizacijsko, demokratično in masovno osnovo, smo prišli do ideje formiranja sekcije za sodelovanje z zamejskimi Slovenci pri občinski konferenci SZDL, kot najmasovnejši

družbeno politični organizaciji delovnih ljudi. Prek sekcije bomo povezovali, koordinirali in pospeševali sodelovanja z zamejskimi Slovenci, predvsem pa s Slovenci na južnem Koroškem, kot našimi najbližjimi sosedi. Delovni program sekcije pa je usmerjen tudi v nas same, v dvigovanje naše lastne zavesti, v spoznavanje položaja slovenske narodnostne skupnosti na avstrijskem Koroškem in njihovega zgodovinskega razvoja ter našega bolj zavestnega in zavednega obnašanja do dvojezičnosti na Koroškem in pri nas doma.

Ko sem uvodoma večkrat poudaril enotni slovenski kulturni prostor, v katerega vključujemo tudi Slovence izven naših meja, moram ob sklepu svojih misli naglasiti, da bi to moral uresničevati vsak naš občan, ko odhaja na obisk ali poslovna pota v Beljak, Celovec, Bilčovs ali Logo vas, ali kadar od tam sprejema obiske.

Pri vsem tem se namreč v osnovi zavedamo, da bomo z našim ponašanjem in odnosi lahko ogromno prispevali k uspešnosti borbe koroških Slovencev pri uresničevanju sedmega člena avstrijske državne pogodbe. Kajti uresničevanje tega člena hkrati pomeni tudi zmago demokratične v Avstriji, zmago naprednih sil v Avstriji, to pa je tudi osnova za pristno, iskreno in tvorno sodelovanje med socialistično republiko Slovenijo oziroma Jugoslavijo in demokratično Avstrijo, ki jima je mir in dobri sosedski odnosi platforma nadaljnjega napredka.

Koroškim pevcem, besedustvarjalcem in ostalim kulturnim in družbenim delavcem se zahvaljujem za njihova prizadevanja pri ohranjanju in razvijanju slovenske besede in kulture na avstrijskem Koroškem in jim želimo še veliko uspeha in napredka.

Predstavljamo vam šestnajstkratne državne in pokalne prvake

Hokejisti Jesenic slave v letošnjem letu izreden jubilej — 25. letnico kluba, obenem pa so po trdi borbi ravno v letošnji sezoni vrnil nazaj na Jesenice tudi naslov državnega prvaka in osvojili naslov pokalnega prvaka Jugoslavije. Tudi uvrstitev v finale Alpskega pokala je velik uspeh, zato lahko letošnjo sezono smatramo za izredno uspešno in ravno o uspešnosti sezone govori naša reportaža. V njej smo izbrali vse tiste, ki so najbolj zaslužni za ta uspeh, napisali njihove želje, mnenja in ostalo.

FRANC TALER, predsednik kluba že 8 let, diplomirani ekonomist, upravnik Carinarice Jesenice, nam je o stanju v klubu povedal:

Letošnja sezona je bila mnogo težja od prejšnjih, to pa iz sledečih razlogov:

Morali smo vrniti izgubljeni primat in vse ostale naslove na Jesenice. Sezona je bila precej daljša od prejšnjih, vmes pa so se pojavljali še drugi problemi, ki so bili rezultat odnosov med klubom in zvezo, vendar se je ob koncu vse uredilo. V tej sezoni smo precej več delali na vzgoji mladine in dosegli zelo dobre rezultate pri mladincih in pionirjih, ki nam jamčijo uspeh tudi v bodoče in še bolj kvaliteten hokej. Za to je jamstvo tudi izredno dober trener, od katerega klub veliko pričakuje, seveda pa bo treba disciplinirano sprejeti njegovo znanje in rusko šolo, ki se le razlikuje od drugih šol, vendar pa je ena najuspešnejših v svetu. K uspehu je svoje prispevala tudi izredna podpora športne publike, tu pa mislim na tiste navijače, ki so nam stali ob strani tudi ob najtežjih trenutkih in nas niso zapustili ob prvem neuspehu. Zal nam je, da v alpskem tekmovanju nismo dokončno zaključili tekmovanja, kar prenašamo na jesen. V pogledu materialnih pogojev so bile težave slične kot vsa leta nazaj, ker pa je bila sezona daljša in nastopalo več ekip, mislim in upam, da bomo v bodoče od vseh kolektivov na Jesenicah dobili več razumevanja za to vrsto športa, saj je hokej res šport celotnega kraja in vse Gorenjske. Letos praznujemo visok jubilej — 25. letnico kluba — in upam, da bodo najzaslužnejši igralci in športni funkcionarji ob tej priliki sprejeli zaslužena družbena priznanja, ki jim pripadajo. V tem okviru bomo tudi skušali organizirati razna tekmovanja in mednarodni turnir ter se tako oddolžili za podporo, ki jo bomo sprejeli.

Ing. EMIL AZMAN, predsednik strokovnega odbora pri klubu v zadnji sezoni nam je dejal:

Kdo ne bi bil zadovoljen in vesel, da je člansko moštvo ponovno državni prvak in nosilec Jugo-kupa. Pomemben mednarodni dosežek pomeni tudi uvrstitev v finale Alpskega pokala. Zato gre predvsem zasluga trenerjema Dušanu Brunu, ki je v začetku sezone prevzel moštvo in Borisu Afanasijevu, ki se je sredi sezone znal vključiti v delo moštva in s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami pripomogel do takega uspeha. Seveda pa so za to zaslužni vsi igralci prvega moštva.

Ob tem uspehu ne bi smeli mimo dejstva, da so tudi pionirji državni prvaki Jugoslavije in da so tudi mladinci Kranjske gore pokazali veliko zrelost. Ob teh uspehih pa bi morali tudi bolj objektivno presojati vzroke za neuspeh Kranjske gore.

Prepričan sem, da bomo s ponovno vrnitvijo tega zvenečega naslova na Jesenice, uredili tudi mnoga odprta vprašanja v klubu in v odnosih znotraj kluba in navzven.

Vsem, ki so sodelovali in pomagali klubu doslej, se zahvaljujem v prepričanju, da nam bodo ostali zvesti tudi v prihodnje.

VASO DERETIČ — tehnični vodja ekipe. V klubu sodeluje že od leta 1956 in je bil prisoten pri vseh šestnajstih osvojenih naslovih. Meni, da so dostojno reprezentirali jeseniški hokej, vendar pa upa, da bodo tudi v alpskem pokalu dobili lovoriko. V bodoče bo treba še več delati, saj nas čaka težka preizkušnja v evropskem pokalu, finale alpskega pokala in pa seveda napad vseh jugoslovanskih tekmecev na domače lovorike. V prihodnji sezoni računamo na povratek Zbontarja, Felca in Gorazda Hitija, nič več pa ne smemo

izpustiti naslova prvaka iz rok. Za to nam je porok tudi trener Afanasijev, ki je v moštvo vnesel prijateljstvo med igralci in jim nudil moralno oporo tudi v najbolj kritičnih trenutkih. Prihodnjo sezono nameravamo pričeti prej, v ekipi pa bo dvaindvajset igralcev, kar nam bo dalo možnost selekcije igralcev in še izboljšalo disciplino moštva.

BORIS AFANASIJEV — glavni trener, rojen v Moskvi, zaslužni mojster športa v Sovjetski zvezi. Na Jesenice je prišel ob pričetku sezone in prevzel treninge prve ekipe ter strokovno pomoč vsem ostalim trenerjem. S svojim taktičnim nastopom je ustvaril moralo v ekipi, sadovi njegovega dela pa se že kažejo v vse bolj kolektivni igri moštva. Ko je prišel na Jesenice, pravi, da je takoj videl, da ima pred seboj dober kolektiv športnikov, poln želja, srčnosti in hotenja, toda tega niso taktično uporabili. Pred prihodom v Jugoslavijo je slišal, da se pri nas trenira premalo in slabo, toda sedaj je to svoje mnenje spremenil. Kot največjo slabost jugoslovanskega hokeja pa smatra, da je to, da nimamo vsaj šest takih ekip kot sta Olimpija in Jesenice, škoda, saj bi bil potem tudi izbor igralcev večji in bi hokej hitreje napredoval. Velika rezerva Jesenic pa so pionirji, ki kažejo mnogo zanimanja in velik smisel za hokejsko igro. Z njimi bo potrebno načrtno delati in bodočnost jeseniškega hokeja bo zagotovljena. V mrtvi sezoni namerava s trenerji predelati metode dela in njihovo znanje izpopolniti tako, da bodo v

prihodnji sezoni pričeli zares z enotno vzgojo kadrov. S takim delom bodo v bodoče prihajali mlajši igralci v višja moštva z dobro tehniko in taktičnim znanjem. Zelo je zadovoljen, da ga je moštvo in uprava izredno lepo sprejela in da skušajo uresničevati v delu njegove taktične zamisli. Zaveda se, da je samo trener še premalo za uspeh ekipe, ker pa vidi, da ga igralci poslušajo in skušajo uresničevati njegove zamisli, je to za njega priznanje in smatra, da so ga igralci sprejeli medse.

DUSAN BRUN — pomočnik trenerja, rojen 7. julija 1929, zaposlen v železarni Jesenice kot strugar, je delavec v hokejskem klubu od ustanovitve. Prvi dve leti je bil vratar, nato pa branilec in z ekipo osvojil desetkrat naslov državnega prvaka. Od leta 1967 dalje je v klubu kot trener in je vzgajal že precej mladih igralcev. O uspehu ekipe meni:

Zadovoljen sem, da se je prvenstvo vrnilo nazaj na Jesenice in v prave roke. Jeseniški športni delavci smo veliko naredili za jugoslovanski hokej, čeprav imajo druge boljše pogoje in strokovnjake z bolj zvanečimi naslovi. V bodoče upam, da bodo uspehi še večji seveda, če bo homogenost v ekipi. S prihodom sovjetskega trenerja pa smo dobili strokovnjaka, ki bo še izboljšal tehnično znanje igralcev in trenerskega kadra.

FRANC SMOLEJ — kapetan ekipe, rojen 15. julija 1940, metalurški tehnik, zaposlen v železarni. V klubu je že 15 let, pri osvajanju naslova je sodeloval štirinajstkrat, za jugoslovansko reprezentanco pa je odigral že 200 tekem. V letošnjem letu je kljub dolgemu stažu zaigral izredno dobro in dal svoje najbolj uspešne partije. O uspehu pa misli naslednje:

Vesel sem, da smo dosegli zastavljene cilje, čeprav težje, kot sem pričakoval ob pričetku sezone. Upam, da so tekme in vzdušja na najbolj važnih tekmah dokaz, da je treba hokej, kakršen je danes na Jesenicah, smatrati kot del rekreacije in razve-

drila delovnega človeka in ga zato tudi primerno vsestransko podpreti. To dokazuje obisk na nekaterih tekmah, ko je bilo prisotno več kot polovico delavcev kolektiva Železarne. Upam, da so samoupravni organi spoznali, da je ta šport treba vsestransko podpreti, smatram pa tudi, da smo pošteno vrnilo sredstva, ki so bila vložena v nas (čeprav večkrat očitana). Precej prizadet pa sem se čutil, ko se je npr. v začetku sezone postavljalo vprašanje, ali se nam odobri dopust za treninge in tekmovanja ali ne. V klubu je bilo v letošnji sezoni opravljeno veliko delo, vendar pa smatram, da se bo moral spremeniti tudi način dela klubske uprave in pritegniti k delu sposobne, dela voljne ljudi, ki bodo tekoče in dinamično reševali probleme in nam priborili priznanje in svoje mesto tudi v najvišjih hokejskih organizacijah. Spodrsrljaji v letošnji sezoni pa naj nam bodo šola za bodoče delo in naj se ne ponove.

IVO JAN — branilec, rojen 20. aprila 1942, metalurški tehnik, zaposlen v železarni Jesenice, v klubu deset let, za reprezentanco pa je odigral 220 tekem. Vesel je, da smo osvojili vse lovorike v državi, o premoči pa pričajo rezultati, z nekoliko več srečo pa bi bila razlika lahko še večja. Moj največji kiks pa je bil, da sem sploh kdaj zapustil Jesenice, publiki pa se zahvaljujem za izredno bodrenje v letošnji sezoni.

RUDI KNEZ — vratar, rojen 21. septembra 1944, šofer, zaposlen v železarni, v klubu sedem let, za reprezentanco pa odigral 120 tekem. O prvenstvu meni, da so ga osvojili gladko in sigurno, kiks, ki so jih imeli med prvenstvom, pa so jim dali še večjo voljo do dela in zmaga. (Nadalj. na zadnji strani)

HOKEJ NA LEDU

Jesenice : Medveščak 6:3 (3:0, 2:1, 1:2)

V zadnji tekmi državnega prvenstva, ki je bila zgolj še formalnost, so Jeseničani precej s težavo premagali žilavega nasprotnika. Obe ekipi sta imeli mnogo priložnosti za zadetek, toda vratarja Knez in Žibert sta z izrednimi obrambami uspešno zaustavljala akcije napadalcev. Za slabšo kvaliteto igre pa je kriva tudi izredno slaba ledena ploskev, ker je v okvari stroj za čiščenje ledu. Pred srečanjem so Jeseničani prejeli pokal za 16. naslov državnega prvaka.

Žavnega prvaka, pionirke državnega kluba pa so izvedle kratek program in igralce obeh ekip nagradile s šopki cvetja. Tudi obrtnik Novak je predal hokejistom Jesenic svoj pokal, napravljen iz hokejskih palic za državni naslov. Čeprav so Jeseničani že visoko vodili (6:1) pa so ob koncu tekme nekoliko popustili in Medveščaku je uspelo ublažiti visok poraz.

Gole za Jesenice so dosegli: Slavko Beravs 2, Ivo Jan 1, Tišler 1, Pipan 1 in Škrjanc 1.

Kr. gora : C. zvezda 0:2 (0:0, 0:1, 0:1)

Napadalci Kranjske gore so tudi v zadnjem srečanju zahtevali in pokazali izredno neučinkovitost pred vrati gostov. Bili so boljši v celotnem srečanju, toda žal niso znali realizirati tudi najbolj zrelih priložnosti. Gostje so se v glavnem le branili, izkoristili pa so svoje redke priložnosti in zmagali.

S tem se je ekipa Kranjske gore poslovila od prve lige. V prihodnji sezoni bo nastopala v drugi ligi, seveda pa se obeta tudi korenita pomladitev ekipe, saj je moštvo Kranjske gore nekdanje bilo rezervar mladih in perspektivnih igralcev za prvo moštvo Jesenice. To pa smo v tej sezoni pogrešali.

Kr. gora : Jesenice 19:3 (6:1, 7:0, 6:2)

V zaostali tekmi državnega prvenstva za mladince so igralci Kranjske gore prepričljivo porazili Jeseničane in potrdili svojo dobro formo, ki so jo pokazali v zadnjih srečanjih. Tudi fizično mnogo slabši Jeseničani so imeli nekaj zrelih prilik za gol in pokazali dosti dobro igro.

Gole so dosegli: Klemenc 5, Mavčec 4, Berlišk 3, Pristov 2, Brezovec 1, Šlibar 1, Čatac 1, Brun 1 in Fartek 1 za Jesenice po Golja in Gregorič.

Jesenice tudi pokalni prvak

V tekmovalstvu za naslov pokalnega prvaka Jugoslavije so Jeseničani doživeli svoje drugo zmagoslavje. V dveh tekmah so še enkrat dokazali moštvo Olimpije, da so trenutno boljši od njih. Po prvem srečanju na Jesenicah (5:5) so v Ljubljani, v izredno dramatični borbi do zadnjega diha, premagali Olimpijo 3:2 in prinesli na Jesenice še eno dragoceno lovoriko. Naši fantje so v tem srečanju zaigrali z vsem srcem in popolnoma zasluženo odšli kot zmagovalci iz ledene ploskve. Vseeno pa je bil izid srečanja negotov do zadnjih sekund, saj so naši dosegli zmagoviti zadetek šele petnajst sekund pred koncem srečanja. Veselje Jeseničanov je bilo nepopisno, obenem pa so se s tem oddolžili svojim vernim navijačem za razočaranje, ki so jim ga pripravili v prejšnji sezoni.

Še enkrat poudarjam stanje v jeseniški košarki je kritično. Dejstvo je, da tako moška kot ženska ekipa ne bo uspela v borbi za obstanek v ligi, če bosta za ekipo skrbeli le trenerja.

Ali res ni rešitve za jeseniško košarko?

To vprašanje se nam vsiljuje po devetnajstih letih bolj ali manj uspešnega dela košarkarskega kluba Jesenice. Vprašanje je še toliko bolj aktualno, ker je košarkarski klub eden izmed najbolj množičnih po članstvu v SD Jesenice.

Vendar pa se obstoj kluba vedno bolj bliža skrajni kritični točki. Tega dejstva ne morejo izpodbiti vestne priprave obeh ligaških moštev. Priprave so kolikor toliko uspešne predvsem zaradi skrbi obeh trenerjev, ter seveda igralcev in igralk obeh moštev.

Košarkarski klub je že skoraj dve leti brez pravega vodstva. Klub vodijo posamezniki, ki pa ne zmorejo vsega dela.

Položaj je iz dneva v dan slabši. V začetku januarja napovedanega občnega zbora še do sedaj ni bilo, kljub temu da je že marec. Vzroka, da do občnega zbora še ni prišlo sta dva:

1. Težavno finančno stanje,
2. Pomanjkanje ljudi, ki bi vodili klub.

Nerazumljivo je, da na Jesenicah ni ljudi, ki bi bili pripravljeni nekaj svojega prostega časa žrtvovati v korist športa. Ali smo prišli res tako daleč, da ni več ljudi, ki bi bili pripravljeni delati, ki bi bili ponosni, da vodijo klub, društvo. Ali mora biti danes res vse plačano?

Ekipe trenirata že od decembra, toda do sedaj še ni bilo človeka, ki bi si vsaj ogledal trening. V klubu, izgleda, da so popolnoma prenehali delati, razen obeh novih trenerjev, še tisti maloštevilni, ki so delali do sedaj.

Ekipe trenirata že od decembra, toda do sedaj še ni bilo človeka, ki bi si vsaj ogledal trening. V klubu, izgleda, da so popolnoma prenehali delati, razen obeh novih trenerjev, še tisti maloštevilni, ki so delali do sedaj.

Letos nihče še ni pregledal načrta priprav klubskih ekip. Ekipe sta v nezavidljivem položaju. Ne samo, da nimata najnujnejše opreme, ampak sta postali povsem odvisni od dobre volje in pripravljenosti igralcev in igralk. Toda tako ne more več naprej!

Na Jesenicah se bo treba odločiti:

1. ali se bo košarka še igrala,
2. ali so možnosti, da igrajo obe ekipi v prvi SKL,
3. ali se bodo našla finančna sredstva,
4. ali bo KK Jesenice dobilo novo vodstvo, ki bo s svojim delom uspelo spraviti to športno igro ponovno na dostojno višino.

Vse to bo potrebno rešiti! Vendar pa časa ni dovolj. Konec marca se pričnejo tekmovanja, takrat pa bo prepozno karkoli storiti. Potrebno se bo odločiti: ali se bo pomagalo košarkarjem iz težavnega položaja, ali pa jasno povedati, da za to nismo zainteresirani, kajti tako životrajiti se ne da več!

Košarkarji in košarkarice si želijo samo: primerno vodstvo, ki bi vodilo račune o ekipah in skrbelo za finančna sredstva. Košarkarji so

so namreč sposobni rešiti moštvi pred izpadom, toda ne brez urne pomoči. Potrebno bo prenehati mižati na eno oko in govoriti »Nekako bo že šlo!« Treba je kritično pristopiti k stvari, priznati dosedanje napake in pričeti z delom.

Če se v kratkem času stvari ne pričnejo urejati, če bom pri svojem trenerskem delu osamljen in brez pomoči ljudi, ki bi vodili moštvo v prvi ženski ligi (pri tem ne mislim na strokovno delo temveč organizacijsko), bom prisiljen odstopiti iz mesta trenerja! To sem pripravljen storiti tudi v primeru, če se ugotovi moja krivda za sedanje stanje v klubu. Mislim, da je enakega mnenja tudi trener moške ekipe Marjan Sršen!

Pozivam vse, katerim je vsaj malo do jeseniške košarke, da priskočijo na pomoč pri reševanju krize. S postavljenim stališčem ne želim, da bi morda kdo smatral, da gre za kakršnokoli izsiljevanje, temveč samo za to, da bi vsi spoznali, da tako ne gre več! Prepričan sem, da je istega mnenja tudi trener Marjan Sršen.

trener ženske ekipe
Branko Jeršin
KK Jesenice

V petek, 2. marca, se je Jeseničanom po več kot petih letih predstavil popularni ansambel Avsenik. Nastop je organizirala tovarniška konferenca ZM železarne Jesenice. Večer je minil v izrednem razpoloženju, ki je preraslo v navdušenje. Ne samo kvalitetna izvedba vseh melodij, ves nastop glasbenikov Slavka Avsenika, Francija Koširja, Albina Rudana, Leva Ponikvarja in Mika Sossa, pevec Eme Prodnik in Franca Korena ter napovedovalca Tea Lipicerja, je predstavljal izredno zaokroženo celoto, ki potrjuje kvaliteto in zagotavlja uspeh. Ansambel Avsenik se ob tej priložnosti zahvaljuje organizatorjem večera — tovarniški konferenci ZM železarne za pobudo, darila in čestitke ob 20-letnici obstoja ansambla, prav tako pa tudi vsem številnim obiskovalcem v dvorani za izredno lep sprejem in priznanja.

Republiško prvenstvo v veleslalomu

Na republiškem prvenstvu v veleslalomu za učence in učenke osnovnih šol in za dijake in dijakinje srednjih šol, ki je bilo v Kranjski gori v dneh 27. in 28. februarja, so tekmovalci in tekmovalke iz šol jeseniške občine dosegli tri prva mesta. To so: Boštjan Gasar (starejši pionir), Edith Oitzl (mlajša mladinka) in Iztok Saksida (član). Podrobni rezultati so naslednji:

Osnovne šole

Mlajši mladinci: 1. Andrej Hoelzl (Ravne), 2. Sašo Oblak (Jesenice), 5. Robi Bizjak (Kr. gora), 11. Primož Veskovič (Jesenice)

Mlajše mladinke: 1. Simona Križaj (Tržič), 7. Jožica Košir (Kr. gora).

Starejše pionirke: 1. Reka Pečerič (Maribor), 2. Renata

Caf (Jesenice), 14. Mojca Legat (Zirovnica).

Mlajši pionirji: 1. Jurij Franko (N. Gorica), 16. Gregor Benedik (Zirovnica).

Mlajše pionirke: 1. Jana Valič (Šk. Loka), 10. Brigita Kežar (Kor. Bela).

Cicibani: 1. Tomaž Dornik (Ljubljana), 3. Aleš Podrekar (Mojstrana) in 11. Uroš Pestotnik (Jesenice).

Cicibanke: 1. Maja Rodič (Ravne), 13. Saša Vesek (Jesenice), 14. Tatjana Tancar (Jesenice), 18. Barbka Benedičič (Jesenice).

Srednje šole:

Mlajše mladinke: 1. Edith Oitzl (g. Jesenice), 2. Andreja Urh (EŠ Jesenice), 3. Mojca Polc (G. Jesenice), 15. Dubravka Tavčar (G. Jesenice).

Starejše mladinke: 1. Ilka Čerpes (Maribor), 6. Ingrid Oitzl (G. Jesenice)

Članice: 1. Irena Jež (Ravne), 2. Barbara Pikon (G. Kranj).

Mlajši mladinci: 1. Bojan Križaj (Ljubljana), 5. Janez Peskar (Zdr. šola Jesenice), 10. Marko Pečar (G. Jesenice) in 13. Janez Šemrl (G. Jesenice).

Starejši mladinci: Roman Hoelzl (G. Ravne), 3. Gregor Sodja (G. Jesenice), 5. Uroš Ogrin (G. Jesenice), 6. Jani Saksida (G. Jesenice), 10. Milan Malej (G. Jesenice).

Člani: 1. Iztok Saksida (G. Jesenice), 18. Janez Babič (ZIC Jesenice).

V celoti je nastopilo čez 300 učencev in učenk osnovnih šol in čez 200 dijakov in dijakinj srednjih šol. Organizacijo vseh tekmovanj je izvedel republiški center šolskih športnih društev.

T. Š.

Kaj homo gledali v kinu

10. marca amer. barvni film TRNOVA ROZICA ob 15. uri
10. in 11. marca nemški barvni film INSPEKTOR PERAK ob 17. in 19. uri, režija Alfred Vohrer, v glavni vlogi Horst Tappert

12. in 13. marca italijanski CS barvni film TUJEC IMENOVAN TISINA ob 17. in 19. uri, režija Antony Skot, v glavni vlogi William Barger

14. marca angleški barvni film VROČI PESEK OTOKA SYLTA ob 17. in 19. uri, režija Jerzy Macc, v glavni vlogi Horst Tappert

15. in 16. marca francoski barvni film MAKŠ IN TATOV, ob 17. in 19. uri, režija Claude Sautet, v glavni vlogi Michel Piccoli

17. marca francoski barvni film SICILJANSKI KLAN ob 17. in 19. uri, režija Henri Verneuil, v glavni vlogi Alain Delon, Jean Gabin

KINO PLAVZ

10. in 11. marca italijanski CS barvni film TUJEC IMENOVAN TISINA ob 18. in 20. uri

11. marca ameriški barvni film TRNOVA ROZICA ob 10. uri

12. in 14. marca nemški barvni film INSPEKTOR PERAK ob 18. in 20. uri

14. in 15. marca ameriški barvni film HERBIE! AH TA CUDOVITI AVTO ob 18. in 20. uri

16. marca angleški barvni film VROČI PESEK OTOKA SYLTA ob 18. in 20. uri

17. marca italijanski nemški barvni film IZABELA HUDICEVA KNJEGINJA ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE-MOJSTRANA

10. marca italijanski CS barvni film PREISKAVA NE-DOLŽNEGA DRŽAVLJANA

11. marca ameriški CS barvni film TEROR IN STRAST

17. marca italijanski CS barvni film TUJEC IMENOVAN TISINA

KINO KRANJSKA GORA

10. marca amer. CS barvni film TEROR IN STRAST

11. marca ameriški barvni film HERBIE! AH TA CUDOVITI AVTO

14. marca italijanski CS barvni film TUJEC IMENOVAN TISINA

15. marca angleški barvni film VROČI PESEK OTOKA SYLTA

17. marca nemški barvni film INSPEKTOR PERAK

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

10. marca ameriški barvni film ANTIBEBI PILULA ob 19. uri

11. marca ameriški barvni film TRNOVA ROZICA ob 17. uri

11. marca italijanski CS barvni film PREISKAVA NE-DOLŽNEGA DRŽAVLJANA ob 19. uri

14. marca nemški barvni film INSPEKTOR PERAK ob 19. uri

17. marca ameriški barvni film HERBIE! AH TA CUDOVITI AVTO ob 19. uri

Gledališče

SOBOTA, 10. 3. 1973 ob 19.30
D. H. Lawrence: SNAHA — Igra v petih slikah;

NEDELJA, 11. 3. 1973 ob 19.30 F. Kozak: VIDA GRANTOVA — Gostovanje v Kropi; PETEK, 16. 3. 1973 ob 19.30 D. H. Lawrence: SNAHA —

Zaključena predstava za tovarniški komite ZMS Železarne Jesenice.

Film — Tujec imenovan tišina

VABILO NA DRŠALNO REVIJO

Drsalno-kotalkarski klub Jesenice priredi skupno z drsalno-kotalkarskim klubom Olimpija iz Ljubljane ob zaključku sezone v soboto, 9. marca 1973, ob 18. uri v dvorani Podmežakljo

DRŠALNO REVIJO

Ljubitelji drsanja vljudno vabljeni!

Tudi šesta »svinjska glava« uspela

Lepa, sončna pustna nedelja in pa že šesta pustno-smučarska prireditev za trofejo »Svinjska glava« je v Črni vrh privabila rekordno število gledalcev, po ocenah več kot 3000. Tudi prireditev sama je bila zanimiva in čeprav je bilo pustnih mask nekaj manj kot prejšnja leta, skupno samo 17, pa so bile te izredno duhovite, domiselne in tudi aktualne.

Po tekmovalju pustnih mask, pri čemer so nekateri preskušali progo, drugi pa kar prehodili, kjer je predvsem Franci Košir imel za vsako tudi primeren komentar, so opravili že kar običajen ceremonijal. Stari župan, Florjan Mlakar, ki se je na cilj pripeljal kar v

lepem črnem avtomobilu skupaj z »ljubico«, se je trudil, da bi dobil zaupanje »občanov« Črnega vrha, vendar je bil le deležen preveč kritik in za novega župana so izvolili Francija Koširja. Napravljen v delovnem obleko je obljubil predvsem delo, kar pomeni, da naj le delo ima veljavo.

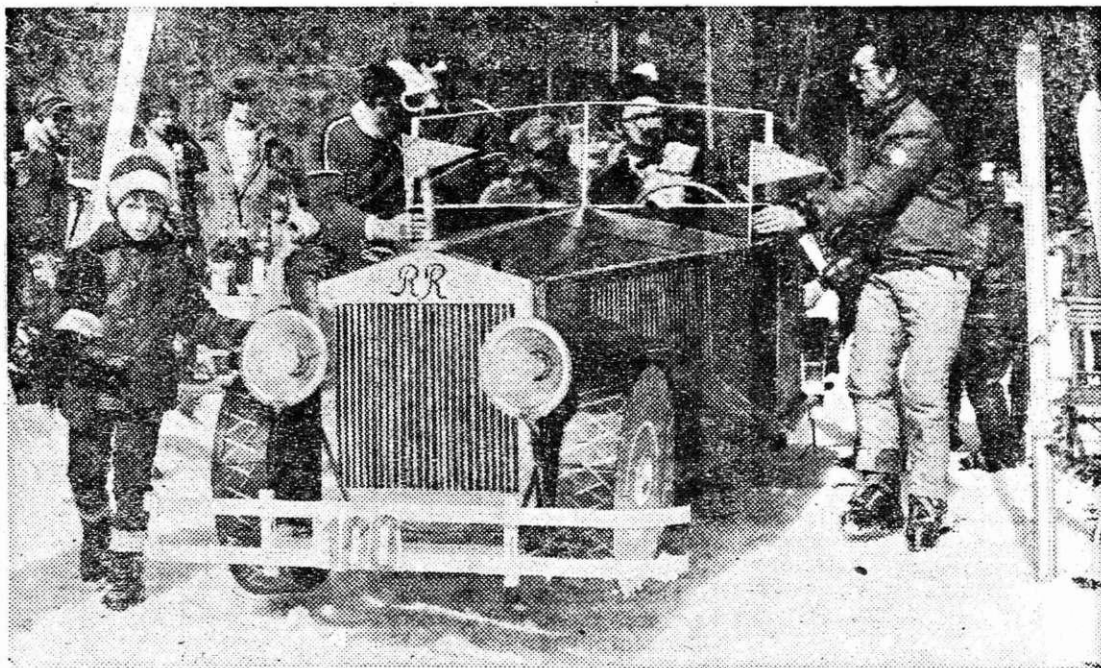
Prireditev so zaključili s podelitvijo priznanj in letos izredno vrednih nagrad. Letošnji zmagovalci so bili skupina mask, ki so predstavljali kitajske kirurge. Ti so se najbolj približali poprečnemu času med najhitrejšim in najpočasnejšim. Lepo zapečeno pravo svinjsko glavo in pa še iz lesa izrezljano glavo so dobili Drago, Stane in

Franci Koblar ter Jože Klinar.

Kot rečeno so bile vse maske zanimive in kvalitetne. Komisija, ki je ocenjevala, ni imela ravno lahkega dela. Prvo nagrado so prisodili Florjanu Mlakarju za domiselno izvedbo avtomobila, drugo nagrado so dobili že omenjeni kitajski kirurgi, tretjo nagrado pa si je prislužil Franci Vavpotič za masko pračloveka.

Nagrade pa so dobili prav vsi, ki so sodelovali.

Ob duhovitih maskah, ob vsem komentarju povrh še izredno lepem vremenu, prav gotovo nikomur ni bilo žal, da je prišel v Črni vrh. Na svidenje ob letu.

Prvo nagrado je prejel Florjan Mlakar za izvedbo na sliki

NOGOMET

Renče : Jesenice (mladinci) 2:1 (0:1)

V soboto, 4. marca, so naši mladinci gostovali v Renčah, kjer so v okviru priprav na spomladanski del prvenstva odigrali svojo drugo prijateljsko tekmo s prvakom primorske mladinske lige moštvo Renč in srečanje izgubili z rezultatom 2:1 (0:1).

Naši so prikazali mnogo lepši in zanimivejši nogomet kot domačini, vendar zaradi pomanjkanja treninga na prostem, niso znali izkoristiti številnih idealnih priložnosti za dosego gola. Nasprotno pa so domačini, kateri so se več

ji del tekme branili, s pomočjo pristranskega domačega sodnika uspeli iz dveh navidezno nenevarnih priložnosti doseči dva gola in s tem tudi zmago.

Kljub porazu naših mladincev je bil trener Radović zadovoljen z igro našega moštva in upa, da bodo fantje z rednimi treningi do pričetka spomladanskega dela prvenstva prišli v polno formo.

Članí, ki se tudi pripravljajo na spomladanski del prvenstva, bodo v soboto gostovali v Novi Gorici, kjer se bodo srečali z moštvom Vozil.

Kulturna skupnost Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto

ORGANIZACIJSKEGA TAJNIKA skupnosti za nedoločen čas

Pogoji:

1. najmanj dokončana srednja šola;
2. zanimanje in smisel za kulturno-politično in organizacijsko delo.

Osební dohodki po družbenem dogovoru. Vlogo naj kandidati s priloženim kratkim življenjepisom in dokazilom o izobrazbi vložijo do 17. marca 1973 na naslov: Kulturna skupnost Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4, Jesenice.

ZAHVALA

Gorski reševalni službi z Jesenic se za hitro in uspešno pomoč s Črnega vrha, dne 4. marca 1973, iskreno zahvaljujem.

Marjan Burlačenko

DRAGO MAKUC — vratar, rojen 8. januarja 1950, slikopleskar, zaposlen pri SGP Sava, v klubu se nahaja eno leto, za reprezentanco pa še ni branil.

BOGO JAN — branilec, rojen 20. februarja 1944, instalater, zaposlen v Železarni, v klubu je trinajst let, za Jugoslavijo pa odigral 200 tekem. Je zelo vesel, da so osvojili 16. zvezdico in pokalni naslov, upa pa, da imajo za naslov največ zaslug oni sami, ne pa Medveščak, obenem pa misli, da je žalostno za jugoslovanski hokej, ker moramo na Jesenicah vzgajati igralce za tri moštva in to Jesenice, Kranjsko goru in Olimpijo.

VIKTOR RAVNIK — branilec, rojen 19. oktobra 1941, šofer, zaposlen pri Viatorju, v klubu petnajst let, naslov prvaka osvojil štirinajstkrat, za Jugoslavijo pa odigral 225 tekem. Za osvojitve naslova misli, da je sedaj zopet v pravih rokah, osvojili pa so ga težko, vendar zaslužen.

VIKTOR TISLER — branilec, rojen 30. novembra 1941, metalurški tehnik, zaposlen v SD Jesenice, v klubu trinajst let, naslov prvaka pa osvojil dvanajstkrat, za Jugoslavijo pa odigral 230 tekem in je igralec z največ nastopi v reprezentančnem dresu.

RADO RAZINGER — branilec, rojen 3. decembra 1944, varilec, zaposlen v Železarni, v klubu sedem let, za reprezentanco pa odigral 65 tekem. O Jesenicah meni, da so bili boljša ekipa, saj so imeli več dobrih igralcev, dočim jih ima Olimpija le štiri.

SAŠO KOŠIR — branilec, rojen 18. septembra 1951, valjavec, zaposlen v Železarni, v klubu pet let, za reprezentanco pa odigral 25 tekem in ima pred seboj še bogato kariero, ob vestnem treningu pa se bo lahko razvil v enega najboljših branilcev v Jugoslaviji.

JANEZ PIPAN — branilec, rojen 7. novembra 1947, skladiščnik, zaposlen v Železarni, v klubu tri leta, za Jugoslavijo pa odigral štiri tekme. Tudi on bi se lahko razvil v izredno dobrega branilca, se

veda pa bi moral zato ubogati in izpolnjevati navodila trenerja.

JANEZ MLAKAR — napadalec, rojen 21. marca 1944, instalater, zaposlen v Železarni, v klubu dvanajst let, za reprezentanco pa odigral 150 tekem. V ekipi misli, da je letos bil res prijateljski duh, držali so skupaj tudi v najbolj kritičnih trenutkih, za kar pa ima precej zaslug tudi izredni trener, ki je znal nanje vplivati na pravi psihološki način.

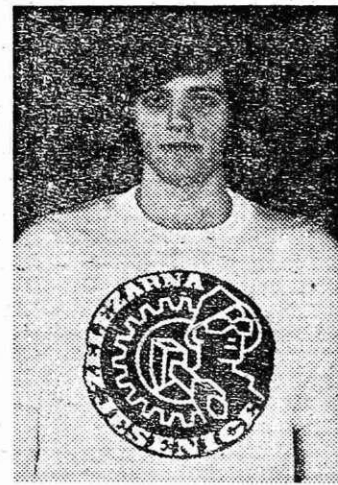

ROMAN SMOLEJ — napadalec, rojen 6. septembra 1964, uslužbenec, zaposlen v Železarni, v klubu eno leto, za reprezentanco pa odigral 190 tekem. Letošnjega prvenstva je bolj vesel kot pa lanskoletnega, ki ga je osvojil z moštvom Olimpije, čeprav so ga osvojili letos težko. Misli tudi, da se že poznajo sadovi trenerjevega dela, žal pa mu je, da ne bodo takoj odigrali finalno tekmo alpskega pokala, ker bi imeli sedaj izredne izgleda za uspeh.

SILVO POLJANŠEK — napadalec, rojen 25. decembra 1951, ključavničar, ki študira

izredno in bo postal strojni tehnik, zaposlen v Železarni, v klubu pet let, je eden perspektivnih igralcev v moštvu, sam pa misli, da na Jesenicah še ni bilo tako dobrega trenerja kot je sovjetski strokovnjak Afanasijev. Tudi za prvenstvo misli, da je bilo letos veliko bolj regularno, čeprav so ga osvojili izredno težko.

EDI HAFNER — napadalec, rojen 19. januarja 1955, dijak TSS, v klubu eno leto, je eden najbolj perspektivnih igralcev Jesenic. Čeprav je še zelo mlad, je bil v ekipi sprejet izredno dobro in se počuti dobro. Prvenstvo misli, da so osvojili zaradi borbenosti in izenačenosti ekipe, o trenerju in treningih pa misli vse najboljše.

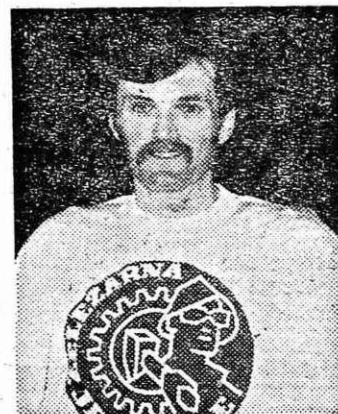

MILAN JAN — napadalec, rojen 6. julija 1949, delavec, zaposlen pri Univerzalu, v klubu tri leta, za reprezentanco pa odigral 15 tekem. Tudi on je eden perspektivnih igralcev, za prvenstvo pa meni, da so ga osvojili zaslužen in si ga ne bodo pustili kmalu iztrgati iz rok.

SLAVKO BERAVS — napadalec, rojen 19. junija 1946,

valjavec, zaposlen v Železarni, v klubu eno leto, za reprezentanco odigral 190 tekem. Osvojeno prvenstvo je bilo plod trdega dela, dobrega vodstva in odličnega trenerja. Zahvaljuje se občinstvu za izredno bodrenje, dokazali pa so, da igra hokej 17 ljudi, ne pa štirje kot je primer pri Olimpiji.

ZVONE ŠKERJANC — napadalec, rojen 16. junija 1948, teracer, zaposlen v Železarni, v klubu eno leto, za reprezentanco je odigral eno tekmo, v ekipo je prišel letošnjo sezono iz moštva Kranjske gore in bil v ekipi dobro sprejet, čeprav si je moral mesto v ekipi priboriti s trdim delom in dobrimi igrami.

TOMAŽ KOŠIR — napadalec, rojen 29. junija 1946, šofer, zaposlen pri SD Jesenice, v klubu pet let, za reprezentanco pa odigral 15 tekem. Misli, da so prvenstvo osvojili najtežje do sedaj, odkar on sodeluje v ekipi, zaveda pa se, da so ga osvojili zato, ker so vso sezono trenirali vestno in ravno ob koncu dokazali, da so najboljše moštvo v državi.

STANE ERŽEN — napadalec, rojen 23. novembra 1942, zidar, zaposlen v Železarni, v klubu osem let, za reprezentanco pa tudi odigral nekaj tekem.